

VKP(b):n X EDUSTAJAKOKOUS⁴⁰

8.—16. MAALISKUUTA 1921

*Kokonaisuudessaan julkaistu ensi kerran
v. 1921 kirjassa „Venäjän kommunistisen
puolueen X edustajakokous. Pikakirjoitus-
seloste (8.—16. maaliskuuta 1921)”.
Moskova*

*Julkaistaan kirjan tekstistä,
joka on tarkistettu
pikakirjoitteen mukaan*

I

PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN AVAJAISTILAISUUDESSA
MAALISKUUN 8 pnä

(Kauan kestäviä suosionosoituksia.) Toverit, sallikaa julistaa Venäjän kommunistisen puolueen X edustajakokous avatuksi. Eletty vuosi on ollut hyvin runsastapahtumainen niin maailman kuin omankin maamme historiassa. Aloittaakseni kansainvälisestä tilanteesta minun on sanottava, että olemme nyt ensimmäisen kerran kokoontuneet sellaisissa olosuhteissa, jolloin Kommunistinen Internationale ei ole enää pelkkä tunnus, vaan on muutunut todella mahtavaksi järjestölliseksi rakennelmäksi, jolla on oma perustansa, todellinen perustansa, suurimmissa ja kehittyneimmissä kapitalistisissa maissa. Se, mikä Kominternin II kongressissa oli vielä vain päätöslauselmia, on saatu kuluneena vuotena toteutetuksi, se on saanut ilmauksensa, vahvistuksensa ja varmistuksensa sellaisissa maissa kuin Saksassa, Ranskassa ja Italiassa. Näiden kolmen maan mainitseminen riittää osoittamaan teille, että kaikissa Euroopan suurimmissa, kehittyneimmissä maissa Kommunistinen Internationale on viime kesänä Moskovassa pidetyn II kongressin jälkeen tullut näiden maiden työväenliikkeen asiaksi — enemmänkin, siitä on tullut kansainvälisen politiikan perustekijä. Toverit, tämä on sellainen jättäjäismäinen saavutus, että niin raskaita ja vaikeita kuin monenlaiset tulevat koettelemukset lienevätkin — ja niitä emme voi emmekä saa jättää ottamatta huomioon —, tuota saavutusta ei kukaan kykene riistämään meiltä pois!

Edelleen, toverit, olemme ensimmäisen kerran kokoontuneet edustajakokoukseen sellaisissa olosuhteissa, ettei Neuvostotasavallan alueella ole koko maailman kapitalistien ja imperialistien tukemia vihollisjoukkoja. Punaisen Armeijan

tämänvuotisten voittojen ansiosta avaamme puolueen edustajakokouksen ensimmäisen kerran tällaisissa olosuhteissa. Kolme ja puoli vuotta ennen kuulumattoman vaikeaa taistelua, mutta vihollisarmeijoita ei ole alueellamme,— sen olemme saavuttaneet! Emme tietenkään ole saavuttaneet sillä läheskään kaikkea emmekä suinkaan ole saavuttaneet sillä sitä, mikä meidän on saavutettava,— todellista vapautumista imperialistien maahanhyökkäyksistä ja sekaantumisista asioihimme. Päinvastoin, heidän sotatoimensa meitä vastaan ovat saaneet vähemmän sotaisen, mutta eräissä suhteissa meille vaikeamman ja vaarallisemman muodon. Siirtymistä sodasta rauhaan, tuota siirtymistä, jota tervehdimme puolueen viime edustajakokouksessa ja jonka olemme yrittäneet jo suorittaa ja johon suuntaan olemme yrittäneet järjestää työmme, ei ole vieläkään viety päätökseen. Puolueellamme on nytkin vielä ratkaistavanaan uskomattoman vaikeita tehtäviä, jotka eivät koske ainoastaan taloudellista suunnitelmaa — siinä olemme tehneet melkoisesti virheitä — eivätkä ainoastaan taloudellisen rakennustyön perusteita, vaan ne koskevat itse luokkien välisten suhteiden perusteita, niiden luokkien, jotka ovat yhteiskuntaamme, Neuvostotasavaltaamme jääneet. Itse luokkien välisissä suhteissa on tapahtunut muutoksia, ja luulenpa teidän olevan kanssani samaa mieltä, että tämän kysymyksen tulee olla eräänä niistä pääkysymyksistä, jotka teidän on täällä käsiteltävä ja ratkaistava.

Toverit, olemme eläneet poikkeuksellisen vuoden, olemme suoneet itsellemme yllellisyyden väitellä ja kiistellä puolueemme sisällä. Vihollisten, koko kapitalistista maailmaa yhdistävien mitä mahtavimpien ja voimallisimpien vihollisten saartamalle puolueelle, joka kantaa ennen kuulumattoman raskasta taakkaa, tuo yllisyys oli todellakin kummallista!

En tiedä, minkä arvion te siitä nyt annatte. Onko tuo yllisyys mielestänne vastannut täysin sekä aineellisia että henkisiä rikkauksiamme? Sen arviointi riippuu teistä. Mutta joka tapauksessa minun on sanottava, että täällä, tässä edustajakokouksessa meidän on otettava ohjauseksemme, päätavoitteeksemme ja tehtäväksemme, joka meidän on hinnalla millä hyvänsä suoritettava, se että väittelyjen ja kiistojen lopputuloksena olisimme lujempia kuin mitä olimme silloin, kun ne aloitimme. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Toverit, te ette voi olla tietämättä, että kaikki vihollisemme — ja niitä on legio — kertailevat ja paisuttelevat kaikissa lukemattomissa ulkomailla ilmestyvissä lehdissään sitä samaa satojen ja tuhansien toistamaa huhupuhetta, jota porvarilliset ja pikkuporvarilliset vihollisemme levittävät täällä Neuvostotasavallassa, nimittäin että väittely tietää kiistoja, kiistat tietävät eripuraisuutta, eripuraisuus tietää kommunistien heikkenemistä: siis käy päälle, pidä vaari sopivasta hetkestä, käytä hyväksi heidän heikkene mistään! Tämä on muodostunut meille vihamielisen maailman ohjauseeksi. Sitä emme saa hetkeksikään unohtaa. Tehtävämme on nyt osoittaa, että vaikka olemme aikaisemmin suoneet itsellemme tuon ylellisyyden — olipa se sitten oikein tai väärin, — niin tästä tilanteesta on kuitenkin päästävä sillä tavalla, että me äärettömän monista muotoilluista ja väitellyistä ryhmäohjelmista sekä suuremmista ja pienemmistä, miltei näkymättömän pienistä suuntavivahteista, käsiteltyämme niitä asiaankuuluvalla tavalla, sanoisimme itsellemme edustajakokouksessamme: ilmenipä väittelymme tähän asti miten hyvänsä, kiistelimmepä keskenämme miten tahansa — vastassammehan on niin paljon vihollisia —, niin proletariaatin diktatuurin tehtävä talonpoikaismaassa on joka tapauksessa niin mittaamattoman laaja ja vaikea, ettei meille riitä, että toimintamme on vain muodollisesti yhtenäisempää — jo läsnäolonnekin täällä, tässä edustajakokouksessa, todistaa asian olevan niin —, vaan sen pitää olla muutenkin kuin muodollisesti yhtenäisempää, yksimielisempää kuin aikaisemmin, ettei ryhmäkuntaisuudesta jäisi vähäisintäkään jälkeä, ei missään tapauksessa, riippumatta siitä, missä ja miten se on tähän saakka ilmennyt. Vain tällä ehdolla suoritamme ne valtavan suuret tehtävät, jotka meillä on edessämme. Ja olen varma, että ilmaisen teidän kaikkien aikomuksen ja lujan päätöksenne, jos sanon: joka tapauksessa meidän on päätettävä tämä edustajakokous entistä kestävämpään, entistä sopuisampaan ja vilpittömämpään puolueyhtenäisyyteen! (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

2

SELOSTUS VKP(b):n KK:n POLIITTISESTA TOIMINNASTA,
PIDETTY MAALISKUUN 8 pnä

Toverit, Keskuskomitean poliittinen toiminta punoutuu, kuten tietysti tiedätte, niin läheisesti puolueen koko toimintaan sekä neuvostolaitosten koko työhön ja vallankumouksen koko kulkuun, ettei ainakaan minun mielestäni voi olla puhettakaan toimintaselostuksesta sanan tarkassa, kirjaimellisessa merkityksessä. Niinpä käsitänkin tehtäväni siten, että on yritettävä erottaa tärkeimmistä tapahtumista muutamia, ne, jotka nähdäkseni ovat olleet ikään kuin solmukohtia toiminnassamme ja neuvostopolitiikassa kuluneena vuotena, se, mikä eletystä on luonteenomaisinta ja antaa eniten aineistoa mieltä vallankumouksen kulun syytä, tehtyjen virheiden merkitystä — ja niitä on tehty melkoisesti — sekä saatuja opetuksia tulevaisuutta varten. Sillä niin luonnollinen tehtävä kuin selonteko kuluneelta vuodelta onkin, niin välttämätön kuin se onkin Keskuskomitealle, niin kiinnostava kuin se sinänsä onkin puolueelle, edessämme olevan ja parhaillaan kiihtyvän taistelun tehtävät ovat siinä määrin kiireellisiä, raskaita ja vaikeita, ne puristavat meitä koko painollaan niin, että koko huomio pyrkii tahtomattakin kääntymään juuri siihen, miten saisi eletystä tehdyksi vastaavat johtopäätökset ja miten olisi parhaiten ratkaistava nyky- ja lähikauden tehtävät, jotka vetävät puoleensa koko huomiomme.

Niistä toimintamme solmukohdista, jotka ovat kuluneena vuotena eniten vetäneet huomiota puoleensa ja joihin liittyvät mielestäni useimmat virheistämme, on ensi tilalla siirtyminen sodasta rauhaan. Kaikki te tai ainakin useimmat teistä muistanette, että kolmen ja puolen vuoden aikana olemme yrittäneet siirtyä siihen jo monta kertaa, mutta kertaakaan emme ole siirtyneet siihen lopullisesti emmekä

nähtävästi tee sitä nytkään, sillä kansainvälisen kapitalismin elinedut vaativat pakottavasti estämään sen. Muistan, että jo huhtikuussa 1918, t.s. kolme vuotta sitten, jouduin Yleisvenäläisessä Toimeenpanelevassa Keskuskomiteassa puhumaan tehtävistämme, jotka määriteltiin silloin siten, että kansalaissota oli muka pääosaltaan loppunut, vaikka se todellisuudessa oli vasta alkamassa. Jokainen teistä muistaa, että puolueen viime edustajakokouksessa me perustimme kaikki laskelmamme siihen, että siirrymme rauhanomaiseen rakennustyöhön olettaen, että silloiset Puolalle tekemämme tavattoman suuret myönnytykset takaavat meille rauhan. Mutta jo huhtikuussa Puolan porvaristo, joka samoin kuin kapitalististen maiden imperialistit tulkitsi rauhanrakkautemme heikkoudeksemme, aloitti hyökkäyksen — mistä se joutui myös kalliisti maksamaan saaden rauhan vähemmän edullisilla ehdoilla. Emme kuitenkaan saaneet siirtyä rauhanomaiseen rakennustyöhön, vaan meidän oli jälleen kiinnitettävä päähuomio Puolan sotaan ja sittemmin Wrangelin nujertamiseen. Juuri tämä määräsi työmme sisällön toimintavuonna. Koko toimintamme keskittyi jälleen sotilaallisiin tehtäviin.

Sitten kun onnistuimme saamaan aikaan sen, ettei VSFNT:n alueelle jäänyt ainoatakaan vihollisarmeijain sotilasta, alkoi siirtyminen sodasta rauhaan.

Tämä siirtyminen aiheutti sellaisia järkytyksiä, joita emme olleet lähimainkaan ottaneet laskuihin. Epäilemättä tämä on ollut eräänä pääsyynä kaikkiin niihin virheisiin ja erehdyksiin, joita on tällä selostuskaudella politiikassamme ollut ja joista saamme nyt kärsiä. Armeijan kotiuttaminen, armeijan, joka jouduttiin luomaan ennen kuulumattoman kovan jännityksen kokeneessa maassa ja useita vuosia kestäneen imperialistisen sodan jälkeen — armeijan kotiuttaminen, kun joukkojen kuljetus käytettävissämme olevilla kulkuvälineillä aiheutti uskomattomia vaikeuksia ajankohdana, jolloin päälle päätteeksi tuli kadon aiheuttama nälänhätä eikä riittänyt polttoaineita, mikä pysäytti liikenteen huomattavalta osaltaan, — tämä kotiuttaminen asetti ratkaistavaksemme tehtäviä, joille, kuten nyt näemme, emme olleet antaneet lähimainkaan riittävän suurta merkitystä. Tässä piilevät melkoiselta osaltaan monien kriisien, niin taloudellisen ja sosiaalisen kuin poliittisenkin kriisin syyt. Jo viime vuoden lopulla minun täytyi huomauttaa, että ensi

kevään päävaikeuksia tulevat olemaan armeijan kotiuttamiseen liittyvät vaikeudet. Minun täytyi huomauttaa siitä myös joulukuun 30 p:nä suuressa väittelyssä ⁴¹, johon kaikehtikin monet teistä osallistuivat. Minun on sanottava, että tuskinpa meillä silloin oli käsitystä noiden vaikeuksien suuruudesta; silloin emme vielä aavistaneet, missä määrin siinä tulee olemaan muutakin kuin teknillisiä vaikeuksia, missä määrin juuri kotiuttamisen aikana kovenevat kaikki ne onnettomuudet, jotka kohtasivat sekä aikaisemman imperialistisen sodan että myös uuden kansalaissodan näännyttämää Neuvostotasavaltaa. Pitää tavallaan paikkansa, jos sanotaan, että ne tulevat tuntuvimmin esiin juuri kotiuttamisen yhteydessä. Useiden vuosien ajan maa oli ponnistellut yksinomaan sotilaallisten tehtävien hyväksi, tukenut noiden tehtävien täyttämistä kaikin tavoin säälimättä mitään viimeisistä rippeistäänkään, niukoista varannoistaan ja resursseistaan tätä tarkoitusta varten — ja vasta sodan loputtua huomasimme koko mitassaan sen hävityksen ja kurjuuden, jotka pakottavat meidät pitkäksi aikaa pelkästään parantamaan haavoja. Kuitenkaan emme voi siirtyä kokonaan edes parantelemaan näitä haavoja. Armeijan kotiuttamisen teknilliset vaikeudet tuovat huomattavalta osaltaan ilmi hävityksen koko laajuuden, mikä muun ohessa aiheuttaa väistämättömästi useita luonteeltaan taloudellisia ja sosiaalisia kriisejä.

KK:n virhe oli epäilemättä se, että näiden kotiuttamiseen liittyvien vaikeuksien suuruutta ei ollut otettu lukuun. On tietysti sanottava, että tällaista lukuun ottamista varten ei voinut olla lähtökohtia, sillä kansalaissota oli niin vaikea, että sen suhteen oli ainoa sääntö: kaikki voiton saavuttamiseksi kansalaissodan rintamalla — ja siinä kaikki. Me saatoimmekin saada voiton Neuvosto-Venäjälle hyökänneistä imperialisteista vain noudattamalla tätä sääntöä ja vain sen ennen kuulumattoman voimien ponnistuksen ansiosta, jonka Punainen Armeija suoritti taistellessaan Koltshakia, Judenitshia ynnä muita vastaan.

Tästä perusseikasta, joka on monien virheiden alkusyy ja kärjistää kriisiä, haluaisin siirtyä tarkastelemaan sitä, miten puolueen toiminnassa ja koko proletariaatin taistelussa on ilmennyt koko joukko tilinpitoa ja suunnitelmaa koskevia vieläkin suurempia epäsuhteita ja virheellisyyksiä — virheellisyyksiä ei vain suunnitelmassa, vaan myös

määriteltäessä voimasuhteita oman luokkamme ja niiden luokkien osalta, joiden kanssa yhteistyössä ja väliin jopa taistellen niitä vastaan sen on ratkaistava tasavaltamme kohtaloita. Tältä kannalta meidän on tarkasteltava eletyn ajan tuloksia, poliittista kokemusta, sitä, mikä KK:n on selitettävä itselleen ja pyrittävä selittämään koko puolueelle, koska se on määrännyt politiikan. Niitä ovat sellaiset erilaatuiset ilmiöt kuin sodankäyntimme Puolaa vastaan sekä elintarvike- ja polttoainekysymykset. Hyökätessämme teimme epäilemättä virheen, kun etenimme liian nopeasti miltei Varsovaan asti. En rupea nyt selvittelemään, oliko tuo virhe strategista vai poliittista laatua, sillä joutuisin siten kovin kauas asiasta — arvelen, että se saa jäädä tulevien historikkojen tehtäväksi, jota vastoin ne, joiden täytyy edelleenkin käydä ankaraa taistelua torjuakseen kaikenlaiset viholliset, eivät jouda nyt harrastamaan historiallisia tutkimuksia. Mutta joka tapauksessa virhe on tehty, ja tämä virhe johtui siitä, että arvioimme ylivoimamme liian suureksi. Olisi kovin mutkallista ottaa selkoa siitä, missä määrin tuo ylivoima riippui taloudellisista ehdoista, missä määrin se riippui siitä, että Puolan sota herätti isänmaallisia tunteita pikkuporvarillistenkin aineiden keskuudessa, jotka eivät ole lainkaan proletaarisia, lainkaan myötämielisiä kommunistille, jotka eivät tue proletariaatin diktatuuria ehdottomasti eivätkä väliin, sanottakoon se, tue sitä yleensä. Mutta tosiasiassa on, että Puolan sodassa teimme tietyn virheen.

Ja jos otamme sellaisen toimialan kuin elintarvikealan, niin havaitsemme samankaltaisen virheen. Elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuteen ja sen täyttöön nähden toimintavuosi oli edellistä verrattomasti suotuisampi. Tänä vuonna kootaan viljaa yli 250 miljoonaa puutaa. Helmikuun 1 päivään mennessä laskettiin kootun 235 miljoonaa puutaa, kun koko viime vuonna koottiin 210 miljoonaa puutaa; siis paljon lyhyemmässä ajassa saatiin kootuksi enemmän kuin koko edellisenä vuonna. Osoittautui kuitenkin, että näistä helmikuun 1 päivään mennessä kootuista 235 miljoonasta käytimme ensimmäisellä vuosipuoliskolla noin 155 miljoonaa, t.s. keskimäärin 25 miljoonaa puutaa kuukaudessa ja jopa enemmänkin. On tietenkin yleensä myönnettävä, että kun elintarvikevaramme osoittautuivat viime vuoden varoja runsaammiksi, emme kyenneet

jakamaan niitä oikealla tavalla. Emme osanneet arvioida oikein sen vaaran suuruutta, että kevääseen mennessä tulee kriisi, vaan annoimme myöten luonnolliselle pyrkimysellemme lisätä nälkäänäkevien työläisten annoksia. Tässäkin suhteessa on tietysti sanottava, ettei meillä ollut lähtökoh-
taa laskelmiamme varten. Kapitalismille ominaisesta anar-
kiasta ja kaaoksesta huolimatta kaikissa kapitalistisissa
valtioissa on taloussuunnitelmallisia laskelmia varten
lähtökohdana vuosikymmenien kokemus, jonka kapitalistiset
valtiot — taloudelliselta rakenteeltaan samanlaiset ja vain
yksityiskohdiltaan eriävät — voivat ottaa vertauskohdaksi.
Tämän vertailun perusteella voidaan johtaa todella tieteellinen
laki, tietty lainmukaisuus ja säännöllisyys. Tällaista
laskelmaa varten meillä ei ollut mitään tuon kokemuksen
tapaista eikä voikaan olla; ja on täysin luonnollista, että
kun sodan loputtua tarjoutui tilaisuus antaa nälkiintyneelle
väestölle vihdoinkin enemmän, niin emme heti kyenneet
määrittelemään oikeaa mitta. On selvää, että meidän olisi
pitänyt rajoittaa annosten lisäämistä ja muodostaa tämän
rajoittamisen tietä tietty varanto pahojen päivien varalta,
jotka uhkasivat tulla keväällä ja jotka tulivatkin. Sitä
emme tehneet. Se oli taaskin virhe, vieläpä sellainen koko
toiminnallemme ominainen virhe, joka osoittaa, että siirty-
minen sodasta rauhaan asetti meille koko joukon sellaisia
tehtäviä ja vaikeuksia, joiden voittamiseen ei ollut koke-
musta, ei valmennusta eikä tarpeellisia ainevaroja, ja
niinpä tuloksena oli kriisin tavaton tehostuminen, kärjisty-
minen ja paheneminen.

Jotensakin samoin oli epäilemättä myös polttoainekysy-
myksen laita. Tämä on taloudellisen rakennustyön perus-
kysymyksiä. Siirtyminen sodasta rauhaan, siirtyminen
taloudelliseen rakennustyöhön — josta puhuttiin puolueen
viime edustajakokouksessa ja joka oli koko politiikassamme
suurimman huolenpidon ja huomion kohteena toiminta-
vuonna — kaikki se tietenkin pohjautui ja perustui poltto-
ainehankintalaskelmiin ja polttoaineiden oikeaan jakoon.
Muutoin ei voi olla puhettakaan vaikeuksien voittamisesta
eikä teollisuuden jälleenrakentamisesta. On selvää, että
tässä suhteessa olemme paremmassa asemassa kuin viime
vuonna. Aikaisemmin meidät oli eristetty hiili- ja nafta-
alueista. Punaisen Armeijan voitettua olemme saaneet sekä
hiiltä että naftaa. Polttoainevarojen määrä on joka tapauk-

nessa lisääntynyt. Tiedämme, että ne polttoainevarat, jotka meillä oli aloittaessamme toimintavuoden, olivat suuremmat kuin aikaisemmin. Ja tämän polttoainetarjoajiemme lisääntymisen pohjalla teimme sen virheen, että sallimme polttoaineita jaettavan heti niin laajassa mitassa, että nuo varamme ehtyivät ja jouduimme polttoainepulaan ennen kuin saimme järjestetyksi työt oikealle tolalle. Kaikista näistä kysymyksistä teille tehdään täällä erikoiset selostukset, mutta minä en voi nyt esittää teille edes likipitäen niitä tietoja, jotka tästä kysymyksestä on olemassa. Mutta ottaen huomioon aikaisemman kokemuksen meidän on joka tapauksessa sanottava tuon virheen johtuneen siitä, että asiointilasta ja siitä, miten nopeasti sota muuttuu rauhaksi, on ollut väärä käsitys. On osoittautunut, että tuo siirtymisen voi tapahtua vain paljon hitaammin kuin mitä kuvittelimme. Vaaditaan paljon pitempiaikaista valmistelua, hitaampaa vauhtia — siinä opetus, jonka kokemus on kuluneena vuonna antanut, opetus, joka koko puolueen on otettava visusti, hyvin visusti varteen voidakseen määrittellä perustehtävämme ensi vuodeksi ja välttää mainittuja virheitä tulevaisuudessa.

Tässä yhteydessä on epäilemättä sanottava, että kato teki nuo virheet ja varsinkin niistä johtuneet kriisit tuntuvamiksi. Jos kohta viittasin siihen, että elintarvikealalla suorittamamme työ antoi meille toimintavuonna verrattomasti runsaammat elintarvikevarat, niin sanottakoon, että siinä oli myös eräs tärkeimmistä kriisien syistä, sillä kadon vuoksi, joka aiheutti valtavaa rehunpuutetta ja karjanhukkaa ja köyhdytti talonpoikaistalouksia, noiden elintarvike- luovutustehtävien täyttämiseksi keskityttiin sellaisille seu- duille, missä ei ollut kovin suuria viljelijäämiä. Ylijäämiä on paljon enemmän erällä tasavallan reuna-alueilla — Siperiassa, Pohjois-Kaukasiassa —, mutta juuri siellä neuvostokoneisto on ollut huonoimmin järjestetty, juuri siellä Neuvostovalta on ollut epävakaisin ja kuljetus sieltä on ollut kovin vaikeaa. Sen tähden kävi niin, että elintarvike- varoja koottiin lisää vähäviljaisemmista kuvernementeista, minkä seurauksena talonpoikaistalouksien kriisi kärjistyi tavattomasti.

Tästä taaskin huomaamme selvästi, ettei laskelmoin- timme ollut kyllin oikeaa. Mutta toisaalta olimme sellai- sessa ahdinkotilassa, ettei meillä ollut valinnan varaa. Maa,

joka tuhoisan imperialistisen sodan jälkeen sai kestää sellaisen koetuksen kuin monivuotisen kansalaissodan, ei tietysti voinut pysyä pystyssä muutoin kuin antamalla kaikki voimansa rintamalle. Ja hävitykseen saatettuna maa ei tietysti voinut tehdä muuta kuin ottaa talonpoikaistolta elintarvikeylijäämät, vaikkei voinutkaan antaa niistä mitään korvausta. Se oli välttämätöntä maan, armeijan sekä työläisten ja talonpoikain vallan pelastamiseksi. Sanoimme talonpojille: „Niin kyllä, te annatte työläisten ja talonpoikain valtiolle viljaanne luotolla, mutta muutoinhan ette voi pelastaa valtiotanne tilanherroilta ja kapitalisteilta.” Emme voineet menetellä toisin niissä oloissa, joihin imperialistit ja kapitalistit olivat meidät sodallaan pakottaneet. Meillä ei ollut valinnan varaa. Mutta näiden olosuhteiden seurauksena talonpoikaistalous heikkeni näin pitkällisen sodan aikana niin, että huonon sadon syynä oli myös kylvöjen väheneminen, tuotantovälineiden huononeminen, satoisuuden aleneminen, työvoiman puute j.n.e. Sadonvähennys oli valtava, ja kaikkia odotuksiamme parempaa elintarvikeylijäämien hankintaa on seurannut kriisin sellainen kärjistyminen, josta lähikuukausina koituu meille ehkä vielä suurempia vaikeuksia ja vitsauksia. Tämä seikka on otettava visusti varteen, kun eritellään sitä, mitä olemme toimintavuotena politiikassa kokeneet ja mitä poliittisia tehtäviä meidän tulee asettaa itsellemme alkavaksi toimintavuodeksi. Toimintavuodelta ovat jääneet alkavaksi vuodeksi samat lykkäystä sietämättömät tehtävät.

Siirryn välillä toiseen asiaan, joka on aivan muulta alalta — ammattiliittoväittelyyn, joka vei puolueeltamme niin paljon aikaa. Tästä asiasta puhuin jo tänään ja saatoin tietenkin vain varovasti huomauttaa, että tuskinpa keskuudessanne on montakaan, joka ei pitäisi tätä väittelyä liiallisena ylellisyytenä. Omasta puolestani en voi olla lisäämättä, että mielestäni tuo ylellisyys oli todella kerrassaan sallimatonta ja että salliessamme sellaisen väittelyn teimme epäilemättä virheen huomaamatta, että tuossa väittelyssä asetimme etutilalle kysymyksen, joka objektiivisista syistä ei voi olla etutilalla; antauduimme ylellisyyksiin näkemättä, että käännämme huomion pois sitä samaa kriisiä koskevasta päivänpolttavasta ja peräti vakavasta, aivan edessämme olevasta kysymyksestä. Entä mitä

asiallisia tuloksia on tästä väittelystä, joka on vienyt niin monta kuukautta ja saanut useimmat läsnäolijoista kaiketi kyllästymään? Siitä saatte kuulla erikoiset selostukset, mutta tässä toimintaselostuksessani haluaisin kiinnittää huomiotanne asian erääseen puoleen, nimittäin siihen, että tässä suhteessa on epäilemättä pitänyt paikkansa eräs sananlasku: „ei niin pahaa, ettei jotain hyvääkin”.

Valitettavasti pahaa on ollut hieman paljon ja hyvää vähänlaisesti. (Naurua.) Mutta hyvää on kuitenkin ollut: sitä on se, että vaikka aikaa menetettiin ja puoluetovereidemme huomio käännettiin pois sellaisista oleellisista tehtävistä kuin on taistelu meitä ympäröivää pikkuporvarillista alkuvoimaisuutta vastaan, niin opimme kuitenkin tuntemaan eräitä keskinäissuhteita, joita emme olleet huomanneet aikaisemmin. Hyväksi muodostui se, että puolue ei voinut olla oppimatta yhtä ja toista tässä taistelussa. Vaikka kaikki tiesimme, ettemme johtavana puolueena voineet olla sulauttamatta Neuvostojen „huippukerroksia” puolueen „huippukerrokseen” — ne on meillä sulautettu ja jäävät sellaisiksi —, niin tämä väittely oli puolueelle tietynä opetuksena, joka on otettava varteen. Eräiden ryhmäohjelmien puolesta äänestivät etupäässä puolueen „huippukerrokset”. Osoittautui, että ryhmäohjelmat, joita sanottiin väliin „työläisopposition” ohjelmiksi”, väliin joksikin muuksi, edustivat ilmeisesti syndikalistista poikkeamaa. Eikä tämä ole minun henkilökohtainen mielipiteeni, vaan samaa mieltä on valtaosa läsnäolijoista. (Ääniä: „Oikein”.)

Tässä väittelyssä puolue osoitti olevansa siinä määrin varttunut, että kun se näki eräänlaista horjuntaa „huippukerroksissa”, kun se havaitsi „huippukerrosten” sanovan: „Emme ole päässeet yksimielisyyteen, selvittääkää välimme”, niin se pani voimansa nopeasti liikekannalle tätä tehtävää varten, ja valtava enemmistö huomattavimmista puoluejärjestöistä vastasi oitis meille: „Meillä on mielipide asiasta ja me sanomme sen teille.”

Väittelyn aikana saimme useita ryhmäohjelmia. Niitä oli niin paljon, että esimerkiksi minä pelkään tehneeni syntiä ja jättäneeni osan niistä lukematta, vaikka virkani puolesta olinkin velvollinen ne lukemaan. (Naurua.) En tiedä, onko kaikilla läsnäolijoilla ollut niin paljon vapaata aikaa, että he ovat ne lukeneet, mutta joka tapauksessa on

sanottava, että tämä ilmi tullut syndikalistinen ja tietyltä osaltaan jopa puolianarkistinenkin poikkeama antaa paljon miettimisen aihetta. Elimme useita kuukausia niin ylellisesti, että viehätysimme tutkimaan mielipidevivahteita. Samaa aikaan armeijan kotiuttaminen aiheutti rosvoista ja kärjisti talouspulaa. Tämän väittelyn on täytynyt auttaa meitä käsittämään, että puolueena, jonka jäsenmäärä on noussut likipitään ainakin puoleen miljoonaan ja jopa ylittänyt puoli miljoonaa, puolueemme on muodostunut ensiksikin joukkopuolueeksi ja toiseksi se on muodostunut hallituspuolueeksi ja että joukkopuolueena se heijastaa osaksi yhtä ja toista sellaista, mitä tapahtuu sen rivien ulkopuolella. Tämän käsittäminen on hyvin, hyvin tärkeää.

Pieni syndikalistinen tai puolianarkistinen poikkeama ei olisi pelottava: puolue saisi siitä selvän ja ryhtyisi sitä oikomaan nopeasti ja päättävästi. Mutta kun maassa on samalla jättiläismäisenä enemmistönä talonpoikaisto, kun tuon talonpoikaiston tyytymättömyys proletariaatin diktatuuriin kasvaa, kun talonpoikaistalouden kriisi on kehitymässä äärimmilleen, kun talonpoikaisten armeijan kotiuttamisen tuloksena on satoja ja tuhansia murtuneita ihmisiä, jotka eivät löydä itselleen tointa, jotka ovat tottuneet pitämään ammattinaan vain sotaa ja aiheuttavat banditismia — silloin ei ole sopiva aika kiistellä teoreettisista poikkeamista. Ja edustajakokouksessa meidän on sanottava suoraan: me emme salli poikkeamakiistoja, siinä suhteessa meidän on pantava piste. Puolueen edustajakokous voi tämän tehdä ja sen täytyy se tehdä, sen täytyy ottaa tästä vastaavaa oppia ja lisätä se KK:n poliittiseen toimintaselostukseen, vahvistaa, varmentaa, tehdä se velvoitukseksi puolueelle, laiksi. Kiistely muodostuu äärimmäisen vaaralliseksi, saattaa proletariaatin diktatuurin suorastaan uhan alaiseksi.

Kun muutamia kuukausia sitten sanoin erälle tovereille, joiden kanssa olin joutunut kosketuksiin ja kiistaan väittelyn aikana: „Pitäkää varanne, tämä uhkaa työväenluokan herruutta ja työväenluokan diktatuuria!”, he vastasivat: „Tuo on pelottelemista, te terrorisoitte meitä.” Sain monta kertaa vastaukseksi huomautuksiini kuulla tämän kaneetin, nimittäin että muka terrorisoin jotakuta, ja vastasin siihen, että minun olisi hassua terrorisoida vanhoja vallankumousmiehiä, jotka ovat kokeneet jos jotakin. Mutta nyt, kun

nähdään, millaisiksi kotiuttamisen vaikeudet muodostuvat, ei voida olla eri mieltä siitä, että tämä ei ollut mitään terrorisointia eikä edes kiistassa väistämätöntä intoilua, vaan täysin oikea viittaus siihen, mikä on tapahtunut, siihen, että me tarvitsemme yhtenäisyyttä, lujamielisyyttä ja kuria — emme yksinomaan siksi, että proletariaatin puolue ei voi toimia ilman sitä yksimielisesti, vaan myös siksi, että kevään tullen olosuhteet ovat vaikeutuneet ja vaikeutuvat edelleenkin siinä määrin, ettemme voi toimia ilman mahdollisimman lujaa yhtenäisyyttä. Luulen, että nämä kaksi tärkeintä opetusta pystymme kuitenkin saamaan väittelystä. Ja sen tähden on nähdäkseni sanottava, että kun nyt olemme sallineet ylellisyyttä ja antaneet maailmalle ihmeteltävän näytteen siitä, kuinka puolue mitä vaikeimmassa tilanteessa, taistelun riehuessa, kiinnittää ennen kuulumattoman suurta huomiota eri ryhmäohjelmien yksityiskohtien seikkaperäiseen selvittämiseen — ja näin oloissa, joihin olemme joutuneet: kato- ja pula-aikana, taloudellisen rappion ja kotiuttamisen aikana, — niin nyt teemme näistä opetuksista poliittisen johtopäätöksen, mikä ei ole vain tähän tai tuohon virheeseen viittaava johtopäätös, vaan on poliittinen johtopäätös, joka koskee luokkien välisiä, työväenluokan ja talonpoikaiston välisiä suhteita. Nämä suhteet eivät ole sellaisia kuin luulimme. Nämä suhteet vaativat proletariaatilta verrattomasti suurempaa yhtenäisyyttä ja voimien keskittämistä, ja nämä suhteet tietävät proletariaatin diktatuurin aikana vaaraa, joka on monin verroin suurempi kuin kaikki Denikinit, Koltshakit ja Judenitshit yhteensä. Kenelläkään ei saa olla mitään harhakäsityksiä tämän suhteen, sillä se olisi mitä kohtalokkainta! Tästä pikkuporvarillisesta alkuvoimaisuudesta koituvat vaikeudet ovat suuria ja niiden voittamiseksi tarvitaan lujaa — eikä yksin muodollista — yhtenäisyyttä, yhteistä, yksimielistä toimintaa, yhteistä tahtoa, sillä vain silloin, kun proletarijoukolla on sellainen tahto, proletariaatti voi talonpoikaismaassa suorittaa jättiläismäiset diktatuuri- ja johtotehtävänsä.

Länsi-Euroopan maista tulee apua, mutta se ei tule kovin nopeasti. Se tulee ja lisääntyy.

Aamuistunnossa mainitsin jo, että eräitä huomattavimpia vaikuttimia toimintakaudella on Kominternin II kongressin järjestäminen — tämäkin on kiinteässä yhteydessä KK:n

toimintaan. Tietysti kansainvälinen vallankumous on nyt ottanut aimo askelen eteenpäin viime vuoteen verrattuna. Tietysti Kommunistinen Internationale, joka viimevuotisen kongressin aikana oli olemassa vain julisteiden muodossa, on nyt alkanut elää joka maassa itsenäisenä puolueena, joka ei ole suinkaan vain edistyksellisin puolue — kommunismista on tullut koko työväenliikkeen keskeisin kysymys. Saksassa, Ranskassa ja Italiassa Kommunistisesta Internationalesta ei ole tullut ainoastaan työväenliikkeen keskipiste, vaan huomion keskipiste koko näiden maiden poliittisessa elämässä. Ottipa syksyllä käsiinsä minkä saksalaisen tai ranskalaisen lehden hyvänsä, niin sai nähdä, miten siellä haukutaan Moskovaa ja bolshevikkeja, millaisia laatusanoja meistä puhuttaessa käytetään ja miten bolshevikeista ja III Internationaleen hyväksymisen 21 ehdosta⁴² tehdään näiden maiden poliittisen elämän keskeisin kysymys. Tämä on saavutuksemme eikä sitä kukaan voi meiltä riistää! Tämä osoittaa, että kansainvälinen vallankumous voimistuu ja samalla Euroopan talouspula kärjistyy. Mutta sittenkin, jos tämän perusteella olettaisimme, että yleensäkin sieltä tulee pian apua varman proletaarisen vallankumouksen muodossa, olisimme suorastaan mielenvikaisia, mutta olen varma, ettei tässä salissa ole sellaisia henkilöitä. Kolmessa vuodessa olemme oppineet käsittämään, että kansainväliseen vallankumoukseen luottaminen ei merkitse laskelmien tekemistä jotain määrää aikaa silmälläpitäen ja että yhä kiihtyvä kehitys voi kevääseen mennessä johtaa ja olla johtamattakin vallankumoukseen. Ja sen vuoksi meidän on osattava mukauttaa toimintamme omassa maassamme ja muissa maissa vallitsevia luokkien voimasuhteita vastaavaksi, jotta voisimme pitää pitkän aikaa pystyssä proletariaatin diktatuuria ja päästä edes vähitellen niistä kaikista pulista ja onnettomuuksista, jotka meitä kohtaavat. Vain tällainen kysymyksen asettelu on oikeaa ja järkevää.

Siirryn nyt käsittelemään erästä seikkaa, joka koskee KK:n tämänvuotista toimintaa ja liittyy läheisesti ratkais tavina oleviin tehtäviimme. Kysymys on meidän ja ulkomaiden kanssakäymisestä.

Ennen puolueen IX edustajakokousta huomiomme ja kaikkien ponnistustemme kohteena oli se, että saisimme sotasuhteemme kapitalistisiin maihin muutetuksi rauhan- ja

kauppasuhteiksi. Siinä tarkoituksessa ryhdyimme erilaisiin diplomaattisiin toimenpiteisiin ja saimme voiton epäilemättä huomattavista diplomaateista. Kun esimerkiksi Amerikan edustajat tai Kansainliiton edustajat kehottivat meitä tietyin ehdoin lopettamaan sotatoimet Denikiniä ja Koltshakia vastaan, he luulivat meidän joutuvan vaikeaan asemaan. Todellisuudessa he itse joutuivat vaikeaan asemaan ja me saimme diplomaattisesti valtavan voiton. Heidät nolattiin ja heidän oli pakko peruuttaa ehtonsa, mikä sittemmin paljastettiin koko maailman diplomaattisessa kirjallisuudessa ja lehdistössä. Mutta me emme voi tyytyä diplomaattiseen voittoon. Tarvitsemme todellisia kauppasuhteita emmekä pelkiä diplomaattisia voittoja. Mutta vasta tänä vuonna on asiassa päästy niin pitkälle, että kauppasuhteet ovat alkaneet hieman kehittyä. On herännyt kysymys kauppasuhteiden solmimisesta Englannin kanssa. Viime kesästä lähtien se on ollut keskeisin kysymys. Puolan sota etäännytti meidät siitä kauas. Englanti oli jo valmis allekirjoittamaan kauppasopimuksen. Englannin porvaristo tahtoi tuota sopimusta, Englannin hovipiirit eivät sitä halunneet, panivat esteitä, ja Puolan sota viivästytti sopimuksen tekoa. Tuloksena oli, että asia on yhä ratkaisematta.

Tänään taidettiin sanomalehdissä kertoa Krasinin ilmoittaneen Lontoossa lehdistölle, että hänellä on toivoa kauppasopimuksen pikaisesta allekirjoittamisesta ⁴³. En tiedä, onko tuon toiveen toteutuminen täysin turvattu. En voi ratkaista, käykö todellakin niin, mutta omasta puolestani minun on sanottava, että Keskuskomiteassa olemme kiinnittäneet tähän kysymykseen hyvin suurta huomiota ja pidämme oikeana meidän puoleltamme myönnytystaktiikkaa, jotta kauppasopimus Englannin kanssa saataisiin solmituksi.

Tähän liittyy läheisesti toimilupakysymys. Kuluneena vuonna olemme käsitelleet tätä kysymystä enemmän kuin aikaisemmin. Marraskuun 23 p:nä annettiin Kansankomissaarien Neuvoston dekreetti, jossa toimilupakysymys esitettiin muodossa, mikä on mahdollisimman sovelias ulkomaiden kapitalisteille. Kun tämän kysymyksen johdosta puoluepiireissä syntyi eräitä väärinkäsityksiä tai kun sitä ei ymmärretty täydellisesti, niin pidettiin useita vastuunalaisten työntekijöiden kokouksia, joissa tämä kysymys oli

keskustelun alaisena. Se ei ylipäänsä aiheuttanut erimielisyyttä, joskin työläisten ja talonpoikien taholta saimme kuulla melko paljon vastalauseita. Sanottiin tähän tapaan: „Omat kapitalistit ajettiin pois, mutta nyt tahdotaan kutsua ulkomaisia kapitalisteja.” Missä määrin nuo vastalauseet esitettiin tiedottomasti ja missä määrin ne ilmentävät niiden kulakistoon tai suorastaan kapitalisteihin kuuluvien puolueettomien laskelmointia, jotka ovat sitä mieltä, että heillä on laillinen oikeus olla Venäjällä kapitalisteina ja vieläpä valtaa pitävinä kapitalisteina, mutta eivät tahdo, että käytettäisiin ulkomaista pääomaa myöntämättä sille valtaa, — missä määrin tässä on ollut osansa kummallakin näistä, siitä KK:lla ei ole tietysti ollut mitään tilastotietoja ja tokkopa yleensä mikään tilastotiede maailmassa voisi sen laskea ja ottaa selville. Mutta antamalla tuon dekreetin otimme joka tapauksessa askelen toimilupa-suhteiden solmimisen suuntaan. On sanottava, että käytännössä — ja tätä ei pidä koskaan unohtaa — emme ole saaneet annetuksi ainoatakaan toimilupaa. Keskuudessamme väitellään siitä, pitäisikö meidän pyrkiä siihen, että saisimme annetuksi niitä hinnalla millä hyvänsä. Saadaanko niitä annetuksi — se ei riipu meidän kiistoistamme eikä päätöksistämme, vaan kansainvälisestä pääomasta. Kuluvan vuoden helmikuun 1 p:nä Kansankomissaarien Neuvosto teki toisen päätöksen toimilupakysymyksestä. Tämän päätöksen ensimmäisessä pykälässä sanotaan: „Periaatteessa hyväksytään toimilupien myöntäminen naftateollisuuden harjoittamiseen Groznyissa ja Bakussa sekä muilla käytännössä olevilla öljykentillä ja kehoitetaan ryhtymään neuvotteluihin ja käymään niitä pikaisessa järjestyksessä.”

Tästä kysymyksestä ei selvitty ilman tiettyä väittelyä. Toimilupien myöntäminen nimenomaan Groznyissa ja Bakussa tuntui tovereista virheeltä, mikä saattoi aiheuttaa vastustusta työläisten keskuudessa. KK:n enemmistö ja minä henkilökohtaisesti otimme sen kannan, että valitukset eivät liene aiheellisia.

KK:n enemmistö ja minä henkilökohtaisesti otimme sen kannan, että nämä toimitukset ovat välttämättömiä, ja pyydämme teitä tukemaan auktoriteetillanne tätä kantaa. Tämä liitto muiden kehittyneimpien maiden valtiontrustien kanssa on meille kerrassaan välttämätön siitä syystä, että talouspulamme on niin syvä, ettemme voi omin voimin, ilman

ulkomaista kalustoa ja teknillistä apua jälleenrakentaa tuhottua taloutta. Pelkkä kaluston tuonti ei riitä. Voidaan antaa toimilupia laajemmilla perusteilla, ehkä suurimmille imperialistisille syndikaateille: neljännes Bakusta, neljännes Groznyista, neljännes parhaista metsävaroistamme, turvataksemme siten tekniikan viimeisen sanan mukaisen kaluston asentamisella itsellemme tarpeellisen perustan; toisaalta saamme siten toista osaa varten tarvitsemaamme kalustoa. Tällä tavoin voimme edes jonkin verran, edes neljänneksen verran tai puoleksi tavoittaa muiden maiden nykyaikaiset parhaat syndikaatit. Kenelläkään, joka suhtautuu vähänkin selväjärkisesti nykyiseen tilanteeseen, ei voi olla epäilystä sen suhteen, että muutoin joudumme varsin vaikeaan asemaan emmekä tavoita niitä jännittämättä äärettömästi kaikkia voimiamme. Neuvottelut eräiden suurimpien yleismaailmallisten trustien kanssa on jo alettu. Näiden taholta tämä ei tietenkään ole mikään palvelus meille: ne tekevät niin vain äärettömän liikevoiton toivossa. Käyttäükseni rauhallisten diplomaattien kieltä, nykyinen kapitalismi on ryöväri, ryövärien trusti, se ei ole entistä normaaliajan kauden kapitalismia: se ottaa satojen prosenttien liikevoiton käyttämällä hyväkseen monopoliase- maansa maailmanmarkkinoilla.

Helmikuun 1 p:nä 1921 Kansankomissaarien Neuvosto teki päätöksen 18.500.000 kivihiilipuudan ostamisesta ulkomailta, koska jo silloin ilmeni polttoainepulamme. Jo silloin selvisi, että joudumme käyttämään kultavarojamme muuhunkin kuin kaluston ostamiseen. Viimeksi mainittu kohot- taisi hiilentuotantoamme, joten taloudenhoitomme kannalta meidän olisi parempi tilata ulkomailta itsellemme koneita hiiliteollisuuden kehittämiseksi kuin tilata hiiltä; mutta pula osoittautui niin kärkeväksi, että täytyi taloudellisesti paremman menettelytavan asemesta turvautua huonom- paan ja kuluttaa varoja hiilen ostoon, vaikka hiiltä voisim- me tuottaa itsekin. Ostaaksemme kulutustarvikkeita työläi- siä ja talonpoikia varten joudumme tekemään vieläkin suurempia myönnytyksiä.

Aikomukseni on nyt pysähtyä tarkastelemaan Krons- tadtin tapahtumia⁴⁴. Käytettävissäni ei vielä ole viimei- simpiä uutisia Kronstadtista, mutta olen varma, että tämä kapina, joka on nopeasti tuonut esiin meille tutun valko- kaartilaiskenraalien hahmon, kukistetaan lähipäivinä ellei

lähitunteina. Sitä ei voida epäillä. Mutta meidän on harkittava tarkasti tämän tapahtuman antamia poliittisia ja taloudellisia opetuksia.

Mitä se merkitsee? Poliittisen vallan siirtymistä bolshevikeilta jollekin epämääräiselle kaikenkarvaisten ainesten koostumalle tai liitolle, joka näyttää kallistuvan ehkäpä vain hieman oikealle bolshevikeista tai on ehkäpä bolshevikkeja „vasemmistolaisempikin” — sikäli epämääräinen on se poliittisten ryhmien yhtymä, joka on yrittänyt ottaa vallan käsiinsä Kronstadtissa. Varmaa on, että valkokenraalit ovat tässä samaan aikaan — sen te kaikki tiedätte — esittäneet huomattavaa osaa. Se on täydellisesti todistettu. Jo kaksi viikkoa ennen Kronstadtin tapahtumia Pariisin lehdissä kirjoitettiin, että Kronstadtissa on kapina. Täysin selvää on, että tässä ovat olleet eserrien ja ulkomailla oleskelevien valkokaartilaisien näpit pelissä, ja samalla tuo liike on pohjimmaltaan pikkuporvarillinen vastavallankumous, pikkuporvarillista alkuvoimaista anarkismia. Se on jo jotain uutta. Tämä tapahtuma, jolla on yhteyttä kaikkiin kriiseihin, on otettava poliittisessa suhteessa hyvin tarkasti huomioon ja eriteltävä hyvin perusteellisesti. Siinä tuli esiin pikkuporvarillinen alkuvoimainen anarkismi tunnuksenaan kauppavapaus ja suuntautuen aina proletariaatin diktatuuria vastaan. Ja tuo mieliala on vaikuttanut proletariaattiin varsin laajassa mitassa. Se on tuntunut Moskovon tuotantolaitoksissa ja se on tuntunut tuotantolaitoksissa monin paikoin maaseudulla. Tämä pikkuporvarillinen vastavallankumous on epäilemättä vaarallisempi kuin Denikin, Judenitsh ja Koltshak yhdessä, sillä kysymyksessä on maa, jossa proletariaatti on vähemmistönä, kysymyksessä on maa, jossa taloudellinen rappio on ilmennyt talonpojan omaisuuden rappioitumisena, ja sitä paitsi kysymyksessä on vielä sellainen seikka kuin armeijan kotiuttaminen, mikä on antanut uskomattoman runsaasti kapinallisia aineksia. Niin vähäistä ja pientä kuin lieneekin alkujaan, kuinka sen nyt sanoisin, vallansiirto, jota Kronstadtin matruusit ja työläiset ehdottivat — heidän aikomuksenaan oli oikaista bolshevikkeja kauppavapauden osalta —, siirto näyttää vähäiseltä ja tunnuksetkin ovat ikään kuin samoja: „Neuvostovalta” pienin muutoksin tai vain korjauksin, — niin tosiasiallisesti olivat puolueettomat ainekset tässä vain astinlautana, portaana, siltana, jota

myöten tulivat valkokaartilaiset. Se oli poliittisesti väistämätöntä. Olemme nähneet pikkuporvarilliset, anarkistiset ainekset Venäjän vallankumouksessa ja taistelleet vuosikymmeniä niitä vastaan. Vuoden 1917 helmikuusta lähtien olemme nähneet nuo pikkuporvarilliset ainekset toiminnassa, suuren vallankumouksen aikana, ja olemme nähneet pikkuporvarillisten puolueiden yrittävän sanoa, etteivät ne ohjelmansa puolesta eroa paljoakaan bolshevikeista, mutta toteuttavat sitä vain toisin tavoin. Tiedämme tämän paitsi Lokakuun kumouksen antamasta kokemuksesta myös entiseen Venäjän keisarikuntaan kuuluneiden reunamaiden ja muiden osien tapahtumista, jolloin Neuvostovallan tilalle ovat tulleet muunlaisen vallan edustajat. Johdattakaamme mieleemme Samaran demokraattinen komitea ⁴⁵! Kaikki ne ovat ilmestyneet tunnuksinaan tasa-arvoisuus, vapaus, perustava kokous, ja kaikki ne ovat osoittautuneet — eivät kerran, vaan monesti, — pelkäksi valkokaartilaisvaltaan johtavaksi portaaksi ja sillaksi.

Koko Euroopan tapahtumat ovat osoittaneet käytännössä, mihin päädytään, kun yritetään istua kahdella tuolilla. Sen tähden meidän on juuri tämän suhteen sanottava, että tässä poliittiset kahnaukset ovat mitä suurin vaara. Meidän on pidettävä tarkasti silmällä tätä pikkuporvarillista vastavallankumousta, joka nostaa esiin kauppavapauden tunnuksia.

Tämä vaara on meille osoituksena siitä, mistä puhuin kosketellessani kiistojamme ryhmäohjelmista; tuon uhkaavan vaaran vuoksi meidän on käsitettävä, että meidän on tehtävä loppu puoluekiistoista muutoinkin kuin muodollisesti — sen me tietenkin teemme, mutta se ei riitä! Muistakaamme, että meidän on suhtauduttava kysymykseen vakavammin.

Meidän on käsitettävä, että vaikka talonpoikaistalous on pulassa, emme voi tulla toimeen muutoin kuin vetoamalla tähän talonpoikaistalouteen auttaaksemme kaupunkia sekä maaseutua. Meidän on muistettava, että porvaristo yrittää nostattaa talonpoikaiston työläisiä vastaan, käyttämällä työläisten tunnuksia se yrittää nostattaa heitä vastaan pikkuporvarillisen anarkistisen miljöön, mistä välittömänä seurauksena olisi proletariaatin diktatuurin kukistaminen ja siis kapitalismin, entisen tilanherrojen ja kapitalistien vallan ennallistaminen. Siinä on olemassa poliittinen vaara. Tuon tien ovat useat vallankumoukset aivan selvästi kulke-

neet ja tuohon tiehen olemme aina viitanneet. Tuo tie on näkynyt selvänä edessämme. Se vaatii kommunistien hallituspuolueelta, proletariaatin vallankumouksellisilta johtoaineksilta epäilemättä toisenlaista suhtautumista kuin mitä meillä tänä vuonna on tämän tästä ilmennyt. Tuo vaara vaatii epäilemättä suurempaa yhtenäisyyttä, epäilemättä tiukempaa kuria, epäilemättä yksimielisempää toimintaa! Ilman sitä on mahdotonta selviytyä niistä vaaroista, jotka kohtalo on meille valmistanut.

Seuraavina ovat taloudelliset kysymykset. Mitä merkitsee tuo pikkuporvarillisten ainesten esittämä kauppavaustunnus? Se osoittaa, että proletariaatin ja pienviljelijäin suhteissa on sellaisia vaikeita ongelmia, sellaisia tehtäviä, joita emme ole vielä ratkaisseet. Tarkoitin voittaneen proletariaatin suhtautumista pienyrittäjiin, kun suoritetaan proletaarista vallankumousta maassa, jossa proletariaatti on vähemmistönä ja pikkuporvaristo on enemmistönä. Sellaisessa maassa proletariaatin tehtävä on johtaa nämä pienisännät siirtymään yhteistoiminnalliseen, kollektiiviseen, yhteisölliseen työhön. Teorian kannalta tämä on kiistatonta. Tätä siirtymistä olemme koskettelleet useissa lainsäädännöllisissä asiakirjoissa, mutta tiedämme, ettei pulma ole lainsäädännöllisissä asiakirjoissa, vaan käytännöllisessä toteuttamisessa, ja tiedämme myös, että tämä voidaan turvata, kun on olemassa hyvin voimakas suurteollisuus, joka pystyy antamaan pientuottajalle niin paljon hyvää, että hän käytännössä huomaa tuon suurtalouden edullisuuden.

Näin ovat teorian kannalta asettaneet aina kysymyksen marxilaiset ja kaikki sosialistit, jotka ovat mietiskelleet sosiaalista vallankumousta ja sen tehtäviä. Ja meillä on ensimmäisiä erikoisuuksia juuri se, josta mainitsin ja joka on ominainen Venäjälle mitä suurimmassa määrässä, nimittäin meillä proletariaatti on vähemmistönä, vieläpä melko vaatimattomana vähemmistönä ja talonpoikaisto on valtavana enemmistönä. Ja olosuhteet, joissa olemme joutuneet puolustamaan vallankumousta, ovat tehneet tehtävämme ratkaisemisen tavattoman vaikeaksi. Emme ole voineet esittää käytännössä kaikkia suurtuotannon etuuksia, sillä tuo suurtuotanto on rappiolla, se itsekin on mitä kurjimmassa kunnossa ja voidaan jälleenrakentaa vain vaatimalla uhrauksia noilta samoilta pienviljelijöiltä.

Teollisuutta on kohotettava, mutta siihen tarvitaan polttoaineita, ja koska tarvitaan polttoaineita, niin laskelmien pohjaksi on otettava polttopuut, mutta polttopuiden ottaminen laskelmien pohjaksi merkitsee talonpojan ja hänen hevosensa ottamista laskelmien pohjaksi. Kriisin, rehunpuutteen ja karjanhukan aikana talonpoika joutuu antamaan luottoa Neuvostovallalle suurteollisuuden hyväksi, jolta hän ei saa toistaiseksi mitään. Sellainen on taloudellinen tilanne, joka aiheuttaa tavattomia vaikeuksia, sellainen on taloudellinen tilanne, joka panee ajattelemaan syvällisemmältä kannalta sodasta rauhaan siirtymisen ehtoja. Sodan aikana emme voi isännöidä muulla tavoin kuin sanomalla talonpojille: „Työläisten ja talonpoikien valtiolle on annettava luottoa, jotta se selviytyisi vaikeasta tilasta.” Suunnatessamme koko huomiomme talouden jälleenrakentamiseen meidän on tiedettävä, että olemme tekemisissä pienviljelijän, pienisännän, pientuottajan kanssa, joka tekee työtä kauppavaihtoa varten siihen saakka, kunnes suurtuotanto on voittanut täydellisesti, kunnes se on jälleenrakennettu. Mutta sitä on mahdoton jälleenrakentaa vanhalle perustalle: se on monien vuosien, ainakin vuosikymmenen asia ja rappiutilamme raskauden vuoksi luultavasti pitemmänkin ajan asia. Niin kauan joudumme vuosikausia olemaan tekemisissä tuon pientuottajan kanssa sellaisenaan ja kauppavapaustunnus on oleva väistämätön. Tuon tunnuksen vaarallisuus ei ole siinä, että valkokaartilaiset ja menshevikit käyttävät sitä pyrkimystensä verhona, vaan siinä, että se voi levitä siitä huolimatta, että nuo samat talonpoikaisjoukot vihaavat valkokaartilaisia. Juuri sen vuoksi se leviääkin, että se vastaa pientuottajan taloudellisia toimeentulon ehtoja. Tämäntapaisia näkökohtia silmällä pitäen KK tekikin päätöksen ja herätti väittelyn kysymyksestä, joka koskee luovutusvelvollisuuden korvaamista verolla, ja tänään asetti edustajakokouksessa välittömästi tämän kysymyksen, jolle olettekin antaneet hyväksymisenne tämänpäiväisellä päätöksellänne. Lainsäädännön alalla kysymys verosta ja luovutusvelvollisuudesta on meillä ollut esillä jo kauan aikaa, jo vuoden 1918 lopulta alkaen. Verolaki on päivätty 30. lokakuuta 1918. Se hyväksyttiin — nimittäin tuo laki, jolla maanviljelijöiltä säädettiin perittäväksi luontoisveroa, — mutta käytännössä sitä ei sovellettu. Lain antamista seurasi muutaman kuukauden

kuluessa useita ohjekirjelmia, ja laki jäi meiltä soveltamatta. Toisaalta ylijäämien ottaminen talonpoikaistalouksilta oli sellainen toimenpide, johon sotatila pakotti meidät ehdottoman väistämättömästi, mutta joka ei lainkaan vastaa rauhanaikaisia talonpoikaistalouden elinehtoja. Talonpojalla pitää olla varmuus siitä, että kun hän on niin ja niin paljon luovuttanut, hän voi niin ja niin paljon käyttää paikallista kauppavaihtoaan varten.

Koko taloutemme, niin kokonaisuudessaan kuin eri osiltaan, oli läpeensä sota-ajan olojen mukainen. Ottaen ne huomioon meidän täytyi asettaa tehtäväksemme koota tietty määrä elintarvikkeita, piittaamatta lainkaan siitä, mikä sija sillä oli yhteiskunnallisessa liikevaihdossa. Nyt kun olemme siirtymässä sodan kysymyksistä rauhan kysymyksiin, alamme suhtautua luontoisveroon toisin: emme suhtaudu siihen ainoastaan valtion varustelun kannalta, vaan myös pienviljelijäin talouksien varustelun kannalta. Meillä täytyy olla käsitys siitä, millaisissa taloudellisissa muodoissa ilmenee proletariaattiin kohdistuva järjestymättömien pienmaatalouden voimien suuttumus, joka on tullut esiin ja jota nykyinen pula kärjistää. Tässä suhteessa meidän on koetettava tehdä mahdollisimman paljon. Se on tärkein tehtävämme. On annettava talonpojalle mahdollisuus tiettyyn vapauteen paikallisessa kauppavaihdossa ja siirryttävä luovutusvelvollisuudesta verotukseen, jotta pientalollinen voisi paremmin suunnitella tuotantonsa ja määrätä tuotantonsa mittasuhteet verotusta vastaavasti. Käsitämme tietenkin, että nykyisessä tilanteessamme se on varsin vaikeasti toteutettavissa. Kylvöalassa, satoisuudessa, tuotantovälineissä, kaikessa siinä ilmenee supistumista, ylijäämät ovat epäilemättä vähenneet eikä niitä ole hyvin monessa tapauksessa lainkaan. Nämä ehdot on otettava tosiasiana huomioon. Talonpojan täytyy hieman nähdä nälkää, jotta voitaisiin siten pelastaa tehtaat ja kaupungit täydelliseltä nälänhädältä. Koko valtakunnan mitassa tämä on täysin ymmärrettävä asia, mutta emme voi perustaa laskelmiamme siihen, että sen käsittäisivät hajallaan elävät köyhtyneet talonpoikaisisännät. Tiedämme myös, ettei tässä tulla toimeen ilman pakotusta, johon häviötilaan saatettu talonpoikaisto reagoi varsin voimakkaasti. Ei pidä niin ikään luulla, että tuo toimenpide pelastaa meidät kriisiltä. Mutta samalla asetamme tehtäväksemme antaa mahdolli-

simman paljon helpotuksia, jotta pientuottaja saisi parhaat mahdollisuudet voimiensa käyttöön. Tähän asti olemme mukautuneet sotatehtäviin. Nyt meidän on mukauduttava rauhanajan oloihin. Sellainen tehtävä on nyt Keskuskomitean ratkaistavana, tuona tehtävänä on siirtyminen luontoisverotukseen edellyttäen proletariaatin vallan olemassaoloa ja sillä on läheinen yhteys toimilupiin. Tämä tehtävä tulee erikoisesti käsiteltäväksenne ja vaatii erikoista huomiota. Toimilupien avulla proletaarinen valta voi päästä suhteisiin edistyneimpien maiden kapitalistivaltioiden kanssa ja noista suhteista riippuu teollisuutemme voimistuminen, jota ilman emme voi kulkea edelleen kommunistiseen järjestelmään johtavaa tietä; toisaalta maassa, jossa valtaenemmistönä on talonpoikaisto, meidän on osattava tänä siirtymäkautena ryhtyä toimenpiteisiin, jotka auttavat talonpoikaistoa taloudellisesti, helpotettava mahdollisimman monin toimenpitein talonpoikaiston taloudellista asemaa. Niin kauan kuin emme ole uudestikasvattaneet talonpoikaistoa, niin kauan kuin koneellinen suurtuotanto ei ole sitä uudestikasvattanut, meidän on turvattava sille mahdollisuus vapaaseen taloudenpitoon. Nykyinen asemamme on väliasema, vallankumouksemme elää kapitalististen maiden piirittämänä. Niin kauan kuin olemme tällaisessa väliasemassa, meidän on pakostakin turvauduttava keskinäissuhteissa tavattoman mutkallisiin muotoihin. Sodan puristuksessa emme voineet keskittää huomiotamme siihen, millä tavoin oli järjestettävä tavattomaan rappiotilaan saatetun suurtuotannon omaavan proletaarisen valtiovallan ja pienviljelijäin väliset taloudelliset keskinäissuhteet ja miten olivat löydettävissä keinot yhteiselämään pienviljelijäin kanssa, jotka niin kauan, kuin pysyvät pienviljelijöinä, eivät voi elää, ellei pientaloutta turvata tietyllä kauppavaihtojärjestelmällä. Pidän tätä kysymystä Neuvostovallan talouselämän ja politiikan tärkeimpänä kysymyksenä nykyhetkellä. Mielestäni tässä kysymyksessä summautuu poliittisesti koko toimintamme nyt, kun olemme päättäneet sotavaiheen ja alkanee toimintavuonna siirtyä rauhan oloihin.

Tähän siirtymiseen liittyy niin paljon vaikeuksia, se on antanut niin selvän kuvan tuosta pikkuporvarillisesta miljööstä, että siihen on suhtauduttava selväjärkisesti. Me suhtaudumme tämäntapaisiin ilmiöihin luokkataistelun

kannalta emmekä ole koskaan olleet harhassa sen suhteen, että proletariaatin suhteet pikkuporvaristoon ovat varsin vaikea kysymys, joka proletariaatin vallan voittoon viemiseksi vaatii monimutkaisia toimenpiteitä eli oikeammin sanoen kokonaista sarjaa monimutkaisia siirtymätoimenpiteitä. Siitä, että vuoden 1918 lopulla annoimme dekreetin luontoisverotuksesta, nähdään, että tämä asia askarrutti kommunistien ajatuksia, mutta sotatilan vuoksi emme voineet panna täytäntöön tuota dekreettiä. Kansalaissodan oloissa meidän täytyi ryhtyä sota-ajan toimenpiteisiin. Mutta olisi mitä suurin virhe, jos tekisimme tästä sen johtopäätöksen, että vain tämäntapaiset toimenpiteet ja suhteet ovat mahdollisia. Se merkitsisi varmasti Neuvostovallan ja proletariaatin diktatuurin romahdusta. Kun siirrytään rauhanaikaan taluspulan vallitessa, on pidettävä mielessä, että proletaarista valtiota on helpompi rakentaa suurtuotannon maassa kuin sellaisessa maassa, jossa pientuotanto on vallitsevana. Tämä tehtävä vaatii monia valmisteluja, emmekä suinkaan sulje silmiämme näkemästä noita vaikeuksia emmekä unohda, että toista on proletariaatti ja toista pientuotanto. Emme unohda, että on erilaisia luokkia, että pikkuporvarillinen anarkistinen vastavallankumous on poliittisesti valkokaartilaisuuteen johtava astinlauta. Meidän on otettava asia sellaisena kuin se on, selväjärkisesti ja tietoisina siitä, että tässä tarvitaan toisaalta proletariaatin puolueen sisäistä mahdollisimman suurta yhtenäisyyttä, lujuttua ja kurinalaisuutta ja toisaalta useita taloudellisia toimenpiteitä, joita sotatilan vuoksi emme ole voineet toistaiseksi toteuttaa. Meidän on myönnettävä välttämättömiksi toimiluvat sekä koneiden ja kaluston osto maatalouden tarpeiksi voidaksemme vaihtamalla ne viljaan palauttaa proletariaatin ja talonpoikaiston väliset suhteet sellaisiksi, että ne turvaavat sen olemassaolon rauhan oloissa. Toivon, että palaamme tähän vielä, ja toistan, että mielestäni olemme tekemisissä tässä tärkeän kysymyksen kanssa ja että kulunut vuosi, joka on luonnehdittava siirtymiseksi sodasta rauhaan, asettaa meille mitä vaikeimpia tehtäviä.

Lopuksi sanon vain pari sanaa siitä byrokratismin vastustamista koskevasta kysymyksestä, joka on vienyt meiltä niin paljon aikaa. Tämä kysymys herätettiin Keskuskomiteassa jo viime kesänä, KK esitti sen elokuussa kaikille järjestöille osoittamassaan kirjelmässä, syyskuussa se ase-

tettiin puoluekonferenssin pohdittavaksi ja vihdoin joulukuussa Neuvostojen edustajakokouksessa tuo kysymys asetettiin vieläkin laajemmassa mitassa. Byrokratismiin paise on epäilemättä olemassa; se myönnetään ja sitä vastaan on käytävä tosi taistelua. Tietysti siinä väittelyssä, jota olemme joutuneet seuraamaan, eräiden kannanottojen puoltajat ovat asettaneet tuon kysymyksen vähintäänkin kevytmielisesti, ja sitä on hyvinkin usein tarkasteltu pikkuporvarilliselta näkökannalta. Varmaa on, että viime aikoina on ilmennyt kuohuntaa ja tyytymättömyyttä puolueeseen kuulumattomien työläisten keskuudessa. Kun Moskovassa pidettiin puoluejaottomia kokouksia, oli ilmeistä, että nämä tekevät demokratiasta ja vapaudesta tunnuslauseen, joka vie Neuvostovallan kukistamiseen. Monet tai ainakin muutammat „työläisopposition” edustajat taistelivat tätä pahaa, tätä pikkuporvarillista vastavallankumouksellisuutta vastaan ja sanoivat: „Me tulemme vastustamaan tätä yksimielisesti.” Ja he todellakin pystyivät osoittamaan maksimaalista yksimielisyyttä. En tiedä, ovatko kaikki „työläisoppositio”-ryhmän ja muiden ohjelmaltaan puolisyndikalististen ryhmien kannattajat sellaisia. Meidän on tässä edustajakokouksessa saatava se paremmin selville, meidän on ymmärrettävä, että taistelu byrokratismia vastaan on ehdottoman välttämätöntä taistelua ja että se on yhtä vaikeaa kuin taistelu pikkuporvarillisia aineksia vastaan. Byrokratismi on muodostunut valtiojärjestelmässämme sellaiseksi paiseeksi, että siitä puhutaan puolueohjelmassamme, ja asianlaita on näin siksi, että byrokratismi on yhteydessä noihin pikkuporvarillisiin aineksiin ja niiden hajanaisuuteen. Nuo taudit voidaan voittaa vain liittämällä työtätekevät yhteen, jotta he osaisivat muutakin kuin tervehtiä Työläis- ja talonpoikaisinspektion dekreettejä, — vähänkös meillä on dekreettejä, joita tervehditään? — että he osaisivat Työläis- ja talonpoikaisinspektion kautta käyttää oikeuttaan, mikä on tällä haavaa laiminlyöty niin maaseudulla kuin myös kaupungeissa ja jopa pääkaupungeissakin! Sitä ei osata usein käyttää edes sielläkään, missä eniten pidetään ääntä byrokratismia vastaan. Tähän seikkaan on kiinnitettävä hyvin, hyvin paljon huomiota.

Tässä suhteessa havaitsemme usein, että taistellessaan tätä pahaa vastaan eräät tahtovat ehkäpä vilpittömästikin auttaa proletariaatin puoluetta, proletariaatin diktatuuria,

proletariaatin liikettä, mutta itse asiassa auttavat pikku-porvarillisia anarkistisia aineksia, jotka ovat vallankumouksen aikana osoittautuneet useamminkin kuin kerran proletariaatin diktatuurin vaarallisimmaksi viholliseksi. Ja nyt — tämä on tärkein johtopäätöksemme ja kokemuksemme kuluvalta vuodelta — ne ovat taaskin osoittautuneet vaarallisimmaksi viholliseksi, joka voi saada eniten kannattajia ja tukea sellaisessa maassa kuin on meidän maamme, muuttaa laajojen kansanjoukkojen mielialaa ja ulontaa vaikutuksensa jopa osaan puolueeseen kuulumattomia työläisiäkin. Silloin proletaarisen valtion asema muodostuu hyvin vaikeaksi. Ellemme tätä käsitä, ellemme ota sitä opiksi emmekä tee tätä edustajakokousta käännekohtaksi talouspolitiikassamme ja siinä suhteessa, että proletariaatti tiivistettäisiin mahdollisimman yhtenäiseksi, niin meille on sanottava murehduttavat sanat, että emme ole unohtaneet mitään siitä useinkin tyhjämpäiväisestä ja pikkumaisesta, mikä olisi pitänyt unohtaa, emmekä ole oppineet mitään sellaista asiallista, mikä meidän olisi tänä vallankumousvuotena pitänyt oppia. Toivon, ettei niin käy! (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

3

LOPPULAUSUNTO VKP(b):n KK:n TOIMINTASELOSTUKSESTA
KÄYDYN KESKUSTELUN JOHDOSTA
MAALISKUUN 9 pnä

(Kauan kestäviä suosionosoituksia.) Toverit, luonnollisesti voitiin odottaa, että Keskuskomitean poliittista toimintaa käsittelevän selostuksen arvostelu kuin myös tuota selostusta koskevat huomautukset, lisäykset, oikaisut y.m. kohdistuvat eniten poliittiseen toimintaan, poliittisiin virheisiin, ja että esitetään poliittisia suunta-viivoja.

Ikävä kyllä, mutta kun tarkastelee täällä pidettyjä puheita, kun lukee vielä kerran uudelleen niistä tärkeimmät kohdat, niin ei voi olla kysymättä itseltään: eiköhän edustajakokous lopettanut tuota keskustelua niin nopeasti sen vuoksi, että puheet olivat hämmästyttävän sisällyksettömiä ja puheenvuoroja käyttivät miltei yksinomaan „työläisopposition” edustajat? Todellakin, sanottiinko mitään Keskuskomitean poliittisesta toiminnasta ja nykyhetken poliittisista tehtävistä? Useimmat puhujat nimittivät itseään „työläisoppositioksi” — se ei ole mikään leikkinimitys!.. Eikä ole leikin asia sekään, että muodostetaan oppositio tällaisella hetkellä, tällaisessa puolueessa!

Esimerkiksi tov. Kollontai sanoi suoraan: „Lenin sivuutti selostuksessaan Kronstadtin.” Tuon kuullessani saatoin vain levitellä käsiäni. Kaikki edustajakokouksen osanottajat tietävät mainiosti,— lehtiselostuksissa joudutaan tietenkin puhumaan vähemmän avomielisesti kuin täällä,— että juuri selostuksessa, jonka täällä tein, johdin kaiken, alusta aivan loppuun saakka, Kronstadtin opetuksiin; ja ehkä olen ansainnut pikemminkin sen moitteen, että omistin suuren osan selostuksestani opetuksille, joita Kronstadtin tapahtumista juontuu tulevaisuudelle, ja puhuin vähemmän

menneen ajan virheistä, poliittisista tosiasioista ja työmme solmukohdista, jotka mielestäni määräävät poliittiset tehtävämme ja auttavat meitä karttamaan tekemiämme virheitä.

Mitä me sitten kuulumme täällä Kronstadtin opetuksista?

Kun jotkut esiintyvät opposition nimessä ja nimittävät tuota oppositiota „työläisoppositioksi” ja sanovat Keskuskomitean johtaneen väärin puolueen politiikkaa, niin heille on sanottava: pitää osoittaa nuo peruskysymyksissä tehdyt virheet sekä osoittaa, miten ne on korjattava. Valitettavasti emme kuulleet kerrassaan mitään, emme hiiskahdustakaan, emme ainoatakaan sanaa nykyisestä ajankohdasta ja sen opetuksista. Täällä ei kajottu edes sivumennen siihen johtopäätökseen, jonka tein. Se voi hyvinkin olla väärä, mutta siksihän edustajakokouksessa tehdäänkin toimintaselostus, että nuo virheet oikaistaisiin. Puolueen yhteenliittäminen, opposition estäminen puolueessa — sellainen on nykyisestä ajankohdasta juontuva poliittinen johtopäätös; ja taloudellinen johtopäätös: ei saa tyytyä siihen, mitä on saatu aikaan työväenluokan ja talonpoikaiston yksimielisyyteen tähtäävällä politiikalla, vaan pitää etsiä uusia teitä, soveltää ja kokeilla tuota uutta. Osoitin konkreettisesti, mitä tulee tehdä. Ehkä olin väärässäkin, mutta kukaan ei sanonut siitä sanaakaan. Joku puhujista, muistaakseni Rjazanov, moitti minua vain siitä, että verokysymys pulpahti muka puheessani esiin jotenkin yhtäkkiä, ilman valmistelevaa käsittelyä. Se ei pidä paikkaansa. Ihmettelen vain, miten vastuunalaiset toverit saattavat puolueen edustajakokouksessa esittää tuollaisia lausuntoja. Veroa koskeva väittely aloitettiin muutamia viikkoja sitten „Pravdassa”. Jos siihen eivät halunneet osallistua ne toverit, jotka mielellään leikkivät oppositiota ja moittivat, että emme anna mahdollisuutta laajaan väittelyyn, niin se on heidän omaa syytään. Emme ole yhteydessä „Pravdan” toimitukseen vain siten, että tov. Buharin on Keskuskomitean jäsen, vaan myös siten, että Keskuskomitea käsittelee aina tärkeimmät teemat ja politiikan tärkeimmät suunta-
viivat,— ilman sitä ei voi olla poliittista toimintaa. Keskuskomitea asetti verokysymyksen väittelyn alaiseksi. „Pravdassa” julkaistiin kirjoituksia. Kukaan ei vastannut niihin. Siten ne, jotka jättivät vastaamatta, osoittivat, etteivät he halunneet pohtia tätä kysymystä. Ja kun sitten näiden

kirjoitusten julkaisemisen jälkeen Moskovan Neuvoston kokouksessa esiintyi muuan kokouksen osanottajista — en muista, oliko hän puolueeton vai menshevikki, — ja alkoi puhua verosta, sanoin hänelle: te ette tiedä, mitä „Pravda” kirjoittaa. Tuollaisen moitteen esittäminen puolueeseen kuulumattomalle oli luonnollisempaa kuin sen esittäminen puolueen jäsenelle. Väittelyä „Pravdassa” ei herätetty satumalta, ja meidän täytyy ottaa tämä kysymys käsiteltäväksi edustajakokouksessa. Puhujat olivat arvostelussaan peräti epäasiallisia. Kysymys oli asetettu väittelyn alaiseksi, ja olisi pitänyt osallistua väittelyyn, — muussa tapauksessa koko tämä arvostelu muodostuu perusteettomaksi. Aivan samoin on poliittisen kysymyksen laita. Toistan: kohdistin koko huomioni siihen, että tekisimme oikean johtopäätöksen viime tapahtumista.

Elämme aikaa, jolloin meitä uhkaa vakava vaara: pikkuporvarillinen vastavallankumous, kuten jo sanoin, on vaarallisempi kuin Denikin. Toverit eivät ole kieltäneet sitä. Tämä vastavallankumous on sitäkin omalaatuisempi, koska se on pikkuporvarillinen, anarkistinen. Väitän, että tämän pikkuporvarillisen, anarkistisen vastavallankumouksen aatteilla ja tunnuksilla on yhteyttä „työläisopposition” tunnuksiin. Kaikki puhujat — vaikka eniten puhuivat „työläisopposition” edustajat — jättivät vastaamatta juuri tähän. Kuitenkin тов. Kollontain edustajakokouksen edellä julkaisema „työläisopposition” kirjanen todistaa sitä niin havainnollisesti, ettei sen havainnollisemmin voida todistaa. Minun täytyneekin puhua eniten tästä kirjasesta selittääkseni teille, miksi mainitsemani vastavallankumous saa anarkistisen, pikkuporvarillisen muodon, miksi se on niin laaja ja vaarallinen ja miksi täällä esiintyvät „työläisopposition” edustajat eivät käsitä lainkaan tuota vaaraa.

Mutta ennen kuin vastaan täällä esiintyneille „työläisopposition” edustajille, sanon — etten unohtaisi — pari sanaa toisesta asiasta, Osinskista. Tämä toveri, joka on kirjoitellut paljon ja esittänyt oman kantansa, piti arvostelevan puheen Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta. Olisi luullut hänen arvostelevan edustajakokouksessa perustoimenpiteitämme, mikä on meille erittäin tärkeää. Mutta sen sijaan hän sanoi, että Saprionov on muka „heitetty yli laidan” ja että siitä näkee selvästi, miten sanat yhtenäisyyden välttämättömyydestä eroavat teoista, ja

korosti sitä, että puhemiehistöön valittiin kaksi henkilöä „työläisoppositiosta”. Minua ihmetyttää, kuinka erittäin huomattava puoluekynäilijä ja vastuunalaisessa toimessa oleva työntekijä saattaa puhua tuollaisista pikkuasioista, joilla on häviävän pieni merkitys! Osinkin erikoispiirteenä on se, että hän näkee kaikessa poliittista juonittelua. Tätä poliittista juonittelua hän näkee siinäkin, että kaksi paikkaa puhemiehistössä on annettu „työläisoppositiolle”.

Mainitsin eräässä Moskovassa pidetyssä puoluekokouksessa ja valitettavasti minun täytyy nyt puolueen edustajakokouksessakin toistamiseen mainita, mistä sai alkunsa „työläisoppositio”, joka loka- ja marraskuussa ansioitui siten, että kehitti asiat kaksikamarijärjestelmän, ryhmittäytyksen muodostumiseen saakka.

Me, muun muassa minäkin, olemme monesti sanoneet — ja tästä Keskuskomiteassa ei ole ollut erimielisyyttä —, että tehtävämme on seuloa „työläisoppositio” terveet ainekset erilleen epäterveistä juuri siksi, että oppositio on saanut tiettyä jalansijaa ja aiheuttanut Moskovassa vahinkoa toiminnalle. Kun marraskuussa konferenssia pidettiin kahdessa kamarissa — kun toiset istuivat täällä ja toiset tämän saman kerroksen toisessa huoneessa, kun minäkin sain kärsiä ja kulkea lähettinä huoneesta toiseen —, niin se oli työn vahingoittamista, ryhmäkuntaisuuden ja hajaannuksen alkua.

Jo syyskuussa, puoluekonferenssin aikoihin katsoimme tehtäväksemme seuloa terve erilleen epäterveestä, — sillä tuota ryhmää ei voida pitää terveenä ryhmänä. Kun meille puhutaan demokraattisuuden riittämättömästä toteuttamisesta, me sanomme: tuo pitää täydellisesti paikkansa. Niin, sitä on toteutettu meillä riittämättömästi. Tässä suhteessa kaivataan apua sekä ohjeita, miten sitä on toteutettava. Tarvitaan todellista toteuttamista eikä jaarittelua. Me otamme vastaan nekin, jotka nimittävät itseään „työläisoppositioksi” tai joilla on vieläkin pahempi nimi, vaikka luullakseni ei ole olemassa toista nimeä, joka kommunistisen puolueen jäsenelle olisi pahempi ja sopimattomampi kuin tämä. Mutta vaikka he keksisivät paljon huonommankin nimen, me sanomme itsellemme: koska tämä on tauti, joka on tarttunut osaan työläisistäkin, tähän tautiin on kiinnitettävä erikoinen huomio. Ja se, minkä tov. Osinski laski jostain syystä viaksemme, tulee laskea ansioksemme.

Nyt siirryn puhumaan „työläisoppositiosta”. Te olette tunnustaneet jääneenne oppositioon. Tulitte puolueen edustajakokoukseen mukanaan tov. Kollontain kirjanen, johon on kirjoitettu: „työläisoppositio”. Palautitte viimeiset oikeudet silloin, kun tiesitte Kronstadtin tapahtumista ja pikkuporvarillisen vastavallankumouksen noususta. Ja nyt te tulette tänne nimittäen itseänne „työläisoppositioksi”! Te ette käsitä, minkä vastuun otatte kannettavaksenne ja miten rikotte yhtenäisyyttä! Minkä nimessä? Me kuulustelemme teitä, pidämme teille tässä tutkinnot.

Tov. Osinski käytti tuota sanontaa polemisoivasti ja katsoi meidän olevan syypäitä johonkin tai tehneen virheen; aivan kuten Rjazanovkin hän piti „työläisoppositiön” suhteen harjoittamaamme politiikkaa poliittisena juonitteluna. Se ei ole poliittista juonittelua, vaan politiikkaa, jota Keskuskomitea harjoittaa ja tulee harjoittamaan. Koska on olemassa epäterveitä ryhmiä, epäterveitä virtauksia, kiinnittäkäämme niihin monta kertaa enemmän huomiota.

Jos tässä oppositiossa on edes jotain tervettä, on tehtävä kaikki sen hyväksi, että terveet ainekset tulisivat seulotuksi erilleen epäterveistä. Emme voi vastustaa täysin menestyksellisesti byrokratismia emmekä toteuttaa johdonmukaista demokratismia, sillä olemme heikkoja, meillä ei ole voimia; ja ne, joista tässä on apua, on saatava mukaan, mutta ne, jotka avun varjolla tarjoavat mokomia kirjasia, pitää paljastaa ja seuloa pois!

Ja tuo erilleen seulominen käy nyt puolueen edustajakokoukselle helpommaksi. Täällä valitaan puhemiehistöön niitä, jotka edustavat sairasta ryhmää, ja nyt he eivät enää rohkene valittaa ja ruikuttaa, nuo „poloiset”, „väeryyttä kärsineet”, „karkotuksenalaiset”... Olkaa hyvä, nousekaa nyt puhujalavalle ja vastatkaa! Olette puhuneet enemmän kuin kukaan muu... Otetaanpa ja tarkastellaan nyt, mitä te tarjoatte meille tällaisena ajankohtana, jolloin meitä uhkaa vaara, jonka te itse tunnustatte Denikiniä suuremmaksi vaaraksi? Mitä te meille tarjoatte? Mitä sanotte arvostelussanne? Tämän tutkinnon pitää nyt tapahtua, ja luullakseni se on oleva lopullinen. Riittää, puolueen kanssa ei saa leikitellä tuolla tavalla! Se, joka tulee tällainen kirjanen mukanaan edustajakokoukseen, leikittelee puolueen kanssa. Ei saa pelata tuollaista peliä aikana, jolloin sadat tuhannet

rappautuneet rintamamiehet hävittävät ja turmelevat taloutta, ei saa suhtautua puolueeseen tuolla tavalla, ei saa toimia tuolla tavalla. Se pitää käsittää, siitä on tehtävä loppu!

Näiden puhemiehistön vaalia ja „työläisopposition” luonetta koskevien ennakkohuomautusten jälkeen kiinnitän huomiotanne тов. Kollontain kirjaseen. Tämä kirjanen on todella huomion arvoinen, siinä tehdään yhteenveto toiminnasta, jota tuo oppositio on muutamien kuukausien kuluessa harjoittanut, eli sen aiheuttamasta hajaannuksesta. Muistaakseni Samarasta oleva toveri mainitsi täällä jo siitä, että olin „hallinnollisessa järjestyksessä” liimannut „työläisoppositioon” syndikalismimäisyyden nimilapun. Hallinnollisesta määräilystä puhuminen tässä yhteydessä ei missään tapauksessa ole paikallaan, ja tässä on katsottava, mikä kysymys kaipa hallinnollista ratkaisua. Тов. Milonov halusi herättää huomiota käyttämällä tuollaista hirmusanaa, mutta syntyikin kummallisuus: että minä muka „hallinnollisessa järjestyksessä” liimaan nimilapun. Olen monesti puhunut siitä, että тов. Shljapnikov ja muut ovat moittineet kokouksissa minua siitä, että „terrorisoin” toisia syndikalismisanalla. Ja jossain väittelyssä, muistaakseni vuorityöläisten edustajakokouksessa, kun siitä mainittiin, vastasin тов. Shljapnikoville: „Aikaihmissiäkö te haluatte narrata?” Mehän, minä ja тов. Shljapnikov, olemme tunteneet toisemme monen monta vuotta, jo maanalaisen toiminnan ja maanpakolaisuuden ajoilta,— ja miten sitten voidaan sanoa, että luonnehtimalla erillisiä poikkeamia minä olen terrorisoinut jotakuta! Ja mitä tekemistä siinä on hallinnollisella määräilyllä, kun sanon „työläisopposition” kannanotoista, että ne ovat väärinä, että ne ovat syndikalismia?! Ja miksi тов. Kollontai kirjoittaa, että viljelen kevytmielisesti sanaa „syndikalismi”? Kun puhuu tuollaista, pitäisi se edes jossain määrin todistaa. Olen valmis oletamaan, että minun todisteeni on virheellinen ja тов. Kollontain väite on pätevämpi,— olen valmis uskomaan sen. Mutta kaivataan vaikkapa pientä todistetta — ei sanoja terrorisoinnista tai hallinnollisesta määräilystä (jota, ikävä kyllä, joudun toimiasemani vuoksi paljon harjoittamaan), vaan tarkkaa vastausta, joka kumoaa esittämäni syytöksen, että „työläisoppositio” on syndikalistinen poikkeama.

Esitin tuon syytöksen koko puolueen edessä — esitin sen vastuuntuntoisesti, ja se on julkaistu kirjasessa, jonka painos on 250 tuhatta kappaletta, ja kaikki ovat sen lukee-neet⁴⁶. Ilmeisesti kaikki toverit valmistautuivat tähän edustajakokoukseen, ja kaikkien pitäisi tietää, että syndikalistinen poikkeama onkin juuri anarkistinen poikkeama ja että „työläisoppositio”, joka piiloutuu proletariaatin selän suojiin, onkin juuri pikkuporvarillista, anarkistista alkuvoimaisuutta.

On ilmeistä, että tuo alkuvoimaisuus vaikuttaa laajoihin joukkoihin, ja puolueen edustajakokouksessa on valaistu tätä tosiasiaa. Tov. Kollontain kirjanen ja tov. Shljapnikovin teesit osoittavat, että tuota alkuvoimaisuutta juurrutetaan elämään. Eikä tätä asiaa voida kuitata yksistään sillä, että tov. Shljapnikov puhuu, kuten aina muulloinkin, aito proletaarisesta luonteestaan.

Tov. Kollontai aloittaa kirjasensa näin: „Oppositioon kuuluu luokkakantaisesti järjestyneiden proletaarien, kommunistien, parhaimmisto”, luemme ensimmäiseltä sivulta. Vuorityöläisten edustajakokouksessa Siperian edustaja puhui jo siitä, että heillä oli herännyt samanlaisia kysymyksiä kuin Moskovassakin, ja tov. Kollontai viittaa siihen kirjasessaan:

„Meillä ei ollut aavistustakaan siitä, että Moskovassa on erimielisyttä ja käydään väittelyä ammattiliittojen tehtävistä”, sanoi Siperian edustaja vuorityöläisten edustajakokouksessa, „mutta meitä jo vaivasivat samat kysymykset, jotka teillä ovat nyt ratkaistavina.”

Ja edelleen:

„Työläisoppositio takana ovat proletaarijoukot eli tarkemmin sanoen: työläisoppositio on luokkakantaisesti yhteenliittynyt, luokkatietoinen ja luokkakantaisesti johdonmukainen teollisuusproletariatimme osa.”

Luojan kiitos, nyt siis tiedämme, että tov. Kollontai ja tov. Shljapnikov ovat „luokkakantaisesti yhteenliittyneitä, luokkatietoisia”. Mutta, toverit, kun puhutaan ja kirjoitetaan tuolla tavalla, niin siinäkin pitää olla jonkinlaiset rajat! Mainitun kirjasen 25. sivulla tov. Kollontai kirjoittaa — ja tämä on „työläisoppositio” teesien tärkeimpiä kohtia:

„Kansantalouden johdon järjestäminen kuuluu ammatillisiksi ja tuotannollisiksi liitoiksi yhdistettävien tuottajien yleisvenäläiselle edustajakokoukselle, ja nämä liitot valitsevat koko kansantaloutta johtavan keskuselimen.”

Tämä on sama „työläisopposition” teesi, jonka olen aina esittänyt väittelyssä ja lehdistössä. Ja minun on sanottava, että luettuani tämän teesin en ruvennut enää muita lukemaan, koska se olisi ollut ajan hukkaamista, sillä tämän teesin jälkeen on selvää, että tuo väki on jo sanottavansa sanonut, että tuo on pikkuporvarillista, anarkistista alkuvoimaisuutta ja että nyt, Kronstadtin tapahtumien valossa, tuo teesi kuulostaa vieläkin kummallisemmalta.

Puhuin kesällä Kominternin II kongressissa kommunistisen puolueen tehtäviä koskevan päätöslauselman merkityksestä. Tämä päätöslauselma on koko maailman kommunistisia työläisiä, kommunistisia puolueita yhdistävä päätöslauselma. Tämä päätöslauselma selittää kaiken. Merkitseekö se, että me karsinoimme puolueen erilleen koko työväenluokasta, joka epäilemättä toteuttaa diktatuuria? Siten ajattelevat eräät „vasemmistolaiset” ja hyvin monet syndikalistit, ja nykyään tuo mielipide on levinnyt kaikkialle. Tuo mielipide onkin juuri pikkuporvarillisen ideologian synnyttämä. „Työläisopposition” teesihän lyövät korvalle Kominternin II kongressin päätöstä, joka koskee kommunistisen puolueen osuutta proletariaatin diktatuurin toteuttamisessa. Se juuri onkin syndikalismia, sillä — miettikääpä — on selvää, että proletariaattimme on suurimmalta osaltaan deklasoitunut, ennen kuulumattomat kriisit ja tehtaiden sulkemiset ovat johtaneet siihen, että ihmiset ovat paenneet nälänhätää, työläiset ovat yksinkertaisesti hylänneet tehtaat, heidän on pitänyt muuttaa maaseudulle ja he ovat lakanneet olemasta työläisiä. Emmekö me tätä tiedä ja emmekö näe, että ennen kuulumattoman vaikeat kriisit, kansalaissota, kaupungin ja maaseudun oikeiden keskinäissuhteiden rikkoutuminen ja viljan tuonnin keskeytyminen ovat johtaneet siihen, että suurissa tehtaissa valmistettuja joitakin pikku tuotteita, joitakin tupakansyöttimiä vaihdetaan viljaan, silloin kun työläiset kärsivät nälkää eikä viljaa tuoda? Emmekö ole nähneet sellaista Ukrainassa, emmekö ole nähneet sellaista Venäjällä? Kaikki tämä onkin sitä, mikä taloudellisesti juuri aiheuttaa proletariaatin deklasoitumista ja kiertämättömästi synnyttää ja nostaa esiin tässäkin porvarillis-anarkistisia tendenssejä.

Nyt, kun olemme kokeneet kaikki nuo onnettomuudet ja nähneet kaiken tuon elämässä, tiedämme, miten pirun vai-

keaa on taistella niitä vastaan. Kun Neuvostovalta oli ollut pystyssä kaksi ja puoli vuotta, esiinnyimme koko maailman edessä ja sanoimme Kommunistisessa Internationalessa, että proletariaatin diktatuuri ei ole mahdollista muutoin kuin kommunistisen puolueen toteuttamana. Anarkistit ja syndikalistit soimasivat meitä silloin hirveästi sanoen: „Katsokaas, mitä he luulevat,— proletariaatin diktatuurin toteuttamista varten tarvitaan kommunistinen puolue.” Mutta me sanoimme sen koko Kommunistisen Internationaalen kuullen. Ja sen jälkeen luoksemme tulee „luokkatietoisia ja luokkakantaisesti yhteenliittyneitä” henkilöitä, jotka sanovat, että „kansantalouden johdon järjestäminen kuuluu tuottajien yleisvenäläiselle edustajakokoukselle” (tov. Kollontain kirjanen). „Tuottajien yleisvenäläinen edustajakokous” — mitä se sellainen on? Rupeammeko vielä hukkaamaan aikaa tuollaisiin puolueessa esiintyviin oppositioihin? Minusta tuntuu, että siitä väittelemine saa riittää! Kaikki nuo sanan- ja arvosteluvapautta koskevat järkeilyt, joita tuo koko kirjanen on kirjavanaan ja jotka ovat läpikäyviä kaikissa „työläisopposition” puheissa, muodostavat yhdeksän kymmenesosaa noiden melko sisällyksettömien puheiden sisällöstä,— kaikki nuo järkeilyt ovat samaa maata. Toverit, pitäähän puhua myös sanojen sisällöstä eikä yksinomaan sanoista. Meitä ei höynäytetä sellaisilla sanoilla kuin „arvosteluvapaus”. Kun huomautettiin, että puolueessa on taudin oireita, sanoimme, että tuo huomautus ansaitsee erikoisen suuren huomion: tuo tauti on epäilemättä olemassa. Auttakaa tuon taudin parantamisessa. Sanokaa toki, miten voitte sitä parantaa. Meiltä on mennyt melko paljon aikaa väittelyyn, ja minun on sanottava, että nyt on paljon parempi „väitellä kivääreillä” kuin opposition esittämällä teeseillä. Nyt ei tarvita oppositiota, toverit, aika ei ole sopiva! Joko tällä tai tuolla puolella, kivääri kourassa, muttei opposition parissa. Tämä johtuu objektiivisesta tilanteesta, sille ei mahda mitään. Nyt ei tarvita oppositiota, toverit! Ja luullakseni puolueen edustajakokouksen tulee tehdä sellainen johtopäätös, tehdä se johtopäätös, että oppositiosta tehdään nyt loppu, sille pannaan piste, olemme saaneet kylliksemme oppositiosta! (Suosionosoituksia.)

Tällä ryhmällä on jo kauan ollut oikeus arvostella vapaasti. Ja me kysymme nyt, puolueen edustajakokouksessa:

mitkä ovat arvostelunne tulokset ja mikä on sen sisältö, mitä olette arvostelullanne opettaneet puolueelle? Olemme valmiit ottamaan mukaan työhömmе teistä ne, jotka ovat lähempänä joukkoja, lähempänä todella luokkakantaisesti yhteenliittyneitä ja täysin luokkatietoisia joukkoja. Jos тов. Osinski katsoo tämän poliittiseksi juonitteluksi, niin hän jää yksin, kun taas kaikki muut katsovat sen olevan tarkoituksenmukaista apua puolueen jäsenille. Meidän on todella autettava niitä, jotka todella elävät työläisjoukkojen keskuudessa, tuntevat lähemmin nuo joukot, ovat kokeneita ja voivat neuvoa Keskuskomiteaa. Ja nimittäkööt he itseään miten hyvänsä — se on samantekevää, — kunhan he vain auttavat meitä työssä, kunhan he eivät pelaa oppositiopeliä eivätkä puolusta hinnalla millä hyvänsä ryhmiä ja ryhmäkuntia, vaan ainoastaan auttavat meitä. Mutta jos he jatkavat oppositiopeliään, silloin puolueen pitää erottaa heidät puolueesta.

Ja kun toveri Kollontai tuolla kirjasensa mainitulla sivulla kirjoittaa lihavin kirjasimin „epäluottamuksesta työväenluokkaa kohtaan”, niin sillä tarkoitetaan, että he muka ovat oikea „työläis”-oppositio. Saman kirjasen 36. sivulla tuo ajatus on ilmaistu vieläkin selvemmin.

„Työläisopposition’ ei pidä tehdä eikä se voikaan tehdä myönnytyksiä. Tämä ei merkitse, että kehoitettaisiin hajaannukseen...” „Ei. Oppositiolla on toinen tehtävä. Siinäkin tapauksessa, että se kärsii edustajakokouksessa tappion, opposition tulee jäädä puolueeseen ja askel askeleelta puolustaa tiukasti katsantokantaansa pelastaakseen puolueen ja oikean sen linjaa.”

„Siinäkin tapauksessa, että se kärsii edustajakokouksessa tappion”, — eikö olekin kaukonäköistä! (N a u r u a.) Suokaa anteeksi, mutta rohkenen omissa nimissäni vakuuttaa, että sitä puolueen edustajakokous ei tule sallimaan! (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Jokaisella on oikeus oikaista puolueen linjaa. Teille annettiin siihen kaikki mahdollisuudet.

Puolueen edustajakokouksessa asetettiin ehdoksi, ettei saisi antaa pienintäkään aihetta syytökselle, että me aiomme jonkun erottaa. Otamme mielihyvin vastaan kaiken avun, jota annetaan demokratismin toteuttamisen alalla. Mutta demokratismin ei toteuteta pelkillä korulauseilla, kun kansa on kiusaantunut. Pidettäköön tervetulleena jokaista, joka haluaa auttaa työssämme, mutta se on jo toista, kun sanotaan „en tee myönnytyksiä” ja ryhdytään pelastamaan

puoluetta jääden puolueeseen,— jäätte, jos teidät jätetään puolueeseen! (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

Tässä asiassa meillä ei ole oikeutta jättää varaa millekään kaksimielisyyksille. On ehdottoman välttämätöntä saada työapua byrokratismin vastustamisessa, työapua demokratismiin puolustamisessa, apua lujemman yhteyden aikaansaamiseksi todellisiin työläisjoukkoihin. Tässä suhteessa voimme ja meidän pitää tehdä „myönnytyksiä”. Ja vaikka he sanoisivatkin meille, etteivät he tee myönnytyksiä, sittenkin toistamme: me teemme myönnytyksiä. Se ei ole lainkaan myönnytyksen tekoa, vaan työväenpuolueen auttamista. Siten saamme puolueen puolelle kaiken sen, mikä „työläisoppositiossa” on tervettä ja proletaarista, ja jäljelle jäävät „luokkatietoiset” syndikalististen puheiden laatijat. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Moskovassa mentiin tätä tietä. Moskovan kuvernementin marraskuun konferenssi päättyi siten, että istuttiin kahdessa huoneessa: tässä huoneessa toiset ja tuolla toiset. Se oli hajaannuksen alkua. Viimeksi pidetty Moskovan konferenssi sanoi: „Otamme „työläisoppositiosta” ne, jotka haluamme ottaa, emmekä niitä, jotka he haluavat antaa”, sillä tarvitsemme sellaisten apua, jotka ovat yhteydessä työläisjoukkoihin ja käytännössä opettavat meitä taistelemaan byrokratismia vastaan. Se on vaikea tehtävä. Luullakseni puolueen edustajakokouksen tulee ottaa varteen tuo moskovalaisten kokemus ja samaten järjestää tutkimukset, eikä yksinomaan tästä kysymyksestä, vaan tutkimukset on suoritettava päiväjärjestyksen kaikista kysymyksistä. Ja loppujen lopuksi niille, jotka sanovat, että he „eivät tee myönnytyksiä”, on sanottava: „Mutta puolue tekee myönnytyksiä”, työtä on tehtävä yksimielisesti. Tämän politiikan avulla seulomme „työläisoppositio” terveet ainekset erilleen epäterveistä ja tuloksena on puolueen lujittuminen.

Katsokaas, täällä sanottiin, että tuotannon johdon pitää kuulua „tuottajien yleisvenäläiselle edustajakokoukselle”. Minun on vaikea löytää sanoja, joilla pitäisi vielä luonnehtia tätä typeryyttä, mutta lohdutan itseäni sillä, että kaikki täällä olevat puolueetyöntekijät ovat samalla myös neuvostotyöntekijöitä, jotka ovat tehneet vallankumouksellista työtä jo vuoden, kaksi, kolme. Heidän edessään tuota ei kannata edes arvostella. He lopettavat keskustelunkin sen vuoksi, että kuulevat tuollaisia puheita, sillä se on ikävää ja jonnin-

joutavaa — puhua kansantaloutta johtavasta „tuottajien yleisvenäläisestä edustajakokouksesta”. Tuollaista voitaisiin ehkä suositella maassa, jossa valtiovalta on jo vallattu, mutta ei ole vielä lainkaan ryhdytty työhön. Meillä siihen on jo ryhdytty. Ja on huvittavaa, että saman kirjasen 33. sivulla tapaamme tällaiset sanat:

„Työläisoppositio' ei ole niin moukkamainen, ettei se ottaisi huomioon tekniikan ja tekniikkaan perehtyneiden voimien suurta merkitystä...” „Se ei aio muodostaa omia, tuottajien edustajakokouksessa valittuja kansantalouden johtoelimiä ja sitten laskea hajalle kansantalouden neuvostoja, pää- ja keskushallintoja. Ei, se aikoo tehdä toisin: alistaa nämä välttämättömät, teknillisesti arvokkaat johtokeskukset johtonsa alaisiksi, antaa niille teoreettisia tehtäviä, käyttää niitä hyväksi samalla tavalla kuin tehtailijat aikoinaan käyttivät hyväkseen tekniikan erikoistuntijain voimia.”

Tov. Kollontai ja tov. Shljapnikov sekä heitä seuraavat „luokkakantaisesti yhteenliittyneet” henkilöt... alistavat siis välttämättömän johtonsa alaisiksi kansantalouden neuvostot ja pää- ja keskushallinnot — kaikenlaiset Rykovit, Noginit ynnä muut „mitättömyydet” — ja ryhtyvät antamaan näille teoreettisia tehtäviä! Sanokaa nyt, toverit, voiko tuon ottaa vakavalta kannalta. Jos teillä on ollut joitakin „teoreettisia tehtäviä”, miksi ette ole antaneet niitä? Mitä varten julistimme väittelyvapauden? Emme julistaneet sitä pelkkää sananvaihtoa varten. Sodan aikana sanoimme: „Emme jouda arvostelemaan, meitä odottaa Wrangel, jos teemme virheen, niin oikaisemme sen sillä, että annamme Wrangelille selkään.” Kun lopetimme sodan, alettiin meille huutaa: „Antakaa väittelyvapaus!” Kun kysymme: „Sanokaa, mitä virheitä olemme tehneet?”, meille sanotaan: „Ei pidä laskea hajalle kansantalouden neuvostoja eikä päähallintoja, niille pitää antaa teoreettisia tehtäviä.” Miksi tov. Kiseljov, joka „luokkakantaisesti yhteenliittyneen” „työläisoppositioin” edustajana vuorityöläisten edustajakokouksessa jäi kannattajineen mitättömäksi vähemmistöksi, — miksei hän Kutomateollisuuden päähallinnon johdossa ollessaan opettanut meitä taistelemaan byrokratiaa vastaan? Miksi tov. Shljapnikov kansankomissaarina ollessaan ja tov. Kollontai samoin kansankomissaarina ollessaan eivät opettaneet meitä taistelemaan byrokratismia vastaan? Tiedämme itse, että meillä on byrokratismiin karstaa, ja me, jotka olemme lähimminkin tekemisissä tuon byrokraattisen koneiston kanssa, saamme kärsiä siitä. Allekirjoitamme paperin, entä miten se

pannaan täytäntöön? Miten sen tarkastaa, kun byrokraattinen koneisto on niin valtavan suuri? Jos tiedätte, miten sitä voidaan pienentää, niin olkaa hyvä ja sanokaa se meillemkin, hyvät toverit! Mielenne tekee väitellä, mutta ette esitä muuta kuin yleisiä lausuntoja. Sitä vastoin te harjoitate silkkaa demagogiaa. Te sanotte: „Spesialistit tekevät vääryyttä työläisille, työtätekevien tasavallassa työläiset viettävät pakkotyöläisten elämää.” Tuo on silkkaa demagogiaa!

Toverit, pyydän mitä hartaimmin teitä kaikkia lukemaan tämän kirjasen. „Työläisoppositiota” vastaan ei voi olla parempaa aineistoa kuin on tov. Kollontain kirjanen „Työläisoppositio”. Huomaatte, ettei kysymykseen todellakaan saa suhtautua sillä tavalla. Me kaikki tunnustamme, että bykrokratismi on kipeä kysymys, se on sanottu puolueemme ohjelmassakin. On hyvin helppo arvostella päähallintoja ja kansantalousneuvostoja, mutta kun arvostelette tuolla tavalla, niin puolueeseen kuulumattomat työläisjoukot käsitteivät sen siten, että ne on laskettava hajalle! Sen sieppaavat iskulauseekseen eserrätkin. Ukrainalaiset toverit kertoivat minulle, että heillä konferenssissa ⁴⁷ vasemmistoeserrät muotoilivat ehdotuksensa kirjaimelleen samalla tavalla. Entä mitä ovat Kronstadtin päätöslauselmat? Ettekö ole kaikki niitä lukeneet? Näytämme ne teille: niissä puhutaan samaa. Sen vuoksi tähdensinkin Kronstadtin vaarallisuutta, kun tuo vaara piilee nimenomaan siinä, että näennäisesti ei kaivata muuta kuin vain pientä muutosta: „Lähtekööt bolshevikit pois”, „me hiukan parannamme valtaa”. Tätä kronstadtilaiset haluavat. Mutta kävi niin, että Savinkov saapui Rääveliin, että Pariisin lehdet kirjoittivat näistä tapahtumista jo kaksi viikkoa aikaisemmin ja että ilmaantui valkokenraali. Niin siinä kävi. Ja näin, samaan tapaan kuin tämä, ovat tapahtuneet kaikki vallankumoukset. Sen vuoksi sanommekin: koska se on pian edessämme, meidän on liityttävä yhteen voidaksemme vastata kivääreillä sellaiseen edesottamukseen, näyttipä se miten viattomalta hyvänsä,—niin kuin sanoin jo ensimmäisessä puheessani. „Työläisoppositio” ei vastaa tähän mitään, vaan sanoo: „Emme laske hajalle kansantalousneuvostoja, vaan ’alitamme ne johtomme alaisiksi’.” „Tuottajien yleisvenäläinen edustajakokous” alistaa johtonsa alaiseksi Kansantalousneuvoston 71 päähallintoa! Minä kysyn, laskevatko he leikkiä vai mitä,

ja voiko tuollaisia ihmisiä ottaa vakavalta kannalta? Tuo on juuri pikkuporvarillista, anarkistista alkuvoimaisuutta, eikä vain työläisjoukkojen keskuudessa, vaan myös puolueessamme ja sitä emme voi missään tapauksessa sallia. Olemme eläneet kovin ylellisesti: olemme antaneet ihmisten esittää mitä yksityiskohtaisimmin mielipiteensä ja kuunnelleet heitä monta kertaa. Kun jouduin vuorityöläisten II edustajakokouksessa väittelemään tovereiden Trotskin ja Kiseljovin kanssa, tuli selvästi ilmi kaksi näkökantaa. „Työläisoppositio” sanoi: „Lenin ja Trotski liittyvät yhteen.” Trotski otti puheenvuoron ja sanoi: „Se, joka ei ymmärrä, että pitää liittyä yhteen, asettuu puoluetta vastaan; tietysti me liitymme yhteen, sillä olemme puoluemiehiä.” Kannatin häntä. Minun ja tov. Trotskin välillä oli tietenkin erimielisyyttä; ja kun Keskuskomiteassa muodostuu jokseenkin tasavertaiset ryhmät, puolue harkitsee ja päättää asian niin, että liitymme yhteen puolueen tahdon ja ohjeiden mukaisesti. Tällaisin lausunnon minä ja tov. Trotski menimme vuorityöläisten edustajakokoukseen sekä tulimme tänne, mutta „työläisoppositio” sanoo: „Emme tee myönnytyksiä, mutta jäämme puolueeseen.” Ei, se tempu ei onnistu! (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Sanon vielä kerran, että byrokratismin vastustamisessa meille on perin tervetullutta kaikkalainen työläisen antama apu, jos tuo työläinen, nimittäköönpä hän itseään miksi hyvänsä, haluaa vilpittömästi auttaa meitä. Tässä mielessä teemme „myönnytyksiä” (lainausmerkeissä sanottuna), esitetäköönpä meitä vastaan vaikka kuinka julkeita julkilausumia, teemme „myönnytyksiä”, sillä tiedämme, miten vaikea on tehdä työtä. Emme voi laskea hajalle kansantalousneuvostoja ja päähallintoja. Kun sanotaan, että me emme luota työväenluokkaan, että emme päästä työläisiä johtolimiini, niin se on silkkaa valhetta. Haemme esille ja otamme mielellämme vastaan jokaisen vähänkin hallintomieheksi kelpaavan työläisen ja kokeilemme häntä. Sillä jollei puolue luota työväenluokkaan eikä päästä työläisiä vastuunalaisille toimipaikoille, niin alas sellainen puolue — puhukaa vain suunne puhtaaksi! Sain jo, että se on valhetta: olemme menehtymäisillämme voimien puutteeseen ja otamme kaksin käsin vastaan pienimmänkin avun, jonka joku vähänkin toimielias henkilö — semmitenkin työläinen — meille antaa. Mutta meillä ei ole sellaisia. Tällä maaperällä ilmaantuu anarkiaa.

Tässä pitää tukea byrokratisminvastaista taistelua — ja siihen tarvitaan satoja tuhansia ihmisiä.

Tämä tehtävä, byrokratismiin vastustaminen, on esitetty ohjelmassamme erittäin pitkäaikaista työtä vaativaksi. Mitä pirstoutuneempaa talonpoikaisto on, sitä vähemmän voidaan välttää byrokratismia keskuksessa.

On helppo kirjoittaa tällaista: „Meillä puolueessa on siivotonta.” Käsitätte itsekkin, mitä neuvostokoneiston heikentäminen merkitsee silloin, kun ulkomailla on kaksi miljoonaa venäläistä emigranttia. Heidät hääti kansalaissota. He ovat suoneet meille sen onnen, että pitävät nyt istuntojaan Berliinissä, Pariisissa, Lontoossa ja kaikissa muissa pääkaupungeissa, paitsi meidän pääkaupungissamme. He tukevat sitä samaa järjestymätöntä ja hillitöntä voimaa, jota sanotaan pientuottajaksi, pikkuporvarillisiksi aineksiksi.

Me teemme kaiken, mitä voidaan tehdä byrokratismiin voittamiseksi nostamalla johtotyöhön työläisiä joukkojen keskuudesta, ja otamme tässä suhteessa vastaan kaikki käytännölliset neuvot. Ja vaikka tästä käytettäisiinkin sopimatonta sanaa „myönnytys”, kuten täällä on käytetty, niin epäilemätöntä on, että 99 prosenttia edustajakokouksen osanottajista sanoo tuosta kirjapahasesta huolimatta: „Mutta siitä huolimatta teemme ‚myönnytyksiä’ ja valloitamme kaiken, mikä on tervettä.” Astukaa työläisten rinnalle ja opettakaa, millä tavalla on taisteltava byrokratismia vastaan, jos tiedätte sen paremmin kuin me, älkääkää esiintykö siten, kuin Shljapnikov esiintyi. Tämä on asia, jolle ei saa viitata kintaalla. En kajoa hänen puheensa teoreettiseen puoleen, sillä sama asia on sanottu Kollontain kirjasessa. Puhun niistä tosiasioista, joita Shljapnikov esitti. Hän sanoi, että perunoiden annetaan mädätä, ja kysyi, miksei Tsjurupaa haasteta oikeuteen.

Mutta minä kysyn, miksei Shljapnikovia vedetä oikeuteen tuollaisten esiintymisten vuoksi. Puhummeko järjestyneessä puolueessa vakavissamme kurista ja yhtenäisyydestä vai olemmeko kronstadtilaistyypillisessä kokouksessa? Tuohan on kronstadtilainen, hengeltään anarkistinen fraasi, johon vastataan kiväärillä. Me olemme järjestyneitä puolueen jäseniä, olemme tulleet tänne oikomaan virheitämme. Jos тов. Shljapnikovin mielestä Tsjurupa olisi pitänyt haastaa oikeuteen, niin miksi Shljapnikov järjestyneenä puolueen jäsenenä ei ole valittanut asiasta Kontrollikomisssille?

Sanoimmehan Kontrollikomissiota muodostaessamme: Keskuskomitea on ylikuormitettu hallinnollisella työllä, valitkaamme työläisten luottamusta nauttivia henkilöitä, joita ei kuormiteta liiaksi hallinnollisella työllä, ja käsitelköt he Keskuskomitean edestä valitukset. Tällä tavalla saatettiin kehittää arvostelua ja oikoa virheitä. Jos kerran Tsjurupa menetteli niin kovin väärin, miksei siitä valitettu Kontrollikomissiolle, vaan Shljapnikov tulee tänne, edustajakokoukseen, puolueen ja tasavallan arvovaltaisimman kokouksen eteen ja heittää syytöksen, että perunoiden annettiin mädätä, ja kysyy, miksi Tsjurupaa ei ole haastettu oikeuteen. Mutta minä kysyn, eikö sotalaitoksessakin tehdä virheitä, eikö ole hävitty taisteluja, jätetty matkan varrelle ajoneuvoja, omaisuutta? Pitäisikö siis tuollaiset sotilashenkilötkin vetää oikeuteen? Tov. Shljapnikov syyttää täällä sanoja, joihin hän ei itsekään usko ja joita hän ei voi näyttää toteen. Meillä mätänee perunoita. Tulee tietenkin olemaan paljon virheitä, koneisto ei meillä ole vielä kunnossa eikä liikennelaitos ole kunnossa. Mutta kun virheiden korjaamisen asemesta heitetään harkitsemattomasti tuollaisia syytöksiä ja vieläpä vahingoniloisesti, niin kuin eräät töverit ovat täällä jo huomauttaneet, kun vaaditaan vastusta siihen, miksi Tsjurupaa ei ole haastettu oikeuteen, niin pankaa oikeuteen meidät — Keskuskomitea. Pidämme tuollaista esiintymistä demagogisena. Pitää haastaa oikeuteen joko Tsjurupa ja meidät tai Shljapnikov, mutta näin ei saa tehdä työtä. Kun puoluetoverit esiintyvät siten kuin Shljapnikov täällä — ja hän esiintyy aina muissakin kokouksissa samalla tavalla, ja samanlainen henki on Kollontainkin kirjasessa, vaikei hän olekaan maininnut nimiä — niin sanomme: näin ei saa tehdä työtä, sillä tuo on demagogiaa, johon anarkistis-mahnolaiset ja kronstadt-laiset ainekset nojautuvat. Me molemmat olemme täällä puolueen jäseniä, molemmat olemme arvovaltaisen tuomioistuimen edessä, ja jos Tsjurupa on harjoittanut laittomuutta ja me, Keskuskomitea, salaamme sen, niin olkaa hyvä ja esittäkää selvä syytös älkääkää syytäkö sanoja, jotka jo huomenna leviävät täällä Moskovassa ja kielitään heti langatonta juorulennätintä pitkin porvaristolle; huomenna kaikki neuvostovirastojen juorukellot toistavat kädet leuan alla vahingoniloisina teidän sananne. Jos Tsjurupa on sellainen, jollaiseksi Shljapnikov häntä syyttää, jos hänet on

haastettava oikeuteen, niin kuin Shljapnikov vaatii, niin vakuutan, että noita sanoja on harkittava vakavasti; sellaisia syytöksiä ei heitellä niin vain. Tuollaisten syytöksien esittäjät joko pannaan pois puolueesta tai heille sanotaan: lähetämme sinut siihen ja siihen kuvernementtiin hankki-
maan perunoita — katsomme sitten, mätäneekö siellä vähemmän perunoita kuin niissä kuvernementeissa, joita Tsjurupa johti.

4

**PAÄTÖSLAUSELMA TYÖLÄISTEN JA PUUTETTA
KÄRSIVIEN TALONPOIKAIN ASEMAN PARANTAMISESTA ⁴⁸****ALUSTAVA LUONNOS**

Seitsenvuotisen sodan ja rappiotilan aiheuttamasta puutteesta ja kurjuudesta johtunut nääntymys sekä yllärasitus, jonka ovat aiheuttaneet ne miltei yli-inhimilliset voimainponnistukset, joita Venäjän työväenluokka on tehnyt viimeisten kolmen ja puolen vuoden kuluessa, ovat käyneet nykyään niin suuriksi, että ne vaativat Neuvostovaltaa ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin.

VKP:n X edustajakokous vaatii sen vuoksi koko puoluetta, kaikkia puolue- ja neuvostolaitoksia kiinnittämään tähän kysymykseen mitä suurinta huomiota ja suunnittelemaan viipymättä useita toimenpiteitä työläisten aseman parantamiseksi ja heidän kurjuutensa lieventämiseksi hinnalla millä hyvänsä.

Edustajakokous hyväksyy Keskuskomitean ja Neuvostovallan päätöksen, jonka mukaan osa kultavarannosta myönnetään kulutustarvikkeiden ostoon työläisiä varten, ja vaatii soveltamaan tätä toimenpidettä laajemmassa mitassa ja muuttamaan heti vastaavasti impotti-(tuonti-)suunnitelmaamme.

Edustajakokous velvoittaa Keskuskomitean muodostamaan erikoisen keskuskomission, jonka tulee ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin työläisten aseman parantamiseksi, ja järjestämään tämän komission niin, että se toimisi välittömästi toisaalta VKP:n KK:n ja Yleisvenäläisen Ammatti-liittojen Keskusneuvoston ja toisaalta Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston yhteydessä, jotta suunnitellut toimenpiteet voitaisiin toteuttaa mahdollisimman nopeasti ja työläiset itse voisivat valvoa näiden toi-

menpiteiden suorittamista. Tämän komission tulee muodostaa alakomissioita niihin hallintovirastoihin, jotka voivat ja joiden täytyy erikoisesti myöntyä siihen, että osa niiden henkilökunnasta ja varoista käytetään heti työläisten aseman parantamista tarkoittavien toimenpiteiden suorittamiseen (Ulkomaankaupan, Elintarvikeasiain ja Sota-asiain kansankomissariaatit, Valtion rakennustöitä johtava Korkeimman kansantalousneuvoston komitea⁴⁹, Terveystieteiden kansankomissariaatti j.n.e.). Alakomissiot ovat välttämättömiä niin ikään kuvernementeissa, joihin on pääasiallisesti keskittynyt teollisuustyöläisiä. Edustajakokous antaa Keskuskomitean ja vastaavien hallintovirastojen puoluetyöntekijäin tehtäväksi laatia viipymättä näitä komissioita koskevan säädöksen.

Ottaen huomioon äärimmäisen puutteellaisuuden, johon kato on saattanut talonpoikaiston ja jota varsin monissa tapauksissa on lisännyt armeijan kotiuttaminen, X edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi ryhtyä Kansankomissaarien Neuvoston ja Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean kautta samantapaisiin toimenpiteisiin puutetta kärsivien talonpoikien aseman parantamiseksi rajoittumatta siihen, että Yleisvenäläinen TpKK on jo muodostanut komission tätä tarkoitusta varten.

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

5

PUHE AMMATTILIITOISTA
MAALISKUUN 14 pnä⁵⁰

Toverit, tänään tov. Trotski väitteli kanssani erittäin kohteliaasti ja moitti eli sanoi minun olevan ylettömän varovainen. Minun täytyy kiittää häntä tästä kohteliaisuudenosoituksesta ja ilmaista valitteluni sen johdosta, etten voi sanoa samaa hänestä. Minun on päinvastoin sanottava ystävääni varomattomaksi osoittaakseni, miten suhtaudutaan virheeseen, jonka vuoksi olen hukannut niin paljon aikaa ja jonka vuoksi nyt joudutaan jatkamaan keskustelua ammattiliittokysymyksestä eikä voida siirtyä käsittelemään päivänpolttavampia kysymyksiä. Tov. Trotski sanoi viimeisen sanansa ammattiliittoväittelykysymyksestä „Pravdassa” tammikuun 29 pnä 1921. Kirjoituksessaan „Erimielisyyksiä on, mutta miksi aiheutetaan sekaannusta?” hän väitti minun olevan syypää tuohon sekaannukseen ja asettavan kysymyksen, kuka sanoi ensimmäisenä: „ahaa”. Syytös kääntyy kokonaan Trotskia vastaan: juuri hän vierittää syynsä toisten niskoille. Koko alakertakirjoituksensa hän oli laatinut siltä pohjalta, että hän oli asettanut kysymyksen, mitä osaa ammattiliitot esittävät tuotannossa, ja että siitä oli puhuttava. Tuo ei pidä paikkaansa, erimielisyydet eivät aiheutuneet siitä, ei se tehnyt niitä kipeiksi. Ja niin ikävää kuin onkin toistaa väittelyn jälkeen, toistaa lukemattomia kertoja — tosin osallistuin väittelyyn vain kuukauden —, niin täytyy toistaa, ettei lähtökohtana ollut se, vaan „ravistelu”-tunnus, joka esitettiin marraskuun 2.—6. pidetyssä Ammattiliittojen viidennessä yleisvenäläisessä konferenssissa. Ja jo silloin kaikista niistä, joilta Rudzutakin päätöslauselmaehdotus ei ollut jäänyt huomaamatta — niiden joukkoon, joilta se jäi huomaamatta, kuului Keskuskomiteankin jäseniä, muun muassa minä —, näytti siltä, ettei ammattiliittojen tuotannossa esittämää osaa koskevassa kysymyksessä

ole erimielisyyksiä, mutta kolme kuukautta kestänyt väittely toi ne näkyviin; näitä erimielisyyksiä oli, ja ne ovat poliittinen virhe. Tov. Trotski syytti minua Bolshoi-teatterissa pidetyssä väittelytilaisuudessa, vastuunalaisten työntekijäin edessä siitä, että yritin estää väittelyn. Katson sen kiitokseksi: yritin estää väittelyn sellaisena, jollaiseksi se alkoi kehittyä, koska se oli raskaan kevään kynnyksellä vahingollinen. Vain sokeat saattoivat olla sitä näkemättä.

Tov. Trotski virnailee nyt, että minä kysyn, kuka sanoi ensimmäisenä: „ahaa”, ja ihmettelee, miksi moitin häntä siitä, ettei hän osallistunut valiokuntaan. Siksi, että sillä on suuri merkitys, tov. Trotski, erittäin suuri merkitys, koska kieltäytyminen osallistumasta ammattiliittovaliokuntaan oli KK:n kurin rikkomista. Ja kun siitä puhuu Trotski, niin häneltä se ei ole enää kiistelyä, vaan puolueen ravistelua ja sydämistymistä, on ollut äärimmäisyyksiä — tov. Trotski käyttää sanontaa „saatanallisuutta”. Mieleeni tuli eräs tov. Holzmännin sanonta — en siteeraa sitä, sillä sana „saatana” tuo mieleen jotain kauheaa, kun sen sijaan Holzmänn tuo mieleen jotain herttaista, — sen vuoksi tässä ei ole „saatanallisuutta”, mutta ei pidä unohtaa, että molemmin puolin tavataan mennä äärimmäisyyksiin, ja paljon hirveämpää on se, että eräät mitä herttaisimmat toverit ovat menneet eräissä suhteissa äärimmäisyyksiin. Mutta kun siihen lisätään vielä tov. Trotskin arvovalta ja kun hän esiintyy julkisesti joulukuun 25 p:nä ja sanoo, että edustajakokouksen pitää valita jompikumpi kahdesta tendenssistä, niin näitä sanoja ei voida antaa anteeksi! Nämä sanat ovat poliittinen virhe, jonka vuoksi käymme taistelua. Ja kun täällä naljaillaan sen johdosta, että neuvotteluja on pidetty kahdessa eri huoneessa, niin se on naiivia. Haluaisin nähdä naljaailijan, joka sanoo, että edustajain neuvottelut puoluekokouksessa on kielletty, etteivät äänet hajaantuisi. Se olisi tavatonta liioittelua. Tov. Trotski ja Tsektran * tekivät sen poliittisen virheen, että asettivat kysymyksen „ravistelusta” ja asettivat sen aivan väärin. Se on poliittinen virhe eikä sitä ole tähän mennessä oikaistu. Kulkulaitoksesta on olemassa päätöslauselma⁵¹.

Mehän puhumme ammatillisesta liikkeestä, työväenluokan etujoukon suhtautumisesta proletariaattiin. Jos erotamme

* Ks. 11. huomautusta. *Suom.*

joitakuita korkeista viroista, niin siinä ei ole mitään häpeällistä. Se ei häpäise ketään. Jos on tehty virhe, edustajakokous tunnustaa sen ja palauttaa ennalleen työväenluokan etujoukon ja työläisjoukkojen keskinäissuhteet ja keskinäisen luottamuksen. Sellainen on merkitykseltään „Kymmenen kanta”. Jos kohta tässä kannanottoja esittelevässä kirjasessa on sanontoja, joita voidaan muuttaa, jos kohta Trotski korostaa ja Rjazanov kehittää tätä, niin se on pikku juttu. Kun puheessa sanotaan, ettei tuossa kirjassessa näy Leninin käsialaa, sitä, että hän olisi tavalla tai toisella osallistunut sen laatimiseen, niin sanon, että olisin jo aikoja tullut hulluksi, jos minun olisi pitänyt osallistua omakätisesti tai puhelimitse kaikkeen, mitä joudun allekirjoittamaan. Sanon, että kun kerran Tsektran teki virheen — jokainenhan saattaa innostua —, niin työväenluokan etujoukon ja työläisjoukkojen keskinäissuhteen, keskinäisen luottamuksen aikaansaamiseksi virhe olisi pitänyt oikaista. Mutta kun tätä virhettä ryhdytään puolustelemaan, niin se synnyttää poliittisen vaaran. Ellemme olisi tehneet demokratisoinnin mielessä kaikkea mikä suinkin on mahdollista ottaen huomioon ne mielialat, joita täällä ilmentää Kutuzov, olisimme kärsineet poliittisen vararikon. Meidän pitää ennen kaikkea vakuuttaa ja sitten vasta pakottaa. Meidän pitää hinnalla millä hyvänsä ensin vakuuttaa ja sitten vasta pakottaa. Emme kyenneet saamaan laajoja joukkoja vakuuttamaan ja rikoimme etujoukon ja joukkojen oikeat keskinäissuhteet.

Kun sellaiset ihmiset kuin Kutuzov käyttävät osan asiallisesta puheenvuorostaan koneistossamme esiintyvän sietämättömän virkavaltaisuuden osoittamiseen, vastaamme: se on totta, valtiossamme on virkavaltaisuuden vikaa. Kehotamme myös puolueettomia työläisiä taistelemaan sitä vastaan. Ja minun täytyy sanoa täällä, että sentyyppiset toverit kuin Kutuzov pitää saada osallistumaan läheisemmin tähän työhön ja panna ylemmille toimipaikoille. Sellainen on kokemuksestamme seuraava opetus.

Mitä syndikalistiseen poikkeamaan tulee, niin riittää, kun sanoo pari sanaa Shljapnikoville, joka viittasi siihen, että „tuottajien yleisvenäläinen edustajakokous”, josta on sanottu kirjaimellisesti ja aivan selvästi heidän ryhmäohjelmassaan ja jonka Kollontai on vahvistanut, on muka puolustettavissa viittaamalla Engelsoniin, — se on naurettavaa.

Engels puhuu kommunistisesta yhteiskunnasta. Siellä ei ole enää luokkia, siellä on tuottajia⁵². Entä onko meillä nykyään luokkia? On. Käydäänkö meillä nyt luokkataistelua? Mitä vimmatuinta! Ja kun vimmatun luokkataistelun hetkellä tullaan ja sanotaan: „tuottajien yleisvenäläinen edustajakokous”, niin mitä muuta se on kuin syndikalistinen poikkeama, joka on tuomittava päättäväisesti ja lopullisesti? Näimme, että siinä kannanottomylläkkässä, joka meillä oli, yksinpä Buharinkin kompastui ehdokkaiden kolmasosaa koskevassa kysymyksessä. Toverit, puolueemme historiassa emme saa unohtaa tällaisia horjumisia.

Ja nyt, sikäli kuin „työläisoppositio” on puoltanut demokratiaa, sikäli kuin se on asettanut oikeita vaatimuksia, teemme kaiken mikä suinkin mahdollista sen kanssa lähentymiseksi, ja edustajakokouksen täytyy edustajakokouksena toimittaa tietty valikointi. Väitätte, ettemme taistele kylliksi virkavaltaisuutta vastaan,— tulkaa auttamaan meitä, tulkaa lähemmäs, auttakaa taistelemaan, mutta kun ehdotatte „tuottajien yleisvenäläistä edustajakokousta”, niin se ei ole marxilainen, kommunistinen kanta. Rjazanovin uutteruuden ansiosta „työläisoppositio” tulkitsee ohjelmaa väärin. Ohjelmassa sanotaan: „ammattiliittojen tulee päättyä lopulta siihen, että ne keskittävät tosiasiallisesti käsiinsä yhdeksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi katsotun kansantalouden koko johdon”⁵³. Shljapnikov, joka liioittelee kuten aina, arvelee, että meidän mukaan se tapahtuu 25 vuosisadan kuluttua. Ohjelmassa sanotaan: ammattiliittojen „tulee päättyä”, ja kun edustajakokous sanoo, että ne ovat päätyneet siihen, silloin tämä vaatimus on täytetty.

Toverit, kun edustajakokous ilmoittaa nyt koko Venäjän proletariaatin ja koko maailman proletariaatin edessä katsovansa „työläisoppositio” esittämät ehdotukset puolittain syndikalistiseksi poikkeamaksi, olen varma, että kaikki ne oppositioainekset, jotka ovat tosiproletaarisia, terveitä, seuraavat meitä, auttavat meitä saavuttamaan uudelleen joukkojen luottamuksen, joka on horjahtanut Tsektranin vähäisen virheen takia; yhteisvoimin voimme lujittaa ja tiivistää rivimme ja lähteä yksimielisinä vaikeaan taisteluun, joka meillä on edessä. Ja kun lähdemme siihen yksimielisinä, päättäväisinä ja lujina, voitamme tässä taistelussa. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

6

ALUSTUS

ELINTARVIKEYLIJAAMIEN LUOVUTUSVELVOLLISUUDEN
KORVAAMISESTA LUONTOISVEROTUKSELLE,
PIDETTY MAALISKUUN 15 pnä

Toverit, kysymys elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta verotuksella on ennen kaikkea ja pääasiallisesti poliittinen kysymys, sillä sen ydinsisältönä on työväenluokan suhtautuminen talonpoikaistoon. Tämän kysymyksen ottaminen päiväjärjestykseen merkitsee, että meidän on otettava uuden tai sanoisinko ehkä varovaisemman ja oikeamman lisäkäsittelyn ja tietyn uudelleentarkastuksen alaisiksi näiden kahden perusluokan suhteet, sillä koko vallankumouksemme tulevaisuuden määrää se, käyvätkö nämä luokat keskenään taistelua vai ovatko ne sovussa. Minun on tarpeetonta ryhtyä selittelemään yksityiskohtaisesti tällaisen uudelleentarkastuksen syitä. Kyllä te kaikki tiedätte varsin hyvin, mitkä etenkin sodan, rappio-tilan, kotiuttamisen ja äärettömän raskaan viljakadon aikaansaaman ja äärimmilleen kärjistyneen kurjuuden aiheuttamat tapahtumat ja mitkä seikat ovat tehneet talonpoikaiston aseman erittäin raskaaksi ja tukalaksi ja lisänneet väistämättömästi sen horjuntaa proletariaatin kannalta porvariston kannalle.

Pari sanaa tämän kysymyksen teoreettisesta merkityksestä eli sen käsittelemisestä teorian kannalta. Epäilemättä sellaisessa maassa, jossa väestön valtaenemmistönä ovat pienviljelijät, pientuottajat, sosialistinen vallankumous voidaan toteuttaa vain siten, että suoritetaan koko joukko erikoisia siirtymäkauden toimenpiteitä, jotka olisivat aivan tarpeettomia kehittyneen kapitalismin maissa, missä palkkatyöläiset ovat teollisuudessa ja maataloudessa valtaenemmistönä. Kehittyneissä kapitalistisissa maissa on vuosikymmenien kuluessa muodostunut maatalouden palk-

katyöläisten luokka. Vain tämä luokka voi olla yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja poliittisesti tukena, kun siirrytään välittömästi sosialismiin. Vain sellaisissa maissa, joissa tämä luokka on kyllin kehittynyt, voidaan siirtyä välittömästi kapitalismista sosialismiin eikä siihen tarvita erikoisia yleisvaltakunnallisia siirtymäkauden toimenpiteitä. Olemme korostaneet lukuisissa teoksissa, kaikissa puheissamme ja lehdistössämme, että Venäjällä asia on toisin, että Venäjällä teollisuustyöläiset muodostavat vähemmistön ja pienviljelijät valtaenemmistön. Tällaisessa maassa sosialistinen vallankumous voi voittaa lopullisesti vain ehdolla, että on olemassa kaksi edellytystä. Ensimmäinen edellytys on, että se saa ajoissa tukea jonkin yhden tai useiden kehittyneiden maiden sosialistisen vallankumouksen muodossa. Kuten tiedätte, olemme tehneet tämän edellytyksen hyväksi erittäin paljon aikaisempiin aikoihin verrattuna, mutta emme läheskään niin paljon kuin tarvitaan, jotta se muuttuisi todellisuudeksi.

Toinen edellytys on, että diktatuuriaan toteuttava eli valtiovaltaa käyttävä proletariaatti ja enemmistönä oleva talonpoikaisväestö sopivat keskenään. Tämä sopiminen on varsin laaja käsite, siihen sisältyy koko joukko toimenpiteitä ja asteita. Tässä yhteydessä on sanottava, että meidän on oltava kaikessa propaganda- ja agitaatiotyössämme rehellisiä. Meidän on keskuudessamme suhtauduttava hyvin tuomitsevasti niihin, jotka käsittävät politiikan pikkumaiseksi menettelyksi, joka toisinaan johtaa milteipä pettämiseen. Heidän virheensä on oikaistava. Luokkia ei käy pettämisen. Olemme tehneet kolmessa vuodessa hyvin paljon joukkojen poliittisen tietoisuuden kohottamiseksi. Eniten on joukkoja opettanut ankara taistelu. Meidän tulee — maailmankatsomustamme, vuosikymmenien mittaan kertynyttä vallankumouksellista kokemustamme ja vallankumouksemme antamia opetuksia vastaavasti — asettaa kysymykset suoraan: näiden kahden luokan edut ovat toisistaan eriäviä, pienviljelijä ei tahdo sitä, mitä tahtoo työläinen.

Tiedämme, että niin kauan kuin muissa maissa ei tapahdu vallankumousta, vain sopiminen talonpoikaiston kanssa voi pelastaa Venäjän sosialistisen vallankumouksen. Ja tämä onkin sanottava suoraan kaikissa kokouksissa ja painetussa sanassa. Emme saa missään tapauksessa yrittää salata mitään, vaan meidän on sanottava suoraan, että

talonpoikaisto ei ole tyytyväinen niihin suhteisiin, jotka ovat muodostuneet meidän ja sen välillä, että se ei halua senmuotoisia suhteita eikä tule elämään kauemmin tällä tavalla. Se on kiistatonta. Tämä talonpoikaiston tahto on tullut esiin selvästi. Se on valtavien työtätekevien väestöjoukkojen tahto. Meidän on otettava se huomioon, ja olemme kyllin tervejärkisiä poliitikkoja voidaksemme sanoa suoraan: tarkistakaamme talonpoikaiston suhteen harjoittamamme politiikka. Ei saa säilyttää tilannetta kauemmin sellaisena kuin se on ollut näihin asti.

Meidän pitää sanoa talonpojille: „Jos tahdotte mennä taaksepäin, jos tahdotte palauttaa täydellisesti voimaan yksityisomistuksen ja vapaan kaupan, niin se tietää, että luisutaan ehdottomasti ja väistämättömästi tilanherrojen ja kapitalistien vallan alaisuuteen. Sitä todistavat lukuisat historian ja vallankumousten antamat esimerkit. Jos asiaa ajatellaan vähänkin kommunistin aakkosten, kansantaloustieteen aakkosten kannalta, niin se todistaa tämän kiertämättömäksi. Ryhdytäänpä erittelemään. Kannattaako talonpoikaiston erkaantua proletariaatista niin, että luisutaan — ja annetaan koko maan luisua — takaisin kapitalistien ja tilanherrojen vallan alaisuuteen, vai ei kannata? Laskekaa, kannattaako, ja laskekaamme yhdessä.”

Ja luulemme, että jos lasketaan oikein, niin tulos on meille edullinen, vaikka tiedetäänkin proletariaatin ja pienviljelijäin taloudellisten etujen syvälle käypä ristiriitaisuus.

Niin vaikea kuin voimavaratilanteemme onkin, sittenkin täytyy ratkaista tämä tehtävä — tyydyttää keskivarakas talonpoikaisto. Talonpoikaisto on paljon keskivarakkaampaa kuin ennen, ristiriidat ovat tasoittuneet, maa on jaettu käyttöön paljon tasanuomaisemmin, kulakkia on rajoitettu ja se on huomattavalta osaltaan pakkoluovutettu — Venäjällä enemmän kuin Ukrainassa, Siperiassa vähemmän. Mutta ylipäänsä tilastotiedot osoittavat aivan kiistattomasti, että maaseudulla on tapahtunut nivelloitumista, tasoittumista, t.s. jyrkkä kerrostuminen kulakeiksi ja viljelmiä omistamattomiksi on heikentynyt. Kaikki on muuttunut yhtäläisemmäksi, talonpoikaisto on muuttunut ylipäänsä keskivarakkaaksi.

Voimmeko tyydyttää tämän keskivarakkaan talonpoikaiston sellaisenaan kuin se on taloudellisine erikoisuuksineen ja taloudellisine perustoineen? Jos joku kommunisteista on

haaveillut, että pienviljelyn taloudellinen perusta, taloudellinen pohja voidaan muuttaa kolmessa vuodessa toisenlaiseksi, niin hän on tietenkin ollut haaveilija. Ja mitäpä tuota salata, että keskuudessamme on ollut paljon sellaisia haaveilijoita. Eikä siinä ole mitään erikoisen pahaa. Miten sosialistinen vallankumous olisi voitu aloittaa tällaisessa maassa ilman haaveilijoita? Käytäntö on luonnollisesti osoittanut, kuinka äärettömän suuri merkitys voi olla mitä erilaisimmilla maan yhteisviljely-yrityksillä ja -aloitteilla. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että sellaisinaan nuo yritykset ovat näyttelleet myös kielteistä osaa, silloin kun maaseudulle ovat lähteneet järjestämään kommuuneja, yhteistalouksia henkilöt, joilla on ollut mitä parhaimmat aiomukset ja pyrkimykset, mutta jotka eivät ole osanneet hoitaa taloutta, koska heillä ei ole ollut kokemusta yhteistalouden hoidosta.

Tiedätte varsin hyvin, kuinka paljon on ollut tällaisia tapauksia. Toistan, ettei siinä ole mitään kummallista, sillä pienviljelijän uudestikasvattaminen, hänen mentaliteettinsa ja tottumustensa muovaaminen toisenlaisiksi on tehtävä, joka vaatii monien sukupolvien ajan. Pienviljelijän osalta tämän ongelman ratkaisemisen, hänen mentaliteettinsa, niin sanoakseni, tervehtyttämisen tekee mahdolliseksi vain aineellinen perusta, tekniikka, traktorien ja muiden koneiden laajamittainen käyttö maanviljelyksessä, laajamittainen sähköistäminen. Se muuttaisi pienviljelijän perin juurin ja tavattoman nopeasti. Kun sanon, että tarvitaan monien sukupolvien aika, niin se ei merkitse, että tarvitaan vuosisatoja. Käsitätte vallan hyvin, että sellainen tehtävä kuin traktorien ja muiden koneiden saanti ja tavattoman laajan maan sähköistäminen vaatii joka tapauksessa vähintään vuosikymmeniä. Sellainen on todellinen tilanne.

Meidän on pyrittävä tyydyttämään talonpoikien vaatimukset; talonpoikia ei ole tyydytetty, he ovat tyytymättömiä ja aiheellisesti kylläkin eivätkä he voikaan olla tyytyväisiä. Meidän on sanottava heille: „Niin, tällainen tilanne ei voi jatkua kauemmin.” Miten talonpoika tyydytetään ja mitä hänen tyydyttämisensä merkitsee? Mistä voimme saada vastauksen kysymykseen, miten hänet on tyydytettävä? Tietenkin juuri samoista talonpoikien vaatimuksista. Tunemme nuo vaatimukset. Mutta meidän täytyy tarkastaa ne, eritellä taloustieteen kannalta kaikki, mitä tiedämme

maanviljelijän taloudellisista vaatimuksista. Kun perhedymme asiaan, sanomme oitis itsellemme: pienviljelijän tyydyttämiseen tarvitaan varsinaisesti kahta seikkaa. Ensinnäkin tarvitaan tiettyä kauppavaihdon vapautta, yksityisen pienyrittäjän vapautta, ja toiseksi täytyy saada tavaroita ja elintarvikkeita. Mitä vaihtovapautta se on, ellei ole mitään vaihdettavaa, ja mitä kauppavapautta se on, ellei ole mitään myytävää! Asia jää paperille, mutta luokkia ei tyydytetä paperilla, vaan aineellisilla hyödykkeillä. Nämä kaksi ehtoa on käsitettävä perin pohjin. Tuonnempana puhumme jälkimmäisestä ehdosta, siitä, miten saamme tavaroita, pystymmekö niitä saamaan. Mutta nyt täytyy pysähtyä tarkastelemaan ensimmäistä ehtoa, vaihtovapautta.

Mitä on vaihtovapaus? Vaihtovapaus on kauppavapautta, ja kauppavapaus tietää palaamista kapitalismiin. Vaihtovapaus ja kauppavapaus tietävät eri pienyrittäjien välistä tavaravaihtoa. Jokainen meistä, joka on perehtynyt vaihtokäsitteen marxilaisuuden aakkosiin, tietää, että tämän vaihdon ja kauppavapauden väistämättömänä seurauksena on tavarantuottajain jakautuminen pääoman omistajiksi ja työkäisien omistajiksi, jakautuminen kapitalisteiksi ja palkkатыöläisiksi, t.s. se, että pystytetään jälleen kapitalistinen palkkaorjuus, joka ei tipahda taivaasta, vaan syntyy kaikkialla maailmassa nimenomaan maanviljelijäin tavarataloudesta. Tiedämme sen teoreettisesti varsin hyvin, eikä Venäjällä sitä ole voinut olla havaitsematta kukaan, joka on tarkkailnut pienviljelijän elämää ja taloudellisia olosuhteita.

Herää kysymys: mitenäs se on, voiko kommunistinen puolue tunnustaa kauppavapauden, myöntää sen? Eikö tässä ole sovittamattomia ristiriitoja? On vastattava, että käytännöllisesti kysymyksen ratkaiseminen on tietenkin tavattoman vaikeaa. Arvaan jo etukäteen ja tiedän tovereiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella, että teille jaetussa alustavassa luonnoksessa, joka koskee elintarvikkeiden luovutusvelvollisuuden korvaamista verotuksella, herättää eniten kysymyksiä ja oikeutettuja, väistämättömiä kysymyksiä se, että vaihto sallitaan paikallisen taloudellisen kierron puitteissa. Tämä on sanottu 8. pykälän lopussa. Mitä se merkitsee, millaiset ovat nuo puitteet, miten se tapahtuu? Jos joku luulee saavansa vastauksen tähän kysy-

mykseen tässä edustajakokouksessa, niin hän erehtyy. Vastauksen tähän kysymykseen saamme lainsäädännöltämme, meidän tehtävämme on vain määrätä periaatelinja, esittää ohjelause. Puolueemme on hallitseva puolue, ja puolueen edustajakokouksen päätös on velvoittava koko tasavallalle, ja täällä meidän tulee ratkaista tämä kysymys periaatteessa. Meidän pitää ratkaista tämä kysymys periaatteessa, saattaa se talonpoikaiston tietoon, sillä kylvöaika on kynnyksellä. Ja edelleen meidän on pantava liikkeelle koko koneistomme, kaikki teoretikkomme, koko käytännöllinen kokemuksemme harkitaksemme, miten se on tehtävä. Voidaanko tehdä niin teorian kannalta puhuen, voidaanko pienviljelijöille myöntää jälleen tietty kauppavapaus, kapitalismin vapaus, horjuttamatta siten proletariaatin valtiollisen vallan perustuksia? Voidaanko se tehdä? Voidaan, jos noudatetaan kohtuutta. Jos pystyisimme saamaan edes jonkin verran tavaroita ja jos ne olisivat valtion, valtiollista valtaa käyttävän proletariaatin hallussa, ja voisimme saattaa ne vaihdon piiriin, niin valtiona lisäisimme valtiolliseen valtaamme taloudellisen vallan. Näiden tavaroiden saattaminen vaihdon piiriin elvyttäisi pienviljelyä, joka on nykyään hirvittävässä lamatilassa vaikean sota-ajan ja hävityksen vuoksi ja siksi, ettei ole mahdollisuuksia laajentaa pienviljelyä. Niin kauan kuin pienviljelijä pysyy pienviljelijänä, hänellä pitää olla hänen taloudellista perustaansa, t.s. yksilöllistä pientaloutta, vastaava kiihoke, sysäys, innote. Tässä ei päästä mihinkään paikallisen kauppavaihdon vapaudelta. Jos tämän vaihdon avulla valtio saa teollisuustuotteita vastaan tietyn vähimmäismäärän viljaa, joka riittää kaupunkien, tehtaiden, teollisuuden tarpeisiin, silloin taloudellinen kierto palautuu siten, että valtiovalta säilyy proletariaatin käsissä ja lujittuu. Talonpoikaisto vaatii näyttämään sille käytännössä, että työläinen, jonka hallussa on tehtaat, teollisuus, kykenee järjestämään työläisen ja talonpoikaiston välisen kauppavaihdon. Ja toisaalta valtava maatalousmaa, jossa on huonot kulkutiet ja äärettömän laajat alueet erilaisine ilmastoineen, erilaisine maatalousoloineen j.n.e., edellyttää kiertämättömästi tiettyä paikallisen maatalouden ja paikallisen teollisuuden kauppavaihdon vapautta kunkin paikkakunnan mitassa. Tässä suhteessa olemme tehneet hyvin paljon virheitä menemällä liian pitkälle: olemme menneet liian

pitkälle kaupan ja teollisuuden kansallistamisessa ja paikallisen kauppavaihdon kieltämisessä. Onko se ollut virhe? Epäilemättä.

Tässä suhteessa olemme tehneet paljon suoranaisia virheitä, ja olisi mitä pahin rikos olla tässä kohdassa näkemättä ja käsittämättä, ettemme ole noudattaneet kohtuutta, ettemme ole tienneet, miten sitä on noudatettava. Mutta myös tähän on meillä ollut pakottavia syitä: olemme tähän asti eläneet niin ankaran, ennen kuulumattoman raskaan sodan aikaa, ettei meillä ole ollut muuta neuvoa kuin toimia sotilaallisesti myös talouselämän alalla. Ja oli ihme, että köyhdytetty maa kesti tuollaisen sodan, eikä tuo ihme tipahnut taivaasta, vaan sen saivat aikaan työväenluokan ja talonpoikaiston taloudelliset edut, työväenluokan ja talonpoikaiston joukkoinnostus; tämä ihme auttoi torjumaan tilanherrat ja kapitalistit. Mutta samalla on ilmeinen tosiasia, että olemme menneet pitemmälle kuin teoreettisesti ja poliittisesti oli välttämätöntä, eikä sitä pidä salata agitatio- ja propagandatoiminnassamme. Voimme sallia melko laajassa mitassa vapaan paikallisen kauppavaihdon, eikä se horjuta, vaan lujittaa proletariaatin valtiovaltaa. Miten tämä on tehtävä, se on käytännön asia. Minun tehtäväni on todistaa teille, että teoreettisesti se on ajateltavissa. Valtiollista valtaa käyttävä proletariaatti, jos sillä on joi-tain aineellisia varoja, voi aivan hyvin antaa ne vaihdon piiriin ja siten jossain määrin tyydyttää keskivarakkaan talonpojan, tyydyttää hänet paikallisen taloudellisen kierroksen perusteella.

Nyt muutama sana paikallisesta taloudellisesta kierrosta. Aluksi minun täytyy kajota osuustoimintakysymykseen. Paikallisessa taloudellisessa kierrossa me tietenkin tarvitsemme osuuskauppaa, joka on meillä kovin tyrehdyksissä. Ohjelmamme tähdentää, että paras jakelukoneisto on kapitalismilta peritty osuuskauppakoneisto, että tämä koneisto on säilytettävä. Se on sanottu ohjelmassa. Olemmeko täytäneet tämän vaatimuksen? Varsin puutteellisesti, ja osaksi se on jäänyt tyyten täyttämättä, taaskin osittain virheiden vuoksi, osittain sotilaallisista syistä. Erottelemalla yritteliäämmät, taloudellisessa suhteessa kehittyneemmät ainekset osuustoiminta nosti esiin politiikassa menshevikit ja eserrät. Tämä on kemian laki, sille ei mahda mitään! (Naurua.) Menshevikit ja eserrät ovat ihmisiä, jotka

tietoisesti tai tietämättään ennallistavat kapitalismia ja auttavat Judenitsheja. Sekin on laki. Meidän on taisteltava heitä vastaan. Sodassa sodan tavalla: meidän oli puolustauduttava ja me puolustauduimme. Mutta voidaanko tilanne säilyttää ehdottomasti nykyisellään? Ei voida. Ja olisi eittämättömästi virheellistä sitoa siten kätensä. Juuri siitä syystä ehdotan hyväksyttäväksi osuustoimintakysymyksestä hyvin lyhyen päätöslauselman, jonka luen:

„Koska VKP:n IX edustajakokouksen päätöslauselma osuustoimintaan suhtautumisesta lähtee siitä, että tunnustetaan periaatteeksi elintarvikeylijiäämien luovutusvelvollisuus, joka nyt korvataan luontoisverotuksella, VKP:n X edustajakokous päättää:

Mainittu päätöslauselma kumotaan.

Edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi laatia ja viedä läpi puolue- ja neuvostolinjaa päätökset, jotka parantavat ja kehittävät osuuskuntien rakennetta ja toimintaa VKP:n ohjelman mukaisesti ja vastaavat elintarvikeylijiäämien luovutusvelvollisuuden korvaamista luontoisverotuksella.”⁵⁴

Enhkä sanotte tämän olevan epämääräistä. Niin on, ja sen pitääkin olla tietystä määrin epämääräistä. Miksi pitää olla? Siksi, että ennen kuin se voi olla täysin selvää, täytyy tietää lopullisesti, mitä teemme vuoden mittaan. Kuka sen tietää? Kukaan ei tiedä eikä voikaan tietää.

Mutta IX edustajakokouksen päätöslauselma sitoo kädet, se sanoo: „alistetaan Elintarvikeasiain komissariaatille”. Elintarvikeasiain komissariaatti on erinomainen laitos, mutta poliittisesti on ilmeisen virheellistä alistaa osuuskauppa ehdottomasti sen alaiseksi ja sitoa omat kädet, kun ollaan ottamassa toinen suhde pienviljelijöihin. Meidän tulee antaa uuden Keskuskomitean tehtäväksi suunnitella ja määritellä tietyt toimenpiteet ja muutokset, tarkistaa, missä menemme eteenpäin ja missä peräännyimme, missä määrin tämä on tarpeen, miten on valvottava valtiollisia etuja, kuinka paljon on höllennettävä, jotta helpottaisi, ja miten on tarkastettava kokemuksen tulokset. Teoreettisesti puhuen meillä on tässä suhteessa edessämme koko joukko väliasteita, siirtymäkauden toimenpiteitä. Yksi asia on meille selvä: IX edustajakokouksen päätöslauselma edellytti, että tulemme kulkemaan eteenpäin suoraa linjaa. Osoittautui niin kuin vallankumousten historiassa on tavan

takaa osoittautunut, että eteneminen on tapahtunut mutkittellen. Teemme poliittisen virheen, jos sidomme kätemme sellaisella päätöslauselmalla. Kumotessamme päätöslauselman sanomme, että on pidettävä ohjeena ohjelmaa, jossa korostetaan osuustoimintakoneiston merkitystä.

Kumotessamme päätöslauselman sanomme: mukautukaa siihen, että elintarvikeyli jäämien luovutusvelvollisuus korvataan verotuksella. Mutta milloin sen teemme? Emme ennen sadon korjuuta, t.s. muutaman kuukauden kuluttua. Toimitetaanko se kaikilla seuduilla samalla tavalla? Ei missään tapauksessa. Olisi mitä typerintä menetellä saman kaavan mukaan, soveltaa tiettyä kaavaa Keski-Venäjän, Ukrainan ja Siperian suhteen. Ehdotan vietäväksi läpi edustajakokouksen päätöslauselmana tämän vapaata paikallista kauppavaihtoa koskevan perusajatuksen. Ajattelen, että tämän jälkeen seuraa lähipäivinä ehdottomasti kirje Keskuskomitealta, joka sanoo ja sanoo tietenkin paremmin kuin minä nyt: älkää rikkoko mitään, älkää kiirehtikö, älkää hosuko, menetelkää niin, että tyydytetään mahdollisimman täydellisesti keskivarakas talonpoikaisto loukkaamatta proletariaatin etuja. Kokeilkaa yhtä ja toista, tutkikaa käytännössä, kokemuksen nojalla, sitten kertokaa meille ja sano-kaa, missä olette onnistuneet, ja me muodostamme erikoisen valiokunnan tai montakin valiokuntaa, jotka ottavat saadut kokemukset huomioon. Tämä on varsin tärkeä kysymys, sillä rahankierto on sellainen seikka, joka tarkastaa erinomaisesti, onko kauppavaihto maassa tyydyttävää, ja silloin kun kauppavaihto ei tapahdu oikealla tavalla, raha muuttuu tarpeettomiksi paperipalasiiksi. Voidaksemme sittemmin edistyä kokemukseen nojaten meidän on tarkastettava kymmenen kertaa toimenpiteet, joihin olemme ryhtyneet.

Meiltä kysytään, halutaan tietää: mistä saadaan tavaraa? Vapaa kauppahan edellyttää, että on tavaraa, ja talonpojat ovat varsin viisasta väkeä, he osaavat tehdä suurenmoisesti pilkkaa. Voimmeko nyt saada tavaraa? Nyt voimme, sillä taloudellinen asemamme on kansainvälisessä mitassa parantunut erittäin suuresti. Me taistelemme kansainvälistä pääomaa vastaan, joka tasavaltamme nähdessään sanoi: „Nuo ovat rosvoja, krokotiileja” (muuan englantilainen taiteilijatar kertoi minulle kuulleensa erään mitä vaikutusvaltaisimman poliitikon sanoneen kirjaimelleen näin).

Koska nuo ovat krokotiileja, niin niitä ei voida muuta kuin halveksia. Ja se oli kansainvälisen pääoman ääni. Se oli luokkavihollisen ääni ja luokkavihollisen kannalta katsoen oikein. Kuitenkin tuollaisten johtopäätösten paikkansapitävyys on tarkastettava käytännön pohjalta. Kun kerran olet yleismaailmallinen, mahtava voima, yleismaailmallinen pääoma, kun kerran sanot: „krokotiili” ja käytettävissäsi on kaikki teknilliset välineet, niin yritä, ammu meidät! Mutta kun se yritti, niin kävikin siten, että siihen itseensä koski kipeämmin. Siksipä pääoma, jonka on pakko ottaa huomioon reaalinen poliittinen ja taloudellinen elämä, sanoo: „Pitää käydä kauppaa.” Se on mitä suurin voittomme. Samalla ilmoitan teille, että meille on tehty kaksi lainatarjousta, yhteensä lähes sadan miljoonan kultaruplan arvosta. Kultaa meillä kylläkin on, mutta sitä ei voida myydä, sillä se on tavaraa, jota ei voida syödä. Kaikki ovat joutuneet tavattoman rappiolle, sota on pannut kaikissa maissa kapitalistivaltioiden väliset valuuttasuhteet uskomattoman sekaisin. Sitä paitsi kaupan käynti Euroopan kanssa vaatii laivastoa, sitä meillä ei ole. Laivasto on vihamiestemme hallussa. Ranskan kanssa emme ole solmineet mitään sopimusta, Ranska on sitä mieltä, että olemme sille velkaa, niin että laiva kuin laiva — „anteeksi, se on minun”. Vihamiehillämme on sotalaivasto, meillä ei ole. Sellainen on tilanne, jonka vallitessa olemme tähän mennessä voineet realisoida kultaa pienen, mitättömän, naurettavan pienen määrän. Nyt kapitalistipankkiirit ovat tehneet kaksi tarjousta sadan miljoonan suuruisen lainan realisoinnista. Tuo pääoma perii tietenkin ryöstökorot. Mutta tähän saakka he eivät ole yleensä puhuneet tällaisista asioista, tähän saakka he ovat sanoneet: „Ammun sinut ja otan ilmaiseksi.” Nyt kun he eivät voi ampua, he ovat valmiit käymään kauppaa. Voidaan sanoa, että kauppasopimuksen solmiminen Amerikan ja Englannin kanssa on nyt hyvällä tolalla; samoin on toimilupien laita. Sain eilen vielä kirjeen täällä oleskelevalta mister Vanderlipilta, joka esittää koko joukon valituk- sia ja samalla koko joukon toimilupia ja lainaa koskevia suunnitelmia. Hän edustaa mitä afäärihenkisintä finanssi- pääomaa ja on yhteydessä Pohjois-Amerikan länsivaltioihin, jotka suhtautuvat Japaniin muita vihamielisemmin. Näin muodoin tavarain saanti on taloudellisesti mahdollista.

Se on eri kysymys, miten osaamme sen tehdä, mutta tietty mahdollisuus on olemassa.

Toistan, että sentyyppiset taloudelliset suhteet, jotka ylhäällä ilmenevät ulkomaisen kapitalismin kanssa liittoutumisena, suovat proletariaatin valtiovallalle mahdollisuuden olla alhaalla vapaasti kauppavaihdossa talonpoikaiston kanssa. Tiedän — ja olen jo joutunut puhumaan tästä —, että tämä on antanut aihetta eräänlaiseen pilkantekoon. Moskovassa on kokonainen sivistyneistö- ja byrokraattikerros, joka yrittää luoda „yleistä mielipidettä”. Se on alkanut ilkamoida: „Sellainen siitä kommunismista on tullut! Se on kuin ihminen, jolla on raajoina kainalosauvat ja kasvojen asemesta pelkkä kääre, joten kommunismi jää piilokuvaksi.” Olen kuullut riittävästi tällaisia sutkauksia, mutta ne ovat joko byrokraattien sepittämiä tai harkitsemattomia! Sodasta Venäjä selvisi sellaisessa kunnossa, että sen tila muistutti lähinnä puolikuoliaaksi piestyn ihmisen tilaa: Venäjää oli hakattu seitsemän vuotta, luojan kiitos, että se kykenee kulkemaan edes kainalosauvojen varassa! Sellaisessa tilassa me olemme! Jos luullaan, että voimme selviytyä siitä kainalosauvoista, niin ei käsitetä mitään! Niin kauan kuin muissa maissa ei ole vallankumousta, asemamme parantaminen vaatii vuosikymmeniä, eikä tässä tapauksessa ole sääli luovuttaa satojen miljoonien, ei miljardienkaan arvosta äärettömiä rikkauksiamme, rikkaita raaka-ainelähteitämme, kunhan vain saamme apua kehittyneemmältä suurokapitalismita. Sittemmin palautamme kaiken runsain mitoin takaisin. Äärettömän rappiolla olevassa maassa, jossa väestön valtaenemmistönä on talonpoikaisto, mikä samaten on taloudellisesti rappiotilassa, proletariaatti ei voi säilyttää valtaansa ilman pääoman apua, josta pääoma kiskoo tietenkin monen sadan prosentin korot. Tämä täytyy käsittää. Ja tämän vuoksi on joko hyväksyttävä tämäntyyppiset taloudelliset suhteet tai emme saa mitään. Se, joka asettaa kysymyksen toisin, ei ymmärrä käytännöllisestä taloudenhoidosta kerrassaan mitään ja kuittaa asian jollakin sutkauksella. On myönnettävä se tosiasia, että joukot ovat liikarasittuneita ja nääntyneitä. Seitsemän sotavuotta, kuinka suuresti niiden täytyykään tuntua meillä, kun kehittyneissä maissa neljä sotavuotta antaa vielä nytkin tietää itsestään?!

Meillä, takapajuisessa maassamme työläiset, jotka ovat joutuneet tekemään ennen näkemättömiä uhrauksia, sekä talonpoikaisjoukot ovat seitsemän vuotta jatkuneen sodan jälkeen suorastaan näännöksissä. Tuo niiden nääntymys, niiden tila on miltei täydellistä toimintakyvyttömyyttä. Nyt tarvitaan hengähdyshetkeä talouden alalla. Aioimme käyttää kultavarannon tuotantovälineisiin. Parasta olisi valmistaa koneita, mutta ostamallaakin niitä saisimme kuntoon tuotantomme. Tätä varten tarvitaan kuitenkin työläistä, tarvitaan talonpoikaa, jotka kykenevät tekemään työtä; mutta useimmassa tapauksessa he eivät pysty työhön: he ovat nälän näännyttämiä ja liikarasittuneita. Heitä täytyy tukea, täytyy käyttää kultavaranto kulutustarvikkeisiin vastoin aikaisempaa ohjelmaamme. Aikaisempi ohjelmamme oli teoreettisesti oikea, mutta käytännöllisesti sitä ei voitu toteuttaa. Luen toveri Lezhavalta saamani selityksen. Näemme siitä, että satojatuhansia puutia erilaisia elintarvikkeita on jo ostettu ja on kiireesti tulossa Liettuasta, Suomesta ja Latviasta. Tänään saatiin tieto, että Lontoossa on allekirjoitettu sopimus 18,5 miljoonan hiilipuudan ostamisesta; päätimme ostaa hiiltä voidaksemme elvyttää Pietarin teollisuuden ja kutomateollisuuden. Kun hankimme tavaroita talonpojalle, se on tietenkin ohjelman rikkomista, se on suunnasta poikkeamista, mutta on annettava hengähdys hetki, sillä kansa on niin rasittunutta, ettei se muuten kykene tekemään työtä.

Minun pitää mainita vielä yksilöllisestä tavaravaihdosta. Kun puhumme vaihtovapaudesta, se tarkoittaa yksilöllistä tavaravaihtoa, t.s. kulakkien suosimista. Miten on meneteltävä? Ei pidä sulkea silmiä näkemästä, että elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaaminen verotuksella tietää sitä, että kyseisestä järjestelmästä alkaa kasvaa kulakistoa vielä enemmän kuin tähän asti. Sitä alkaa kasvaa siellä, missä se aikaisemmin ei ole voinut kasvaa. Tätä vastaan ei kuitenkaan pidä taistella kielto-toimenpiteiden avulla, vaan valtion yhtymien ja ylhäältä-käsin suoritettavien valtakunnallisten toimenpiteiden avulla. Jos voit antaa talonpoikaistolle koneita, niin nostat sen jaloilleen, ja kun annat koneita tai suoritat sähköistämisen, niin kymmenet ja sadat tuhannet pienkulakit tuhoutuvat. Niin kauan kuin et voi tätä tehdä, anna tietty määrä tavaraa. Jos tavara on sinun hallussasi, säilytät valtasi,

mutta jos jätät käyttämättä, hylkää tarjoutuneen tilaisuuden, jos lyöt laimin tällaisen mahdollisuuden, se merkitsee, että teet täysin mahdottomaksi kauppavaihdon, se merkitsee, ettei tyydytetä keskivarakasta talonpoikaista eikä sen kanssa voida sitten elää sovussa. Venäjän talonpoikaisto on muuttunut keskivarakkaammaksi eikä ole syytä pelätä vaihdon muuttumista yksilölliseksi. Jokainen voi antaa valtiolle vastineeksi jotain. Yksi voi antaa viljaylijäämän, toinen kasvitarhatuotteita, kolmas suorittaa työpalveluksia. Ylipäänsä tilanne on seuraava: meidän täytyy tyydyttää keskivarakas talonpoikaisto taloudellisesti ja sallia vapaa kauppavaihto, muutoin proletariaatin vallan säilyttäminen Venäjällä on mahdotonta, taloudellisesti mahdotonta, koska kansainvälinen vallankumous on hidastunut. On tajuttava tämä selvästi eikä pidä lainkaan pelätä puhua siitä. Päätöslauselmaehdotuksessa elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta luontoisverotuksella (teksti on teille annettu) havaitsette paljon epäjohdonmukaisuutta, siinä on ristiriitaisuutta, ja sen vuoksi lisäsimmekin loppuun: „Edustajakokous hyväksyy pohjaksi (varsin paljonpuhuva ja paljonmerkitsevä sana) Keskuskomitean esittämät teesit elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta luontoisverotuksella ja antaa puolueen KK:n tehtäväksi johdonmukaistaa mitä kiireellisimmässä järjestyksessä nämä teesit.” Tiedämme, ettei niitä ole johdonmukaistettu, emme ehtineet sitä tehdä, emme kajonneet näihin yksityiskohtiin. Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomissaarien Neuvosto määrittelevät yksityiskohtaisesti, missä muodossa vero saatetaan voimaan, ja säätävät vastaavan lain. Järjestys suunniteltiin seuraavanlaiseksi: jos hyväksytte kyseisen ehdotuksen tänään, kysymys otetaan esille heti seuraavassa Yleisvenäläisen TpKK:n istunnossa, joka ei myöskään säädä lakia, vaan ainoastaan sanamuodoltaan toisenlaisen asetuksen, sitten Kansankomissaarien Neuvosto ja Työ- ja Puolustusneuvosto muuttavat sen laiksi ja, mikä on vieläkin tärkeämpää, antavat käytännölliset ohjeet. On tärkeää, että paikallisissa järjestöissä käsitettäisiin tämän merkitys ja autettaisiin meitä.

Miksi meidän on pitänyt korvata elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuus verotuksella? Luovutusvelvollisuus edellytti kaikkien ylijäämien poisottoa ja ehdottoman val-

tionmonopolin säätämistä. Emme voineet menetellä toisin, sillä olimme äärimmäisessä puutteessa. Teoreettisesti ei ole ehdotonta olettaa, että valtionmonopoli on sosialismin kannalta kaikkein paras. Maassa, jossa talonpoikaisto on enemmistönä ja jossa on teollisuus — ja teollisuus toimii — ja jos on jokin määrä tavaroita, voidaan soveltaa tilapäistoimenpiteenä verotusjärjestelmää ja vapaan kauppavaihdon järjestelmää.

Tämä vaihto kiihottaa, innostaa, sysää talonpoikaa. Yrittäjä voi ja hänen täytyy ahertaa omaksi edukseen, sillä häneltä ei oteta kaikkia ylijäämiä, vaan ainoastaan vero, joka mikäli mahdollista määrättäköön etukäteen. Tärkeintä on, että jokin kiihottaisi, innostaisi, sysäisi pienviljelijää hoitamaan taloutta. Meidän on rakennettava valtionalouttamme keskivarakkaan talonpojan taloutta vastaavasti, jota emme ole voineet muuttaa toiseksi kolmessa vuodessa emmekä muuta vielä kymmenessäkään vuodessa.

Valtiolla oli elintarvikealalla tietyt velvollisuutensa. Sen vuoksi viime vuonna suurennettiin luovutustehtäviä. Veron tulee olla pienempi. Numerolukuja ei ole määriteltä tarkasti eikä niitä voidakaan määritellä. Popovin kirjasessa „Neuvostotasavallan ja sen kanssa valtioliitossa olevien tasavaltojen viljantuotanto” on esitetty Tilastollisen keskuhallintomme aineistoa, joka antaa tarkkoja numerotietoja ja osoittaa, mistä syystä maataloustuotanto on supistunut.

Jos tulee kato, ylijäämää ei voida ottaa, sillä sitä ei silloin ole. Se tulisi ottaa talonpoikain suusta. Jos tulee viljavuosi, silloin kaikki kärsivät hiukan nälkää ja valtio pelastetaan — tai valtio tuhoutuu, elleimme kykene otta-
maan ihmisiltä, jotka eivät saa syödä kyllikseen. Sellainen on propagandamme tehtävä talonpoikaiston keskuudessa. Jos sato on kohtalainen, ylijäämää on noin puoli miljardia. Se kattaa kulutuksen ja antaa tietyn varannon. Koko asia on siinä, että kiihotetaan, innostetaan talonpoikaa taloudellisesti. On sanottava pienyrittäjälle: „Tuota sinä elintarvikkeita ja valtio perii mahdollisimman pienen veron.”

Aikani alkaa olla lopussa, minun täytyy lopettaa. Toistan: emme voi nyt antaa lakia. Päätöslauselmaehdotuksemme puutteena on se, ettei se ole kovinkaan lainsäädännöllinen — puolueen edustajakokouksessa ei kirjoiteta lakeja. Sen vuoksi kehotamme hyväksymään pohjaksi KK:n päätöslauselmaehdotuksen ja jättämään KK:n tehtäväksi

sen eri kohtien johdonmukaistamisen. Monistamme päätöslauselman, ja periferian työntekijät koettakoot sitä johdonmukaistaa ja korjata. Sen lopullinen johdonmukaistaminen on mahdotonta, se on ratkaisematon tehtävä, sillä elämä on kovin kirjavaa. Tilapäistoimenpiteiden löytäminen on hyvin vaikea tehtävä. Vaikka emme ole onnistuneet täyttämään sitä nopeasti ja suoraviivaisesti, emme masennu, otamme omamme. Vähänkin valveutunut talonpoika käsittää varmasti, että hallituksena me edustamme työväenluokkaa ja niitä työtätekeviä, joiden kanssa työtätekevät talonpojat (ja näitä on yhdeksän kymmenesosaa) voivat sopia, ja että jokainen käänne taaksepäin tietää vanhan tsaristisen hallituskomennon palaamista. Sitä todistaa Kronstadtin tapaus. Siellä ei haluta valkokaartilaisia eikä meidän valtaamme, mutta muuta valtaa ei ole, ja ollaan sellaisessa asemassa, joka on parasta agitaatiota meidän hyväksemme ja kaikkia uusia hallituksia vastaan.

Meillä on nyt mahdollisuus sopia talonpoikain kanssa, ja se pitää tehdä käytännössä, taitavasti, viisaasti ja joustavasti. Tunnumme Elintarvikeasiain komissariaatin koneiston, tiedämme sen olevan parhaita laitoksiamme. Verratesamme sitä muihin näemme, että se on paras laitos, ja se on säilytettävä, mutta sen tulee palvella politiikkaa. Emme tee mitään parhaimmallakaan Elintarvikeasiain komissariaatin koneistolla, ellemmme pysty järjestämään suhteita talonpoikiin. Muussa tapauksessa tämä mitä parhain koneisto tulee palvelemaan Denikiniä ja Koltshakia eikä meidän luokkaamme. Kun kerran politiikka vaatii jyrkkää muutosta, joustavuutta, taitavaa siirtymistä uuteen, johtohenkilöiden on se käsitettävä. Lujan koneiston tulee kelvata kaikenlaiseen manöverointiin. Mutta jos koneiston lujuus muuttuu jäykkyydeksi ja estää tekemästä käännöksiä, silloin taistelu on väistämätön. Sen vuoksi on pyrittävä kaikin voimin saavuttamaan ehdottomasti tarkoituksemme, saamaan koneisto palvelemaan täydellisesti politiikkaa. Poliitiikka on luokkien suhtaantumista toisiinsa — se ratkaisee tasavallan kohtalon. Mitä lujempi on koneisto, tämä apuväline, sitä parempi ja manööverikelpoisempi se on. Mutta ellei se kykene täyttämään tätä tehtävää, se ei kelpaa mihinkään.

Kehotan teitä pitämään mielessä pääasian, nimittäin sen, että seikkaperäistäminen ja muotoilu vaatii muutamia kuu-

kausia. Mutta nyt meidän on pidettävä silmällä pääasiaa: meille on tärkeää, että jo heti illalla tiedotettaisiin radioitse kaikkiin maailman ääriin, että hallituspuolueen edustajakokous on päättänyt ylipäänsä korvata elintarvikeyli jäämien luovutusvelvollisuuden verotuksella kannustaen siten monin keinoin pienviljelijää laajentamaan talouttaan ja kylvöjään ja että lähtemällä tälle tielle edustajakokous parantaa proletariaatin ja talonpoikaiston keskinäisiä suhteita ja ilmaisee vakaumuksenaan, että tällä tavalla saadaan lujitetuksi proletariaatin ja talonpoikaiston välisiä suhteita. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

7

LOPPULAUSUNTO
ELINTARVIKEYLIJAAMIEN LUOVUTUSVELVOLLISUUDEN
LUONTOISVEROTUKSELLA-KORVAAMISESTA KÄYDYN
KESKUSTELUN JOHDOSTA
MAALISKUUN 15 pnä

Toverit, haluaisin sanoa heti alussa muutaman sanan osuustoimintakysymyksestä. Toveri Tsjurupan alustus, niin kuin hän itse sanoi ja niin kuin kaikki täällä kuulumme, ei ollut lisäalustus siinä mielessä, että alustajan näkökannan vastapainoksi olisi esitetty periaatteellisesti toinen näkökanta. Keskuskomitean päätös elintarvikeylijiämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta verotuksella oli siinä määrin yksimielinen ja, mikä tärkeintä, näimme heti, jo ennen edustajakokouksen alkamista, eri tovereiden tulleen eri paikkakunnilla tästä päätöksestä riippumatta, käytännöllisen kokemuksen perusteella samaan johtopäätökseen —, joten on oikeastaan mahdotonta olla epävarma tällaisen toimenpiteen tarkoituksenmukaisuudesta ja välttämättömyydestä. Alustuksessaan tov. Tsjurupa vain täydensi monia kysymyksiä ja varoitti useista seikoista, muttei ehdottanut toisenlaista politiikkaa.

Tästä yleisestä linjasta tov. Tsjurupa poikkesi alustuksessaan ainoastaan osuustoimintakysymyksessä. Siinä hän vastusti päätöslauselmaehdotustani, mutta nähdäkseni hänen vastaväitteitään ei voida katsoa vakuuttaviksi. Tuskinpa voimme sanoa nyt lopullisesti, millä tavalla, nimittäin millä pohjalla tulee kehittymään paikallinen vapaa taloudellinen kierto, osuusliikkeidenkö kautta vai siten, että elvytetään jälleen yksityistä pikkukauppaa. Tätä kysymystä on epäilemättä harkittava, ja tässä suhteessa tehtävämme on eritellä huolellisesti eri paikkakuntien kokemuksia; siitä olemme tietenkin kaikki samaa mieltä. Arvelen kuitenkin osuustoiminnan säilyttävän tietyn ensisijaisuuden. Jos kohta se onkin poliittisesti, kuten jo mainitsin, paikka, jossa meille poliittisesti vihamieliset ja itse asiassa Koltshakien ja Denikinien politiikkaa ajavat ainekset järjestäytyvät, kokoontuvat yhteen ja yhdistyvät, niin pientalouksiin,

pikkukauppaan verrattuna osuustoiminta muuttaa tietenkin asiaa vain muodollisesti. Tietysti kaikkalainen kulakiston erottuminen ja pikkuporvarillisten suhteiden kehittyminen synnyttävät vastaavia poliittisia puolueita, joita on Venäjällä muodostunut vuosikymmenien mittaan ja jotka tunnemme hyvin. Tässä ei suinkaan ole vaihtoehtona se, annetaanko näiden puolueiden kehittyä vai ei — pikkuporvarilliset taloudelliset suhteet synnyttävät niitä väistämättömästi —, vaan vaihtoehtoinamme ovat ja vieläpä vain tietyssä määrässä yksinomaan noiden puolueiden keskittymisen ja yhteistoiminnan eri muodot. Millään ei voida todistaa, että osuustoiminta olisi tässä suhteessa huonompi. Päinvastoin, kommunisteilla tulee olemaan sittenkin hiukan enemmän keinoja, joiden avulla he voivat vaikuttaa jatkuvasti osuustoimintaan ja valvoa sitä.

Tov. Tsjurupa puolusti täällä päättäväisesti IX edustajakokouksen päätöslauselmaa osuustoiminnasta ja tov. Miljutin esiintyi päättäväisesti sitä vastaan.

Tov. Tsjurupa sanoi m.m., että minä näin omin silmin taistelun, jota osuustoimintakysymyksestä käytiin ennen kuin edustajakokous ratkaisi sen. Tämä tosiasia minun täytyy vahvistaa. Todellakin käytiin taistelua, ja IX edustajakokous teki siitä lopun sensuuntaisella päätöslauselmalla, että elintarvikekomissariaatille turvattiin suurempi ylivalta tai oikeammin sanoen täydellinen ylivalta. Mutta osuustoiminnan suhteen olisi nyt varmasti poliittisesti virheellistä kieltäytyä mainitun näkökannan vuoksi suuremmasta toimintavapaudesta ja poliittisten toimenpiteiden vapaasta valinnasta. Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtajana minun on tietenkin paljon epämieluisampaa seurata kymmenissä istunnoissa pientä kahakointia ja jopa torailuakin kuin saada yleensä kaikkia velvoittava edustajakokouksen päätöslauselma, joka tekee lopun tästä taistelusta. Mutta ei ole pidettävä silmällä mainitunlaisia mukavuuksia, vaan sitä, mikä on edullista tietyn talouspolitiikan kannalta. Olette kaikki nähneet täällä, ja suuri määrä saamistani kirjelapuista — niitä on kokonainen vuori — on vahvistanut vieläkin havainnollisemmin, että kun ryhdymme muuttamaan politiikkaamme, tässä konkreettисessa kysymyksessä ilmaantuu paljon yksityiskohtia koskevia vaikeuksia. Siinä on asian ydin. Ja on aivan ilmeistä, ettemme voi voittaa niitä heti. Sidomme kätemme, jos

jätämme voimaan IX edustajakokouksen päätöslauselman osuustoiminnasta. Saatamme itsemme sellaiseen asemaan, ettemme voi poiketa tuon päätöslauselman kirjaimesta, koska olemme täysin tilivelvollisia edustajakokoukselle ja velvollisia harjoittamaan sen määrittelemää politiikkaa. Päätöslauselma on alati muistuttamassa elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuudesta, mutta te korvaatte tämän verotuksella.

Emme tiedä, kuinka suuren vapauden suomme taloudellisen kierron alalla.

On selvää, että meidän täytyy suoda tiettyä vapautta taloudellisen kierron alalla. On tutkittava ja tarkastettava, mitä taloudellisia edellytyksiä siihen on olemassa. Sen vuoksi IX edustajakokouksen päätöslauselman kumoaminen saattaa meidät tietenkin jälleen sellaiseen asemaan, että kysymys, joka oli ikään kuin käsitelty tietyssä suhteessa loppuun, muuttuu jälleen avoimeksi. Mutta tätä ei voida kerta kaikkiaan välttää. Jos se jätetään tekemättä, pilataan pohjimmaltaan talouspolitiikassa määrittelemämme suhteet, jotka ovat talonpoikaistolle epäilemättä sopivimmat.

Tässä edustajakokouksessa ja kommunistien keskuudessa yleensä ei todennäköisesti olla eri mieltä siitä, että elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaaminen verotuksella on talouspolitiikkaa, jonka talonpoikaisto voi hyväksyä paremmin. Samasta asiasta olemme saaneet koko joukon lausuntoja myös puolueeseen kuulumattomalta talonpoikaistolta. Se on todettu täysin oikeaksi. Jo yksistään sen vuoksi meidän on tehtävä tämä käänne. Siksi luen vielä kerran osuustoimintaa koskevan päätöslauselman: „Koska VKP:n IX edustajakokouksen päätöslauselma osuustoimintaan suhtautumisesta lähtee siitä, että tunnustetaan periaatteeksi elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuus, joka nyt korvataan luontoisverotuksella, VKP:n X edustajakokous päättää:

Mainittu päätöslauselma kumotaan.

Edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi laatia ja viedä läpi puolue- ja neuvostolinjaa päätökset, jotka parantavat ja kehittävät osuuskuntien rakennetta ja toimintaa VKP:n ohjelman mukaisesti ja vastaavat elintarvikeylijäämien luovutusvelvollisuuden korvaamista luontoisverotuksella.”

Keskuskomitean nimessä kehotan edustajakokousta hyväksymään ensimmäisen päätöslauselman — alustavan luonnoksen elintarvikeylijiämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta verotuksella —, hyväksymään sen peruskohdat ja antamaan puolueen KK:n tehtäväksi johdonmukaisesti se, kehitellä sitä ja esittää Yleisvenäläiselle TpKK:lle, ja samoin myös toisen, osuustoimintaa koskevan päätöslauselman.

Siirryn nyt tarkastelemaan täällä tehtyjä huomautuksia. Täytyy sanoa, että saamani kirjelaput sisältävät niin runsaasti kysymyksiä ja kirjelappuja on niin paljon, etten voi edes luetella kaikkia niissä kosketeltuja kysymyksiä ja minun on turha yrittääkään ryhmitellä niitä täydellisesti siten, että niiden johdosta voitaisiin nyt heti jatkaa vielä keskustelua. Valitettavasti minun on kieltäydyttävä siitä, mutta säilytän kirjelaput vastaisuuden varalle aineistona kysymyksen käsittelyä varten.

Ehkä niitä voidaan käyttää yksityiskohtaisemmin lehdistössä tai ainakin koota ja ryhmitellä ne siten, että niistä voidaan esittää yksityiskohtainen ja todella täydellinen yhteenveto kaikille niille tovereille, talousmiehille, hallintomiehille ja poliittisille johtohenkilöille, joiden tulee mitä välittömimmin ryhtyä valmistelemaan lakia elintarvikeylijiämien luovutusvelvollisuuden korvaamisesta verotuksella. Tällä haavaa voin erottaa vain kaksi perussuuntaa ja sanoa muutaman sanan kahdesta tärkeimmästä vastaväitteestä eli huomautuksesta, näissä kirjelapuissa herätettyjen kysymysten kahdesta perustyyppistä eli -ryhmästä.

Ensimmäinen koskee asian teknillistä puolta: on koko joukko lukuisia yksityiskohtaisia viittauksia siihen, kuinka suuria vaikeuksia kohdataan ja kuinka paljon ratkaisemattomia kysymyksiä herää, kun näitä toimenpiteitä ryhdytään toteuttamaan konkreettisesti elämässä. Huomautin jo ensimmäisessä alustuksessani, että tämäntapaiset viittaukset ovat aivan väistämättömiä ja että on kerrassaan mahdollonta saada tietää nyt heti, miten nimenomaan ryhdymme voittamaan näitä vaikeuksia.

Toinen, yleinen viittaus koskee jo talouspolitiikan perusteita. Pikkuporvaristo, porvaristo ja kapitalismi voimistuvat kiertämättömästi — tästä mainitsivat puheissaan monet, jopa useimmat puheenvuorojen käyttäjät ja tähän viitataan saamissani kirjelapuissa. „Siten avaatte ovet

selkoselälleen porvariston ja pienteollisuuden kehitykselle sekä kapitalististen suhteiden kehitykselle”, eräät kirjoittivat lapuissaan. Tämän johdosta, toverit, minun on tavallaan toistettava se, mitä sanoin ensimmäisessä alustuksessani: on aivan varmaa, että kapitalismista sosialismiin siirtyminen voi olla muodoltaan erilaista riippuen siitä, ovatko maassa jo vallitsevina suurkapitalistiset suhteet vai onko vallitsevana pientalous. Ja mitä tähän tulee, niin minun on huomautettava, että täällä arvosteltiin eräitä minun esittämiäni johtopäätöksiä, arvosteltiin valtiokapitalismin ja pienen vapaan kauppavaihdon keskinäissuhdetta, mutta kukaan puhujista ei arvostellut eikä minulle lähetetty ainoatakaan kirjelappua (luin niistä sentään suurimman osan ja niitä oli monta kymmentä), en tavannut ainoatakaan lappua, jossa olisi arvosteltu mainitsemiani johtoajatuksia. Jos meillä olisi valtio, jossa suurteollisuus on vallitsevana tai ellei nyt vallitsevana, niin sanokaamme ainakin erittäin suuresti kehittyntä ja maataloudessa suurtuotanto hyvin kehittyntä, niin välitön siirtyminen kommunismiin olisi mahdollista. Muussa tapauksessa kommunismiin siirtyminen on taloudellisesti mahdotonta. Tov. Miljutin sanoi täällä, että olemme noudattaneet johdonmukaista järjestystä ja että lainsäädäntömme, niin kuin hän sanoi, edustaa tietystä määrin tätä johdonmukaista siirtymisjärjestystä, jossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon sitä, että on tehtävä monia myönnytyksiä pikkuporvaristolle. Tästä puhuessaan tov. Miljutin ei tehnyt sitä johtopäätöstä, jonka minä teen. Tuon johdonmukaisen järjestyksen, jota luotiin, tekivät välttämättömäksi sotilaalliset eivätkä taloudelliset vaatimukset, näkökohdat ja olosuhteet. Meillä ei ollut muuta ulospääsyä niissä ennen kuulumattoman kurjissa olosuhteissa, joissa olimme, kun meidän täytyi kestää suursodan jälkeen useita kansalais-sotia. Tiettyä politiikkaa harjoitettaessa tehtiin kai virheitäkin ja mentiin useissa tapauksissa liiallisuuksiin, se on myönnettävä aivan suoraan. Mutta sota-ajan oloissa, joihin meidät oli saatettu, tämä politiikka oli pohjimmiltaan oikeaa. Meillä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin viipymättä käyttää maksimaalisesti yksinoikeuttamme aina kaikkien ylijäämien poisottoa myöten, jopa ilman mitään korvausta. Emme voineet ratkaista tätä tehtävää toisin. Se ei ollut sopusuhtainen talousjärjestelmä. Se ei ollut talou-

dellisten ehtojen vaatima toimenpide, vaan siihen pakottivat meidät huomattavalta osaltaan sotaolot. Mitä taloudellisiin näkökohtiin tulee, niin tärkein näkökohta on nykyään elintarvikkeiden määrän lisääminen. Olemme sellaisessa tilassa, tärkeimmät tuotannolliset voimamme, työläiset ja talonpojat, ovat niin suuressa kurjuudessa ja köyhyudessa, niin väsyksissä ja näännöksissä, että tilapäisesti on alistettava kaikki palvelemaan tätä näkökohtaa — elintarvikkeiden määrän lisäämistä hinnalla millä hyvänsä.

Minulta kysytään, mikä yhteys elintarvikeyliäämien luovutusvelvollisuuden korvaamisella verotuksella on parastaikaa käynnissä olevaan kylvökampanjaan, ja kirjelapuisaan toverit yrittävät paljastaa tässä lukuisia ristiriitoja. Luullakseni tässä kaikki on taloudellisesti ylipäänsä sopusoinnussa eikä ristiriidassa. Kylvökampanja edellyttää monia toimenpiteitä, jotta voidaan käyttää mitä täydellisimmin hyväksi kaikki taloudelliset mahdollisuudet kylvöjen laajentamiseksi. Sitä varten on jaettava uudelleen siemenvilja, säilytettävä se ja kuljetettava paikalle. Mutta vaikka siemenvarantomme onkin niin vähäinen, emme kykene kuljettamaan sitä; tämän tästä joudutaan turvautumaan laajalti erimuotoiseen keskinäisapuun, jotta kylvämättömiä maita olisi vähemmän tai niitä ei olisi lainkaan, vaikka maatalouskaluston puute onkin suorastaan huutava. Monien kuvernementtien osalta ei tarvitse ajatella sitä. Jos puolueeseen kuulumaton talonpoika, joka on varsin monissa tapauksissa jo itse vaatinut elintarvikeyliäämien luovutusvelvollisuuden korvaamista verotuksella, saa tästä kiihokkeen taloutensa kehittämiseen nykyisellä taloudellisella perustalla ja hänelle sanotaan ennen kevätkylvökampanjaa valtiovallan taholta, että tämä toimenpide on hyväksytty ja sitä ryhdytään toteuttamaan, niin onko se ristiriidassa yleisen kylvökampanjapolitiikan kanssa? Ei, ei ole, vaan se on toimenpide, joka on omiaan kannustamaan yrittämään. Tiedän, että aletaan puhua, ettei se suuresti-kaan kannusta. Asia on toisin. Jos voisimme näyttää talonpojille heti kymmeniä laivoja, jotka ovat tulossa Englannista tuoden tavaroita vaihdettavaksi satoon, jonka talonpojat korjaavat ensi syksynä, niin se olisi tietenkin paljon kouraantuntuvampaa. Mutta olisi naurettavaa yrittää pettää tuolla tavalla ihmisiä, jotka tietävät käytännön perusteella, missä tilassa on kaupankäyntimme. Tiedämme tov. Krasinin

tiedotuksen perusteella, että Englannista on lähdessä laivoja, jotka tuovat hiiltä ja vähäisen määrän elintarvikkeita; tiedämme, että ennen kauppasopimuksen solmimista — sitä ei ole vielä allekirjoitettu — ollaan puolijulkisessa kaupankäynnissä eri kauppamiesten kanssa, joita porvarillinen hallitus ei tietenkään voi kieltää siitä. Aukon murtaminen meitä ympäröivään taloudelliseen saartorenkaiseen on vaikea tehtävä, emmekä tietenkään voi antaa mitään suuria lupauksia. Mutta joka tapauksessa teemme mitä tehtävissä on ja muutamme tässä suhteessa tuontisuunnitelmaa.

Pienisännän, pienviljelijän kannalta vero, joka määrätään pienemmäksi kuin luovutustehtävä, määrätään tarkemmin ja suo hänelle mahdollisuuden kylvää enemmän, antaa hänelle varmuuden, että ylijäämät menevät talouden parantamiseen, — tämä on yritteliään isännän mahdollisimman laajan tukemisen linja, joka on otettu myös kylvökampanjassa. Kaikki vastaväitteet kiteytyvät loppujen lopuksi kysymykseksi: kumpi voittaa enemmän, pikkuporvaristoko, joka on taloudellisesti kommunismin vastainen, vai suurteollisuus, joka on sosialismiin siirtymisen perusta ja joka tuotantovoimien tilan, t.s. koko yhteiskuntakehityksen peruskriteerin, kannalta on perustana sosialistisen talouden järjestelyssä ja yhdistää eturivin teollisuustyöläiset, yhdistää proletariaatin diktatuuria toteuttavan luokan.

Eräät yrittivät täällä sanoa tai päätellä taloustieteellisesti, että epäilemättä pikkuporvaristo, pien-tavaratuotanto voittaa enemmän, ja yrittivät perustella tätä eritoten siltä kannalta, että toimilupien vuoksi juuri suurteollisuus tulee olemaan ei-sosialistista. Mielestäni nämä päätelmät ovat taloustieteellisesti pohjimmaltaan virheellisiä. Vaikkapa olisi todistettu aivan tarkastikin, että pienteollisuus voittaa suhteellisesti, olettakaamme jopa absoluuttisestikin, paljon enemmän, niin tämä ei lainkaan kumoa teoreettisesti eikä käytännöllisestikään sitä, että toimenpiteemme ovat oikeita. Johtopäätös on se, ettei voi olla muuta tukea, jonka avulla voimme lujittaa taloudellisesti kaikkea sosialistista rakennustyötämme. Olettakaamme nyt vain esimerkin vuoksi — esitän tämän valaistakseni asiaa havainnollisesti —, että pienteollisuus ilmaistaan suurella 100 (on yhdentekevää, tarkoittaako se 100 miljoonaa työyksikköä vai 100 muunlaista yksikköä) ja suurteollisuus luvulla 200. Olettakaamme esimerkiksi, että pienteollisuus kasvaa kapi-

talistisella perustalla suureeksi 175, mutta suurteollisuus pysyy vain 200:na. Olettakaamme, että suurteollisuus on lamassa ja pienteollisuus kehittyy erittäin nopeasti. Arvelen, että jopa tämä pahinkin olettamus, jonka esitin, merkitsisi meille ilmeistä voittoa, sillä tällä haavaa, kuten kuluva vuosi on osoittanut, kuten polttoainetilanteemme ja kulkulaitoksemme tila ovat osoittaneet, kuten osoittaa elintarvikkeiden jako, josta tov. Miljutin niin ajallaan muistutti —, pysymme hädin tuskin pystyssä.

Täällä sanottiin ja kirjelapuissa kysyttiin: „Kuinka säilytätte työläisvaltion, kun maaseudulla kehittyy kapitalismi?” Tämä meitä uhkaava ilmiö — pientuotannon ja pikkuporvariston kehitys maaseudulla — on suurin vaara.

Siirtykäämme tarkastelemaan toimilupia. Toimiluvat ovat liittoutumista kehittyneimpien maiden kapitalismin kanssa. On käsitettävä selvästi toimilupien olemus. Toimilupa on kehittyneimpien maiden kehittyneimmän finanssipääoman kanssa tehty taloudellinen liitto, blokki, sopimus, jonka ansiosta saamme hiukan enemmän tuotteita, mutta samalla suurenee vastapuolenkin tuotemäärä. Jos annamme toimiluvansaajan käyttää malmi- tai metsävarojamme, hän ottaa valtaosan tuotteesta itselleen ja antaa meille pienen osuuden. Mutta tuotteiden määrän lisääminen on meille niin perin tärkeää, että pienikin osuus merkitsee meille suurta plussaa. Vähäinen kaupunkilaistyöläisten aseman parantaminen, mikä taataan toimilupien avulla sopimuksen mukaisesti eikä aiheuta ulkomaiselle pääomalle pienimpiäkään vaikeuksia, sekin on plussaa, se lujittaa suurteollisuuttamme. Ja vaikuttamalla talouselämään se on omiaan parantamaan proletariaatin asemaa, parantamaan valtiovaltaa käyttävän luokan asemaa.

Niin ikään ei ole syytä pelätä pienmaatalouden ja pienteollisuuden kasvavan mittasuhteiltaan sellaisiksi, että ne voivat olla vaarallisia suurteollisuudellemme. Jotta teollisuus kasvaisi, täytyy olla tietty edellytykset.

Jos meillä tulee kato (olen jo viitannut Popovin kirjaan), jos tulee katovuosi ja varamme ovat yhtä niukat kuin viime vuonna, ei voi olla puhettakaan mistään pulan lievenemisestä eikä pienteollisuuden kehityksestä: kapitalististen suhteiden palautuminen on mahdollista vain ehdolla, että muodostuu maataloustuotteiden ylijäämä. Viimeksi mainittu on mahdollista, ja tämä on erittäin tärkeää, koska

siitä on meille oleellista hyötyä. Kysymys, voittaako enemmän pien- vai suurtuotanto, on kysymys siitä, kuinka on yhdistettävä ja sidottava toisiinsa se varantomme käyttö ja markkinain kehitys, minkä saamme aikaan toimiluvilla tekemällä sopimuksen kapitalismin kanssa, ja se on omiaan laajentamaan meillä maataloustuotantoa. Tulokset riippuvat siitä, kumpi käyttää näitä keinoja parhaiten. Ajattelen, että jos työväenluokka, jonka hallussa ovat suurteollisuuden tärkeimmät alat, keskittää huomionsa tärkeimpiin niistä, niin se voittaa enemmän kuin pienteollisuus, vaikka viimeksi mainittu kasvaisikin suhteellisesti nopeammin. Kutomateollisuudessamme tilanne on ollut sellainen, että vuoden 1920 loppuun mennessä oli epäilemättä havaittavissa parannusta, muttei riittänyt polttoainetta, mutta jos polttoainetta olisi ollut riittävästi, olisimme saaneet noin 800 miljoonaa arsinaa kangasta ja meillä olisi kotimaisia kankaita talonpoikien tuotteisiin vaihdettavaksi.

Polttoainepulan vuoksi tuotanto on meillä kuitenkin laskenut tavattomasti. Vaikka nyt suoritetaankin hiilenostoja ulkomailta ja viikon tai parin kuluttua meille saapuu laivoja hiililastissa, olemme kuitenkin jo kadottaneet muutamia viikkoja, jopa kuukausia.

Suurtuotannon tilan kaikinainen parantaminen, mahdollisuus panna käyntiin muutamia suuria tehtaita lujittaa proletariaatin asemaa siinä määrin, ettei ole syytä pelätä pikkuporvariston alkuvoimaisuutta, ei edes voimistuvakaan. Ei pidä pelätä sitä, että pikkuporvaristo ja pienpääoma alkaa kasvaa. On pelättävä sitä, että äärimmäinen nälänhätä, puute ja elintarvikepula ovat jatkuneet liian kauan, minkä seurauksena proletariaatti on jo aivan me-
nehtymäisillään eikä kykene vastustamaan sitä, ettei se joutuisi alttiiksi pikkuporvaristolle ominaiselle horjunnalle ja epätoivolle. Tämä on kauheampaa. Elintarvikkeiden määrän lisääntyessä mikään pikkuporvariston kehitys ei tule olemaan suuri miinus, koska se johtaa suurteollisuuden kehittymiseen, ja meidän tulee kannustaa pienmaataloutta. Meidän on tehtävä kaikki voitavamme sen kannustamiseksi. Verotus on tässä suhteessa vaatimattomia toimenpiteitä, mutta se on epäilemättä sellainen toimenpide, joka on omiaan kannustamaan ja joka on ehdottomasti hyväksyttävä. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

8

VKP:n X EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA
PUOLUEEN YHTENÄISYYDESTÄ⁵⁵

ALUSTAVA LUONNOS

1. Edustajakokous kiinnittää puolueen kaikkien jäsenten huomiota siihen, että puolueen rivien yhtenäisyys ja tiiviys, puolueen jäsenten keskinäinen täydellinen luottamus sekä todella sopuisa toiminta, joka todella ilmentäisi proletariaatin etujoukon tahdon yhtenäisyyttä, on erikoisen välttämättömä nykyisenä ajankohtana, jolloin useat seikat lisäävät horjuntaa maan pikkuporvarillisen väestön keskuudessa.

2. Kuitenkin jo ennen ammattiliittokysymystä koskevaa yleistä puolueväittelyä puolueessa ilmeni eräitä merkkejä ryhmäkuntaisuudesta, t.s. muodostui ryhmiä, joilla oli oma ryhmäohjelmansa ja jotka pyrkivät jossain määrin sulkeutumaan omaan kuoreensa ja muodostamaan oman ryhmäkurinsa. Tällaisia ryhmäkuntaisuuden merkkejä oli havaittavissa esimerkiksi eräässä puoluekonferenssissa Moskovassa (marraskuussa 1920) ja Harkovissa, sekä n.s. „Työläisopposition” nimellä kulkevan ryhmän taholta että osittain myös n.s. „Demokraattisen Sentralismin” ryhmän taholta.

On välttämättömä, että kaikki tietoiset työläiset tajuaisivat selvästi vahingolliseksi ja sallimattomaksi kaikenlaisen ryhmäkuntaisuuden, joka siinäkin tapauksessa, että eri ryhmien jäsenet tahtovat varjella puolueen yhtenäisyyttä, vie käytännössä ehdottomasti yhteistoiminnan heikkenemiseen ja siihen, että hallituspuolueeseen soluttautuneet puolueen viholliset yrittävät jälleen, entistä voimaperäisemmin syventää jakautumista ja käyttää sitä vastavallankumouksen tarkoituksiin.

Siitä, että proletariaatin viholliset käyttävät hyväkseen kaikkia poikkeamia ehdottoman johdonmukaiselta

kommunistiselta linjalta, on ehkenpä havainnollisin esimerkki Kronstadtin kapina, jolloin porvarillinen vastavallankumous ja valkokaartilaiset maailman kaikissa maissa ilmaisivat heti olevansa valmiit hyväksymään jopa neuvostojärjestelmän tunnukset, kunhan vain olisivat saaneet kukistetuksi Venäjällä proletariaatin diktatuurin, ja jolloin eserät ja yleensä porvarillinen vastavallankumous käyttivät Kronstadtissa kapinatunnuksia muka Neuvostovallan nimessä Venäjän Neuvostohallitusta vastaan. Nämä tosiasiat todistavat täysin sen, että valkokaartilaiset pyrkivät ja pystyvätkin naamioitumaan kommunisteiksi, jopa kaikkein vasemmistolaisimmiksi kommunisteiksi, kunhan vain saisivat heikennetyksi ja kukistetuksi proletarisen vallankumouksen suojamuurin Venäjällä. Pietarissa Kronstadtin kapinan edellä levitetyt menshevikkien lentolehtiset niin ikään osoittavat, miten menshevikit käyttivät hyväkseen VKP:ssa ilmenneitä erimielisyyksiä ja erinäisiä ryhmäkuntaisuuden ituja yllyttääkseen ja auttaakseen todellisuudessa Kronstadtin kapinallisia, eserriä ja valkokaartilaisia, mutta sanoen olevansa kapinoiden vastustajia ja muka vain hiukan parannetun Neuvostovallan kannattajia.

3. Propagandaan tästä kysymyksestä pitää sisällyttää toisaalta se, että selitetään perusteellisesti ryhmäkuntaisuuden vahingollisuus ja vaarallisuus puolueen yhtenäisyyden kannalta ja proletariaatin etujoukon yhtenäisen tahdon toteuttamisen kannalta, mikä on proletariaatin diktatuurin menestyksen perusehto, sekä toisaalta se, että selitetään Neuvostovallan vihollisten uusimpien taktillisten otteiden omalaatuisuus. Vakuuttauduttuaan siitä, että avoimesti valkokaartilaisen lipun alla vastavallankumous on toivoton, nämä viholliset yrittävät nyt kaikin voimin käyttää hyväkseen VKP:ssa ilmeneviä erimielisyyksiä ja viedä vastavallankumousta eteenpäin tavalla tai toisella, siirtämällä vallan sille poliittiselle suuntavivahteelle, joka olisi ulkonaisesti Neuvostovallan tunnustamista lähinnä.

Propagandatyössä on tehtävä selkoa myös aikaisempien vallankumousten antamasta kokemuksesta; niissä vastavallankumous kannatti lähimpänä äärimmäistä vallankumouspuoluetta ollutta oppositiota, horjuttaakseen vallankumouksellista diktaturia ja kukistaakseen sen ja raivatakseen siten tietä vastavallankumouksen, kapitalistien ja tilanherrojen myöhemmälle täydelliselle voitolle.

4. Käytännöllisessä taistelussa ryhmäkuntaisuutta vastaan jokaisen puoluejärjestön on valvottava mitä tiukimmin, että estetään kaikenlaiset ryhmäkuntien esiintymiset. Puolueessa ilmenevien epäkohtien ehdottomasti tarpeellisen arvostelun pitää tapahtua siten, että jokainen käytännöllinen ehdotus lähetetään mahdollisimman selvässä muodossa heti ilman mitään vitkuttelua puolueen johtavien paikallisten ja keskuselinten käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi. Sitä paitsi jokaisen arvostelijan tulee arvostelun muotoon nähden ottaa huomioon, että puolue on sitä ympäröivien vihollisten keskellä, ja arvostelun sisältöön nähden hänen on osallistumalla välittömästi neuvosto- ja puoluejohtoon koettava oikoa käytännössä puolueen tai sen yksityisten jäsenten tekemiä virheitä. Kaikkinaisessa puolueen yleisen suuntauksen analyysissä ja puolueen käytännöllisen kokemuksen varteentamisessa, sen päätösten toteuttamisen tarkastuksessa, virheiden korjaamismenetelmien tutkimisessa j.n.e. ei saa missään tapauksessa ottaa suunnaksi sitä linjaa, että niitä ryhdytään pohtimaan ennakolta ryhmissä, joita muodostuu jonkin „ohjelman” pohjalla j.n.e., vaan ne on aina asetettava välittömästi puolueen kaikkien jäsenten käsiteltäviksi. Sitä varten edustajakokous kehottaa julkaisemaan entistä säännöllisemmin „Väittelylehteä”⁵⁶ ja erikoisia kokoelmia ja pyrkii väsymättä siihen, että arvostelu koskisi asian sisältöä saamatta suinkaan sellaisia muotoja, mitkä olisivat omiaan auttamaan proletariaatin luokkavihollisia.

5. Tuomiten periaatteellisesti sen syndikalistisen ja anarkistisen poikkeaman, jonka erittelylle on omistettu erikoinen päätöslauselma, ja velvoittaen Keskuskomitean tekemään lopun kaikesta ryhmäkuntaisuudesta, edustajakokous ilmoittaa samalla, että kaikkia asiallisia esityksiä kysymyksistä, jotka ovat kiinnittäneet esim. n.s. „työläisoppositio”-ryhmän erikoista huomiota, kuten puolueen puhdistamisesta epäproletaarisista ja epäluotettavista aineksista, byrokraattisuuden vastustamisesta, demokraattisuuden sekä työläisten omatoimisuuden kehittämistä y.m.s., on käsiteltävä mitä huolellisimmin ja kokeiltava niitä käytännöllisessä työssä. Puolueen pitää tietää, että näissä kysymyksissä emme ole ryhtyneet kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin ja kohtaamme useita erilaisia vastuksia ja että samalla kun puolue tuomitsee armotta epäasiallisen ja ryhmäkuntaisen näennäisen

arvostelun, se on käyvä edelleenkin väsymättä, kaikin keinoin — kokeillen yhä uusia menettelytapoja — taistelua byrokratismia vastaan, demokraattisuuden ja omatoimisuuden laajentamiseksi, puolueeseen soluttautuneiden sattunaisten aineiden ilmisaamiseksi, paljastamiseksi ja karkottamiseksi j.n.e.

6. Siksi edustajakokous julistaa hajotetuiksi ja käskee hajottamaan heti poikkeuksetta kaikki jonkin ryhmäohjelman pohjalla muodostuneet ryhmittymät (kuten: „työläisoppositio”-ryhmän, „demokraattisen sentralismin” ryhmän y.m.). Edustajakokouksen tämän päätöksen täyttämättä jättämisestä olkoon seurauksena ehdoton ja viipymätön erottaminen puolueesta.

7. Tiukan kurin aikaansaamiseksi puolueessa ja kaikessa neuvostotyössä sekä mahdollisimman hyvän yhtenäisyyden aikaansaamiseksi, samalla kun tehdään loppu kaikesta ryhmäkuntaisuudesta, edustajakokous valtuuttaa Keskuskomitean siinä tapauksessa, että ilmenee puoluekurin rikkomista, ryhmätoiminnan henkiinherättämistä tai sen sallimista, käyttämään kaikkia puoluerangaistuksen keinoja aina puolueesta erottamiseen saakka, ja Keskuskomitean jäseniin nähden myös varajäseneksi siirtämistä sekä äärimmäisenä keinona jopa puolueesta erottamista. Kun kysymyksessä on tämän äärimmäisen rangaistuksen soveltaminen Keskuskomitean jäseniin, Keskuskomitean varajäseniin ja Kontrollikomission jäseniin nähden, kutsuttakoon koolle Keskuskomitean täysistunto, johon pyydetäköön kaikkia Keskuskomitean varajäseniä ja kaikkia Kontrollikomission jäseniä. Jos tällainen puolueen vastuunalaisimpien johtajien yleinen kokous kahden kolmanneksen äänten enemmistöllä katsoo tarpeelliseksi Keskuskomitean jäsenen siirtämisen varajäseneksi tai erottamisen puolueesta, niin tämä toimenpide pantakoon heti täytäntöön.

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

9

VKP:n X EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA
SYNDIKALISTISESTA JA ANARKISTISESTA POIKKEAMASTA
PUOLUEESSAMME
ALUSTAVA LUONNOS

1. Puolueen riveissä on viime kuukausina tullut selvästi ilmi syndikalistinen ja anarkistinen poikkeama, mikä vaatii mitä jyrkimpiä toimenpiteitä — aatteellista taistelua sekä puolueen puhdistamista ja tervehdyttämistä.

2. Mainittu poikkeama on johtunut osaksi siitä, että puolueen riveihin on liittynyt entisiä menshevikkejä sekä sellaisia työläisiä ja talonpoikia, jotka eivät ole vielä täysin omaksuneet kommunistista maailmankatsomusta, mutta etupäässä kuitenkin tämä poikkeama on johtunut siitä, että pikkuporvarillinen miljöö on vaikuttanut sekä proletariaattiin että VKP:seen. Tämä miljöö on maassamme erittäin tuntuva ja synnyttää kiertämättä horjuttaa anarkismin suuntaan, varsinkin ajankohtina, jolloin joukkojen asema on jyrkästi huonontunut katovuoden ja äärimmäisen tuhoisten sodan seurausten vaikutuksesta ja jolloin miljoonaisen armeijan kotiuttamisen seurauksena on satoja tuhansia talonpoikia ja työläisiä, jotka eivät pysty heti löytämään oikeita toimeentulon lähteitä.

3. Tämän poikkeaman teoreettisesti täydellisin ja selvimmin muotoiltu ilmaus (*vaihtoehto*: tämän poikkeaman... täydellisimpiä j.n.e. ilmauksia) ovat n.s. „työläisoppositio”-ryhmän teesit ja muut kirjalliset tuotteet. Kyllin kuvaava on esimerkiksi sen seuraava teesi: „Kansantalouden johdon järjestäminen kuuluu tuotannolliseksi ammattiliitoiksi yhdistettävien tuottajien yleisvenäläiselle edustajakokoukselle, ja nämä liitot valitsevat tasavallan koko kansantaloutta johtavan keskuselimen.”

Tämä ja lukuisat muut samanluontoiset lausunnot perustuvat teoreettisesti kokonaan vääriin aatteisiin, jotka ovat

täysin ristiriidassa marxilaisuuden ja kommunismin kanssa samoin kuin kaikkien puoliproletaaristen vallankumousten ja nykyisen proletaarisen vallankumouksen käytännöllisen kokemuksen antamien tulosten kanssa.

Ensinnäkin „tuottaja” käsite yhdistää proletaarin puoli-proletaariin ja pien-tavarantuottajaan ja poikkeaa siis perinpohjin luokkataistelun peruskäsitteestä sekä siitä perusvaatimuksesta, että on tehtävä selvä luokkaero.

Toiseksi laskelmien perustaminen puolueeseen kuulumattomiin joukkoihin tai näiden joukkojen liehittelyminen, mikä ilmenee edellä esitetyssä teesissä, on yhtä perinpohjaista poikkeamista marxilaisuudesta.

Marxilaisuus opettaa — ja tätä oppia ei ole ainoastaan koko Kommunistinen Internationale vahvistanut virallisesti Kominternin II kongressin (vuonna 1920) päätöksessä, jossa puhutaan proletariaatin poliittisen puolueen merkityksestä, vaan sen on myös meidän vallankumouksemme vahvistanut käytännössä —, että vain työväenluokan poliittinen puolue, t.s. kommunistinen puolue kykenee liittämään yhteen, kasvattamaan ja järjestämään proletariaatin ja kaikkien työtätekevien joukkojen sellaisen etujoukon, joka yksin pystyy vastustamaan näiden joukkojen väistämättömiä pikkuporvarillisia horjahteluja, ahtaan ammattikunnallisuuden väistämättömiä perinteitä ja sen uusiutumista tai ammattikunnallisia ennakkoluuloja proletariaatin keskuudessa ja johtamaan koko proletariaatin kaikkea yhteistä toimintaa, t.s. johtamaan poliittisesti proletariaattia sekä sen välityksellä kaikkia työtätekeviä joukkoja. Ilman sitä ei voida toteuttaa proletariaatin diktatuuria.

Virheellinen käsitys siitä, mitä osaa kommunistinen puolue esittää puolueettoman proletariaatin suhteen ja edelleen mitä osaa nämä molemmat tekijät esittävät kaikkien työtätekevien joukkojen suhteen, on teoriassa perinpohjaista luopumista kommunismista sekä poikkeamista syndikalismiin ja anarkismin suuntaan, ja tämä poikkeaminen ilmenee „työläisoppositio”-ryhmän kaikissa katsomuksissa.

4. VKP:n X edustajakokous julistaa, että se pitää niin ikään kokonaan väärinä kaikkia mainitun ryhmän ja muiden henkilöiden yrityksiä puolustaa virheellisiä katsomuksiaan vetoamalla VKP:n ohjelman taloudellisen osan 5:nteen pykälään, jossa puhutaan ammattiliittojen tehtävistä. Mainitussa pykälässä sanotaan, että „ammattiliitto-

jen tulee päätyä lopulta siihen, että ne keskittävät tosiasiallisesti omiin käsiinsä yhdeksi taloudelliseksi kokonaisuudeksi katsotun kansantalouden koko johdon" ja että ne „turvaavat täten valtiollisen keskusjohdon, kansantalouden ja työtätekevien joukkojen välisen katkeamattoman yhteyden", „saaden" näitä joukkoja mukaan „hoitamaan välittömästi taloutta".

Tuossa samassa pykälässä VKP:n ohjelma julistaa, että sellaisen aseman ennakkoehtona, johon ammattiliittojen „pitää päätyä", on se, että niiden „pitää vapautua yhä enemmän ammattikunnallisesta rajoittuneisuudesta", että ne saavat mukaansa työtätekevien enemmistön „ja ajan oloon kaikki" työtätekevät.

Vihdoin tuossa samassa VKP:n ohjelman pykälässä korostetaan, että ammattiliitot „VSFNT:n lakien ja vakiintuneen käytännön nojalla osallistuvat jo kaikkien teollisuutta johtavien paikallis- ja keskuselinten työhön".

Sen sijaan, että ottaisivat huomioon juuri tämän hallintaan osallistumisessa saadun käytännöllisen kokemuksen ja kartuttaisivat edelleen tätä kokemusta ottaen tarkasti varteen saavutetun menestyksen ja korjatut virheet, syndikalistit ja anarkistit asettavat välittömäksi tunnukseksi „tuottajien edustajakokoukset tai edustajakokouksen", jotka „valitsevat" taloutta johtavat elimet. Täten kierretään ja tehdään kokonaan olemattomaksi se johtavan, kasvattavan ja järjestävän voiman osa, jota puolue esittää proletariaatin ammattiliittojen suhteen ja proletariaatti esittää työtätekevien pikkuporvarillisten ja puolittain pikkuporvarillisten joukkojen suhteen, ja tuloksena on, että pikkuporvaristolle ominaisella anarkismilla hajotetaan eikä jatketa sitä käytännöllistä työtä, jonka Neuvostovalta on jo aloittanut uusien talousmuotojen rakentamiseksi, ja seurauksena voi olla vain porvarillisen vastavallankumouksen voitto.

5. VKP:n edustajakokous toteaa, että mainittu ryhmä ja muut samanlaiset ryhmät ja henkilöt ovat teoreettisesti väärässä ja suhtautuvat kokonaan väärällä tavalla Neuvostovallan aloittamassa taloudellisessa rakennustyössä saatuun käytännölliseen kokemukseen, ja lisäksi on heidän katsomuksissaan paljon poliittisia virheellisyyksiä ja niissä piilee itse proletariaatin diktatuurin olemassaoloa uhkaava välitön poliittinen vaara.

Sellaisessa maassa kuin Venäjällä vallalla oleva pikkuporvarillinen järjestymättömyys, sodasta väistämättömästi johtunut köyhtyminen, kurjistuminen, kulkutaudit ja kato-
vuodet, äärimmilleen kärjistynyt puute ja kansan kärsi-
mykset aiheuttavat varsin jyrkkänä ilmenevää horjuntaa
pikkuporvarillisten ja puoliproletaaristen joukkojen mieli-
aloissa. Tämä horjunta käy milloin näiden joukkojen ja
proletariaatin välisen liiton lujittamisen, milloin taas por-
varillisen restauraation suuntaan, ja XVIII, XIX ja XX
vuosisadan kaikkien vallankumousten antama kokemus
osoittaa eittämättömän selvästi ja vakuuttavasti, ettei tästä
horjunnasta voi olla seurauksena muu kuin kapitalistien
ja tilanherrojen vallan ja omistusoikeuden restauraatio
(entistäminen), jos proletariaatin vallankumouksellisen
etujoukon yhtenäisyys, voima ja vaikutus vähänkin heike-
kenee.

Sen vuoksi „työläisoppositio” ja muiden sen kaltaisten
ainesten katsomukset eivät ole vääriä ainoastaan teoreetti-
sesti, vaan ne ilmentävät myös käytännössä pikkuporvaril-
lista ja anarkistista horjuntaa, heikentävät käytännössä
kommunistisen puolueen johdonmukaista johtavaa linjaa,
auttavat käytännössä proletaarisen vallankumouksen luok-
kaviohollisia.

6. Kaiken tämän perusteella VKP:n edustajakokous tuo-
mitsee jyrkästi mainitut syndikalistista ja anarkistista
poikkeamaa ilmentävät aatteet ja pitää välttämättömänä
ensinnäkin järkkymätöntä ja järjestelmällistä aatteellista
taistelua noita aatteita vastaan;

toiseksi edustajakokous katsoo, että noiden aatteiden
propagointi on ristiriidassa VKP:n jäsenyyden kanssa.

Velvoittaen puolueen Keskuskomitean toteuttamaan mitä
tiukimmin näitä päätöksiä käytännössä edustajakokous täh-
dentää samalla, että erikoisjulkaisuissa, kokoelmissa y.m.s.
voidaan ja täytyy antaa puolueen jäsenille mahdollisuus
vaihtaa yksityiskohtaisesti mielipiteitä kaikista edellä
mainituista kysymyksistä.

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

10

ALUSTUS PUOLUEEN YHTENÄISYYDESTÄ
JA ANARKOSYNDIKALISTISESTA POIKKEAMASTA
MAALISKUUN 16 pnä⁵⁷

Toverit, tästä kysymyksestä ei mielestäni tarvitse pitkälti puhua, koska koko edustajakokouksemme on kaikkien kysymysten yhteydessä jo kosketellut niitä aiheita, joista nyt on puhuttava virallisesti puolueen edustajakokouksen nimessä, siis koko puolueen nimessä. Mitä tulee „yhtenäisyyttä” koskevaan päätöslauselmaan, niin suurelta osaltaan se on poliittisen tilanteen luonnehtimista. Te kaikki olette tietysti lukeneet tämän päätöslauselman painetun tekstin, joka on teille jaettu. Julkisuuteen ei saateta seitsemättä kohtaa, jossa säädetään erikoistoimenpide — oikeus erottaa Keskuskomiteasta, kun sitä vaatii Keskuskomitean jäsenten ja varajäsenten sekä Keskuskontrollikomission jäsenten yhteisen kokouksen kaksi kolmasosaa. Erillisissä neuvottelukokouksissa, joissa kaikkien suuntavivahteiden edustajat lausuivat mielipiteensä, tätä toimenpidettä käsiteltiin moneen kertaan. Toivokaamme, toverit, ettei tätä kohtaa jouduta soveltamaan, mutta se on välttämätön uudessa tilanteessa, kun olemme tekemässä verraten jyrkän käänteen ja haluamme hävittää eristyneisyyden jäljet.

Siirryn tarkastelemaan syndikalistisia ja anarkistisia poikkeamia koskevaa päätöslauselmaa. Tämä on kysymys, jota kosketeltiin edustajakokouksen päiväjärjestyksen neljännessä kohdassa. Koko päätöslauselman ytimenä on sen määrittely, miten suhtaudumme eräisiin virtauksiin eli ajatuspoikkeamiin. Sanomalla „poikkeamiin” me korostamme, ettemme näe niissä vielä mitään lopullisesti muotoutunutta, mitään ehdotonta ja täysin määriteltyä, vaan ainoastaan sellaisen poliittisen suuntauksen alun, josta puolue ei voi olla lausumatta mielipidettään. Kolmannessa kohdassa syndikalistista ja anarkistista poikkeamaa koskevassa päätöslauselmassa, joka teillä kaikilla luultavasti on, on ilmeisesti

painovirhe (kuten huomautuksista näkyy, tämä painovirhe on huomattu). Pitää olla: „kuvaava on esimerkiksi sen”, t.s. „työläisopposition”, „seuraava teesi: 'Kansantalouden johdon järjestäminen kuuluu tuotannollisiksi ammattiliitoiksi yhdistyneiden tuottajien yleisvenäläiselle edustajakokoukselle, ja nämä liitot valitsevat tasavallan koko kansantaloutta hoitavat keskuselimet'.” Edustajakokouksessa olemme jo monesti puhuneet tästä kohdasta niin erillisissä neuvottelukokouksissa kuin myös edustajakokouksen yleisissä avoimissa istunnoissa. Minusta näyttää, että meille on jo käynyt selväksi, ettei tätä kohtaa voida mitenkään puolustaa vetoamalla siihen, että Engels on lausunut ajatuksen tuottajien yhdistämisestä, sillä on aivan ilmeistä ja tarkka tutustuminen vastaavaan kohtaan osoittaa, että Engels puhuu kommunistisesta yhteiskunnasta, jossa ei tule olemaan luokkia. Se on meille kaikille kiistatonta. Kun yhteiskunnassa ei ole enää luokkia, silloin siinä on vain työntekijä-tuottajia, muttei ole työläisiä eikä talonpoikia. Tiedämmehän hyvin Marxin ja Engelsin kaikkien teosten perusteella, että he tekevät mitä tarkimman eron niiden kausien välillä, jolloin luokkia vielä on ja jolloin niitä ei enää ole. Marx ja Engels tekivät armotta pilkkaa sellaisista ajatuksista, puheista ja olettamuksista, että luokat häviävät ennen kommunismia, ja sanoivat, että vasta kommunismi on luokkien hävittämistä⁵⁸.

Olemme tulleet sellaiseen tilanteeseen, että olemme ensimmäisinä asettaneet käytännössä kysymyksen tästä luokkien hävittämisestä, ja talonpoikaismaassa meillä on nyt jäljellä kaksi perusluokkaa — työväenluokka ja talonpoikaisto. Niiden ohella on olemassa koko joukko kapitalismiin jäänteitä ja peruja.

Ohjelmassamme sanotaan selvästi, että olemme vasta alussa ja joudumme käymään monien väliasteitten kautta. Mutta käytännöllisessä neuvostotyössämme ja vallankumouksen kaikista vaiheista olemme huomanneet aina mitä havainnollisimmin, että on väärin esittää sellaisia teoreettisia määritelmiä, jollaisia oppositio tässä tapauksessa esittää. Tiedämme mainiosti, että meillä on ja tulee edelleenkin olemaan luokkia vielä pitkän aikaa, että maassa, jossa talonpoikaisto on väestöenemmistönä, niitä tulee kiertämättömästi olemaan kauan aikaa, monia vuosia. Lyhin aika, jonka kuluessa suurteollisuus voitaneen saattaa sel-

laiseen kuntoon, että se voi luoda perustan maatalouden saattamiselle alaiseeseen, on kymmenen vuotta. Tämä on lyhin aika, jos teknilliset edellytykset ovat ennen kuulumattoman otolliset. Mutta tiedämmehän, että elämme ennen kuulumattoman epäsuotuisissa oloissa. Meillä on nykyaikaiseen suurteollisuuteen pohjaava Venäjän rakentamissuunnitelma — se on tiedemiesten laatima sähköistämissuunnitelma. Siinä on lyhimmäksi aikamääräksi osoitettu kymmenen vuotta, kun otetaan perustaksi olosuhteet, jotka edes jossain määrin lähentelevät normaaleja. Mutta tiedämme mainiosti, etteivät olosuhteemme ole sellaisia. Siis kymmenvuotiskausi on meille sangen lyhyt aika, se on sanomattakin selvää. Olemme tulleet kysymyksen ytimeen: asiointila voi olla sellainen, että on olemassa yhä proletariaatille vihamielisiä luokkia, joten emme voikaan käytännöllisesti luoda nyt sitä, mistä Engels puhuu. Tulee olemaan proletariaatin diktatuuri. Sitten tulee luokaton yhteiskunta.

Niinpä siis on mahdollista sellainen tila, että jää olemaan proletariaatille vihamielisiä luokkia. Sitten tulee luokaton yhteiskunta. Marx ja Engels esiintyivät armotta niitä vastaan, jotka unhottivat luokkaeroavuudet ja puhuivat tuottajista, kansasta tai työtätekevästä yleensä. Ken vähänkin tuntee Marxin ja Engelsin teoksia, hän ei voi unohtaa sitä, että kaikissa noissa teoksissa pilkataan niitä, jotka puhuvat tuottajista, kansasta, työtätekevästä yleensä. Ei ole työtätekeviä yleensä, vaan on joko tuotantovälineitä omistava pienyrittäjä, jonka mentaliteetti ja elämäntavat ovat kapitalistisia — eivätkä ne muunlaisia voi ollakaan — tai palkkatyöläinen, jonka mentaliteetti on kokonaan toisenlainen, suurteollisuuden palkkatyöläinen, joka on kapitalistien antagonistiksi, vastakohta ja taistelee niitä vastaan.

Kun olemme päässeet tähän kysymykseen taisteltuamme kolme vuotta, koettuamme proletariaatin valtiollisen vallan soveltamista, kun tiedämme, kuinka suuria vaikeuksia esiintyy luokkien välisissä suhteissa, kun luokat ovat vielä olemassa, kun porvariston jäännöksiä piilee vielä elämämme kaikissa rakosissa, neuvostovirastoissa, — tällaisissa oloissa ryhmäohjelman ja lukemieni teesien ilmaantuminen merkitsee selvää ja ilmeistä syndikalistis-anarkistista poikkeamaa. Nämä sanat eivät ole liioittelua, ne ovat harkittuja. Poikkeama ei ole vielä valmis virtaus. Poikkeama on sitä, mikä voidaan korjata. Ihmiset ovat hieman poikenneet

tieltä tai alkavat poiketa, mutta asia on vielä korjattavissa. Mielestäni venäläinen sana „uklon”, „poikkeama” ilmaiseekin juuri sitä. Siten korostetaan, ettei siinä ole vielä mitään lopullista, että asia on helposti korjattavissa,— siten halutaan varottaa ja asettaa kysymys tyhjentävästi ja periaatteellisesti. Jos joku löytää venäjänkielisen sanan, joka ilmaisee tämän ajatuksen paremmin, niin olkaa hyvä. Toivon, ettemme ryhdy kiistelemään sanoista, mutta itse asian kannalta käsittelemme tätä teesiä perusteena, ettei tarvitsisi lähteä tarkastelemaan muita samantapaisia ajatuksia, joita „työläisoppositio”-ryhmällä on hyvin paljon. Ne jätämme kynämiestemme ja myös tämän virtauksen johtajien käsiteltäväksi, sillä päätöslauselman lopussa sanomme varta vasten, että erikoisjulkaisuissa ja kokoelmissa voidaan ja täytyy antaa puolueen jäsenille mahdollisuus vaihtaa yksityiskohtaisemmin mielipiteitä kaikista mainituista kysymyksistä. Meidän ei nyt sovi lykätä tätä kysymystä. Olemme puolue, joka taistelee erikoisen vaikeissa oloissa. Meidän on sanottava itsellemme: lujan yhtenäisyyden aikaansaaminen vaatii tietyn poikkeaman tuomitsemista. Koska se on hahmottunut, otettakoon siitä selvää ja otettakoon se käsiteltäväksi. Mutta jos asia kaipaa perusteellista väittelyä, niin mikäpäsiin, kyllä meillä on henkilöitä, jotka tuntevat kirjallisuutta yksityiskohtia myöten ja jos pitää ja sopii, asetamme tämän kysymyksen myös kansainvälisessä mitassa, sillä kuten Kominternin edustaja juuri alustuksessaan mainitsi ja kuten kaikki tiedätte, vallankumouksellisen kansainvälisen työväenliikkeen riveissä on tietynlaista poikkeamista vasemmistolaisuuteen. Poikkeama, josta nyt puhumme, on samanlainen kuin oli anarkistinen poikkeama Saksan kommunistisessa työväenpuolueessa, jota vastaan käytiin ilmeistä taistelua viimeksi pidetyssä Kominternin kongressissa⁵⁹. Sanat, joita siellä käytettiin sen arvostelussa, olivat usein jyrkempiä kuin sana „poikkeama”. Tiedätte tämän kansainväliseksi kysymykseksi. Siksi olisi väärin tehdä siitä loppu siten, että pitemmälti ei väitellä ja siinä kaikki. Mutta toista on teoreettinen väittely ja toista puolueen poliittinen linja, poliittinen taistelu. Emme ole väittelyklubi. Kokoelmia ja erikoisjulkaisuja voimme tietysti julkaista ja tulemme julkaisemaan, mutta meidän on ennen kaikkea käytävä taistelua mitä vaikeimmissa oloissa ja siksi liityttävä tiukasti yhteen.

Jos poliittiseen väittelyyn, poliittiseen taisteluun tullaan tällöin sotkemaan sen luontoisia ehdotuksia kuin „tuottajien yleisvenäläisen edustajakokouksen” järjestäminen, silloin emme voi kulkea yhtä jalkaa ja rivit suljettuina; se ei ole sitä politiikkaa, jonka olemme itsellemme määritelleet muutamiksi vuosiksi. Se olisi politiikkaa, joka ehkäisisi puolueen yksimielistä toimintaa, ja tuo politiikka olisi virheellistä paitsi teoreettisesti, myös siksi, että se määrittelee väärin luokkien väliset suhteet, sen, mikä on perustavaa laatua ja tärkeintä, mitä ilman ei ole marxilaisuutta ja mistä Kominternin II kongressi on tehnyt päätöksensä. Ajankohta on nyt sellainen, että järjestymättömät puolueetomat joukot ovat alttiita niille pikkuporvarillisille horjahdetuille, jotka Venäjän nykyisissä taloudellisissa oloissa ovat kiertämättömiä. Meidän on muistettava se seikka, että sisäinen vaara on tietystä suhteesta suurempi vaara kuin Denikin ja Judenitsh ja meidän ei ole oltava ainoastaan muodollisesti, vaan paljon syvällisemmin yhtenäisiä. Sellaista yhtenäisyyttä emme voi rakentaa ilman tällaista päätöslauselmaa.

Edelleen pidän hyvin tärkeänä tämän päätöslauselman neljättä pykälää, jossa tulkitaan ohjelmaamme autenttisesti, t.s. siten kuin sen laatija on sitä tulkinnut. Ohjelman on laatinut edustajakokous ja siksi edustajakokouksen on se tulkittava, jotta tehtäisiin loppu horjunnasta ja siitä, että toisinaan ohjelmallamme jopa leikitelläänkin: ikään kuin ohjelmassamme olisi sanottu ammattiliitoista juuri sitä, mitä jotkut haluaisivat siinä nähdä. Kuulitte tov. Rjazanovin arvostelevan tältä puhujalavalta tätä ohjelmaa,— kiitämme arvostelijaa teoreettisista tutkimuksista! Kuulitte tov. Shljapnikovin arvostelun. Sitä ei saa sivuuttaa vaikeudemalla. Arvelen, että tässä, nimittäin tässä päätöslauselmassa sanomme sen, mitä nyt on sanottava. Edustajakokouksen nimessä, joka vahvistaa ohjelman ja on puolueen ylin elin, täytyy sanoa: kas näin me ymmärrämme tämän ohjelman. Toistan, että teoreettisia kiistoja ei täten kielletä. Ehdotuksia ohjelman muuttamiseksi voidaan tehdä, tämän suhteen ei esitetä mitään kieltoa. Emme pidä ohjelmaa niin erinomaisena, ettei siinä ole mitään muuttamista, mutta tällä kertaa meillä ei ole muotoiltuja ehdotuksia emmekä ole omistaneet aikaa tämän kysymyksen käsittelemiselle. Lukiessamme tarkkaavaisesti tätä ohjelmaa

löydämme siitä seuraavaa: „ammattiliittojen tulee päätyä lopulta siihen, että ne keskittävät tosiasiallisesti j.n.e.”, „keskittävät tosiasiallisesti” — tätä täytyy tähdentää. Ja ylempänä on sanottu, että „lakien nojalla ammattiliitot osallistuvat kaikkien tuotantoa johtavien paikallis- ja keskuselinten työhön”. Tiedämme, että kapitalistista tuotantoa rakennettiin maailman kaikkien edistyneimpien maiden myötävaikutuksella vuosikymmeniä. Olisimmeko jo niin lapsellisia, että luulisimme voivamme viedä tämän prosessin niin nopeasti päätökseen aikana, jolloin maassa vallitsee mitä suurin puute ja kurjuus, maassa, jossa työläiset muodostavat vähemmistön ja proletariaatin etujoukko on näännyksissä ja menehtyä verenvuodatukseen ja jossa on laajat talonpoikaisjoukot?! Emme ole laskeneet vielä kivijalkaakaan, olemme vasta alkaneet kokeeksi suunnitella, miten tätä tuotannon johtamista pitäisi ammattiliittojen kanssa toteuttaa. Tiedämme, että perusesteenä on puute. Ei ole totta, ettemme vedä joukkoja mukaan; päinvastoin, jokainen vähänkin huomattava kyky, vähänkin erikoinen lahjakkuus työläisjoukkojen keskuudessa saa puoleltamme mitä vilpittömintä kannatusta. Tilanne vain on saatava hiukan helpottumaan. Tarvitsemme vähintään vuoden tai kaksi lepoa nälältä. Historian kannalta tuo aika on mitättömän lyhyt, mutta meidän oloissamme se on pitkä. Vuosi tai kaksi lepoa nälältä, vuosi tai kaksi säännöllistä polttoaineen saantia, jotta tehtaat voisivat käydä, niin saamme työväenluokalta sata kertaa voimakkaampaa tukea ja sen riveistä nousee kykyjä paljon enemmän kuin niitä meillä nykyisin on. Sitä ei kukaan epäile eikä voi epäillä. Nykyisin olemme vailla tuota tukea, emme siksi, ettemme sitä haluaisi. Teemme kaikkemme sitä saadaksemme. Kukaan ei voi osoittaa, että hallitus, ammattiliitot ja puolueen Keskuskomitea olisivat jättäneet käyttämättä ainoatakaan mahdollisuutta tässä suhteessa; mutta tiedämme, että puute on huutava, että kaikkialla on nälkää ja kurjuutta ja hyvin usein tällä maaperällä syntyy passiivisuutta. Alkäämme arkailko nimittää pahaa pahaksi ja vitsausta vitsaukseksi. Juuri se jarruttaa joukkojen tarmon nousua. Kun hallintoelimissä on 60% työläisiä, kuten tilastotiedoista tiedämme, on ohjelman sanoja: „ammattiliittojen tulee päätyä lopulta siihen, että ne keskittävät tosiasiallisesti” j.n.e. nyt aivan

mahdotonta yrittää tulkita siten, kuin Shljapnikov ne tulkitsee.

Ohjelman autenttinen tulkitseminen tekee meille mahdolliseksi sen, että samalla kun takaamme tarpeellisen taktillisen lujouden ja yhtenäisyyden voimme myöntää tarpeellisen väittelyvapauden, mitä onkin tähdennetty päätöslauselman lopussa. Mikä on päätöslauselman ydin? Luemme kuudennen kohdan:

„Kaiken tämän perusteella VKP:n edustajakokous tuomitsee jyrkästi mainitut syndikalistista ja anarkistista poikkeamaa ilmentävät aatteet ja pitää välttämättömänä ensinnäkin järkkymätöntä ja järjestelmällistä taistelua noita aatteita vastaan; toiseksi edustajakokous katsoo, että noiden aatteiden propagointi on ristiriidassa VKP:n jäsenyyden kanssa.

Velvoittaen puolueen Keskuskomitean toteuttamaan mitä tiukimmin näitä päätöksiä käytännössä edustajakokous tähdentää samalla, että erikoisjulkaisuissa, kokoelmissa y.m.s. voidaan ja täytyy antaa puolueen jäsenille mahdollisuus vaihtaa yksityiskohtaisesti mielipiteitä kaikista edellä mainituista kysymyksistä.”

Ettekö te — olettehan kaikki tavalla tai toisella agitaattoreita ja propagandisteja — näe sitä eroa, mikä on taistelevien poliittisten puolueiden sisällä harjoitettavan aatteiden propagandan ja erikoisjulkaisuissa ja kokoelmissa tapahtuvan mielipiteiden vaihdon välillä? Olen varma, että tämän eron näkee jokainen, joka haluaa syventyä tämän päätöslauselman ajatukseen. Ja toivomme, että Keskuskomiteassa, johon otamme tämän poikkeaman edustajia, nuo edustajat suhtautuvat puolueen edustajakokouksen päätökseen kuten jokaisen tietoisien ja kurinalaisen puolueenjäsenen kuuluukin; toivomme, että teemme heidän avullaan Keskuskomiteassa selväksi tuon eron aiheuttamatta poikkeustilannetta; teemme selväksi sen, mitä puolueessa tapahtuu — onko kysymyksessä aatteiden propagointi taistelevan poliittisen puolueen sisällä vai mielipiteiden vaihto erikoisjulkaisuissa ja kokoelmissa. Ketä kiinnostaa Engelsiltä otettujen sitaattien tutkiminen kaikine vivahteineen, niin tehköön hyvin! On olemassa teoreettikkoja, jotka aina antavat puolueelle hyödyllisen neuvon. Se on välttämätöntä. Julkaisemme pari kolme suurta kokoelmaa — se on hyödyllistä ja ehdottoman välttämätöntä.

Mutta onko se sitten ryhmäohjelmien välistä taistelua, voidaanko tämä sekoittaa? Sitä ei sekoita kukaan, joka haluaa syventyä poliittiseen tilanteeseemme.

Älä jarruta poliittista toimintaamme, älä varsinkaan vaikealla hetkellä, mutta älä myöskään luovu tieteellisistä tutkimuksista. Jos esimerkiksi тов. Шлјапников täydentää äsken julkaisemaansa teosta, jossa hän puhuu vielä maanalaisen toiminnan kaudella käymänsä vallankumouksellisen taistelun kokemuksista, kirjoittamalla siihen vapaa-aikoiinaan lähimpien kuukausien kuluessa toisen osan, jossa analysoi „tuottaja” käsitteen, niin tehkoon hyvin! Mutta kyseinen päätöslauselma on oleva meille tienviittana. Aloitimme mitä laajimman ja mitä vapaimman väittelyn. „Työläisopposition” ryhmäohjelma julkaistiin puolueen päääänenkannattajassa 250.000 kappaleena. Olemme punnineet sitä kaikin puolin ja kaikin tavoin, olemme tehneet valintamme tämän ryhmäohjelman perusteella, kutsuimme vihdoon koolle edustajakokouksen, joka tekee yhteenvedot poliittisesta väittelystä ja sanoo: poikkeama on muotoutunut, älkäämme olko piilosilla, sanokaamme suoraan: poikkeama on poikkeama, se täytyy oikaista; oikaisemme sen, ja väittely tulee olemaan teoreettinen väittely.

Juuri tämän vuoksi ehdotan toistamiseen ja kannatan sitä, että hyväksyisimme nämä molemmat päätöslauselmat, lujittaisimme puolueen yhtenäisyyden ja määrittäisimme oikein sen, mihin puoluekokousten tulee kiinnittää huomionsa ja mitä voivat vapaahetkinään harrastaa eri henkilöt — marxilaiset, kommunistit, jotka haluavat auttaa puoluetta ja ryhtyä tutkimaan yksiä tai toisia teorian kysymyksiä. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.)

11

LOPPULAUSUNTO PUOLUEEN YHTENÄISYYDESTÄ
JA ANARKOSYNDIKALISTISESTA POIKKEAMASTA
KÄYDYN KESKUSTELUN JOHDOSTA
MAALISKUUN 16 pnä

Toverit, olemme kuulleet täällä tavattoman jyrkkäsävyyistä sanankäyttöä, ja kaikkein jyrkkäsävyyisintä sanankäyttöä lienee ollut päätöslauselmamme syyttäminen parjauksesta. Mutta on sellaista jyrkkäsävyyttä, joka paljastaa itse itsensä. Teillä on päätöslauselma. Tiedätte, että olemme ottaneet kaksi „työläisopposition” edustajaa Keskuskomiteaan, että olemme käyttäneet sanontaa „poikkeama”. Tähdennän sen merkitystä. Ei Shljapnikov eikä Medvedevkään ehdottanut muuta sanaa. Olemme arvostelleet täällä teesejä, joita kaikkien muidenkin suuntavivahteiden edustajat ovat arvostelleet. Kuinka voidaan tämän jälkeen puhua parjauksesta? Jos joidenkin kontolle pantaisiin sellaista, minkä tosiasiat kumoavat, silloin tuo jyrkkä sana olisi ymmärrettävissä. Mutta nyt se on pelkästään tietynlaisen ärtyneisyyden ilmaus. Se ei ole vakava vastaväite!

Siirryn nyt tarkastelemaan niitä kohtia, joista täällä on mainittu. Sanottiin, että on oltu epäoikeudenmukaisia „demokraattisen sentralismin” ryhmää kohtaan. Te seuraisitte sitä, kuinka kehittyi ryhmien välinen sopimus ja mieliteiden vaihto Keskuskomiteaan valitsemista koskevasta kysymyksestä, josta „demokraattisen sentralismin” ryhmän edustajat täällä puhuivat. Tiedätte, että erillisestä neuvottelukokouksesta alkaen, jossa oli läsnä „työläisopposition”-ryhmä kokonaisuudessaan sekä useita huomattavimpia tovereita, kaikkien suuntavivahteiden edustajia, esimerkiksi minä henkilökohtaisesti puolsin avoimesti sitä kantaa, että „työläisopposition” ja „demokraattisen sentralismin” ryhmien edustajien mukaantulo Keskuskomiteaan on meistä

toivottavaa. Neuvottelukokouksessa, jossa olivat läsnä kaikki toverit „työläisoppositiosta” ja kaikkien suunta-vahteiden edustajat, ei kukaan vastustanut sitä. On aivan selvää, että kun saimme „demokraattisen sentralismin” ryhmästä Keskuskomiteaan varajäsenen emmekä jäsentä, niin se oli tulos kauan jatkuneesta mielipiteiden vaihdosta, ryhmien välisestä sopimuksesta. Ja sen pitäminen jonakin epäluottamuksena tai epäoikeudenmukaisuutena „demokraattisen sentralismin” ryhmää kohtaan on vain riidanhalua. Olemme tehneet Keskuskomiteassa kaiken, mikä on ollut tarpeen osoittaaksemme pyrkivämme oikeudenmukaisuuteen. Se on tosiasia, jota ei voida tehdä olemattomaksi. Mutta se on vain riidanhalua, kun tästä tehdään johtopäätös, että ollaan epäoikeudenmukaisia! Tai esimerkiksi „demokraattisen sentralismin” ryhmään kuuluva toveri selitti, että päätöslauselman 7. pykälä on tarpeeton: Keskuskomitealla on muutenkin siihen oikeus. Ehdotamme jättämään seitsemännen pykälän julkaisematta, sillä toivomme, ettei sen soveltamiseen tule tarvetta, se on äärimmäinen toimenpide. Mutta kun „demokraattisen sentralismin” ryhmään kuuluva toveri sanoo: „Teillä on ollut siihen oikeus sääntöjen nojalla”, niin hän ei tunne sääntöjä, ei tunne demokraattisen sentralismin periaatteita, ei tunne sentralismin periaatteita. Mikään demokratia, mikään sentralismi ei koskaan salli sellaista, että edustajakokouksen valitsemalla Keskuskomitealla olisi oikeus erottaa Keskuskomiteasta. (Ä ä n i: „Puolueen kautta.”) Varsinkaan puolueen kautta. Edustajakokous valitsee Keskuskomitean ja siten osoittaa mitä suurinta luottamusta, siten se luovuttaa johdon. Ja että Keskuskomitealla olisi jäseniinsä nähden sellainen oikeus — sellaista puolueemme ei ole missään eikä koskaan sallinut. Se on äärimmäinen toimenpide, joka suoritetaan varta vasten silloin, kun käsitetään tilanteen vaarallisuus. Pidetään poikkeuksellinen kokous: Keskuskomitea ynnä varajäsenet ynnä Kontrollikomissio samanlaisin äänioikeuksin. Tällaista laitosta, tällaista 47 hengen täysistuntoa ei säännöissämme ole ollut emmekä käytännössä ole sitä milloinkaan soveltaneet. Sen vuoksi toistan, että „demokraattisen sentralismin” ryhmään kuuluvat toverit eivät tunne enempää sääntöjä kuin demokraattisen sentralismin ja sentralisminkaan periaatteita. Se on äärimmäinen toimenpide. Toivon, ettemme tule sitä soveltamaan. Se vain

osoittaa, että sitä, mistä olette kuulleet, puolue soveltaa sellaisten erimielisyyksien ilmaantuessa, jotka jossain suhteessa lähentelevät mahdollista kahtiajakautumista. Emme hän ole lapsia, olemme kokeneet raskaita aikoja, nähneet jakautumisia ja selviytyneet niistä, tiedämme, kuinka raskaita ne ovat, emmekä pelkää nimittää vaaraa sen omalla nimellä.

Onko aikaisemmissa edustajakokouksissa kaikkein kärkevimpien erimielisyyksien aikana ollut sellaisia momenteja, jotka jossain suhteessa lähentelevät kahtiajakautumista? Ei ole ollut. Onko sellaisia nyt? On. Kaikesta tästä on puhuttu moneen kertaan. Ja näitä erimielisyyksiä vastaan voidaan mielestäni taistella.

Edelleen on puhuttu siitä, ettei tällaisilla päätöslauselmilla saada aikaan yhtenäisyyttä, että päätöslauselman mukaan arvostelun on muka tapahduttava ehdottomasti vain kuvernementtikomiteoiden kautta, että „työläisoppositioon” kuuluvia tovereita kohtaan osoitetaan muka jonkinlaista epäluottamusta, mikä vaikeuttaa heidän osallistumistaan Keskuskomiteaan. Mutta tämäkään ei ole totta! Huomautin heti alussa, miksi on valittu sana „poikkeama”. Ellei sana teitä miellytä, niin hyväksykää tämä päätöslauselma pohjaksi ja lähettäkää se puhemiehistöön mahdollista lieventämistä varten. Jos löydämme lievemmän sanan, niin kehottaisin ottamaan sen „poikkeama”-sanan tilalle ja tekemään muissakin kohdissa lievennyksiä. Emme ole sitä vastaan. Nyt täällä ei tietenkään ole sopiva aika puuhailla tällaisten yksityiskohtien parissa. Lähettäkää päätöslauselma puhemiehistöön toimitettavaksi, lievennettäväksi. Että jyrkentämistä tässä ei voida ajatella, siitä olen samaa mieltä. Mutta sekään ei ole totta, kun sanotaan, että tämä päätöslauselma merkitsee puolueen toisen osan usuttamista toista osaa vastaan.

En tiedä, millainen on Samaran „työläisoppositio”-ryhmän kokoonpano, en ole koskaan ollut Samarassa, mutta olen varma siitä, että jos mitä suuntavivahdetta tahansa edustava Keskuskomitean jäsen tai mihin suuntavivahteeseen tahansa kuuluva edustajakokouksen edustaja, „työläisoppositiota” lukuun ottamatta, ryhtyisi Samaran järjestön kokouksessa todistamaan, että päätöslauselmassa ei usuteta, vaan siinä kehoitetaan yhtenäisyyteen, niin hän pysyisi sen todistamaan. Kun täällä käytetään sellaista

sanontaa kuin „usuttaminen”, niin unohdetaan yhtenäisyyspäättöslauselman viides kohta, jossa puhutaan „työläisopposition” ansioiden tunnustamisesta. Eikö se ole siinä vieressä? Toisaalta „luisuvat poikkeamaan”, mutta toisaalta, lukekaa viides pykälä: „Edustajakokous ilmoittaa samalla, että kaikkia asiallisia esityksiä kysymyksistä, jotka ovat kiinnittäneet esim. „työläisoppositio”-ryhmän erikoista huomiota, kuten puolueen puhdistamisesta epäproletaarisista ja epäluotettavista aineksista, byrokritismin vastustamisesta, demokraattisuuden sekä työläisten omatoimisuuden kehittämistä y.m.s., on käsiteltävä mitä huolellisimmin” j.n.e. Onko tämä usuttamista? Se on ansioiden tunnustamista. Sanomme: toisaalta väittelyssä teidän tahollanne ilmeni poikkeamista, joka on poliittisesti vaarallista, ja jopa tov. Medvedevin päätöslauselmaehdotuskin on sen toisin sanoin tunnustanut, mutta edelleen sanotaan: mitä tulee byrokritismin vastustamiseen, niin tunnustamme, että emme tee vielä kaikkea, mitä voitaisiin tehdä. Tämä on ansioiden tunnustamista eikä usuttamista!

Kun Keskuskomiteaan otetaan toveri „työläisoppositiosista”, niin se on toverillisen luottamuksen ilmaisu. Ja kun sitten joku menee kokoukseen, joka ei ole ryhmäkuntataistelun kiihottama, niin kokous sanoo, ettei tuo ole usuttamista, vaan toverillisen luottamuksen ilmaisu. Mitä tulee äärimmäiseen toimenpiteeseen, se olkoon tulevaisuuden asia, sitä emme nyt sovelle, vaan osoitamme tällä kertaa toverillista luottamusta. Jos olemme mielestänne teoreettisesti väärässä, niin meillähän voidaan julkaista kymmeniä kokoelmia, ja jos esim. Samaran järjestössä on nuoria tovereita, jotka haluavat sanoa jotain uutta tästä kysymyksestä, niin tehkää hyvin, samaralaiset toverit! Julkaisemme muutamia kirjoituksianne. Eihän ole ainoatakaan henkilöä, joka ei ymmärtäisi eroa sen välillä, mitä puhutaan edustajakokouksessa ja mitä lipsautellaan sen ulkopuolella. Jos vertailette päätöslauselman tarkkaa tekstiä, niin huomaatte, että siinä on annettu teoreettinen periaatteellinen ohje, että siinä ei ole mitään loukkaavaa ja että siinä samalla tunnustetaan ryhmän ansioituneen byrokritisminvastaisessa taistelussa, ilmaistaan avunsaantitoivomus ja lisäksi tämän ryhmän edustajia on otettu Keskuskomiteaan, mikä on osoitus suurimmasta luottamuksesta, jota suurempaa puolueessa ei voi olla. Tämän vuoksi, toverit, kehotan hyväksy-

mään kummankin päätöslauselman, hyväksymään ne äänestämällä nimenhuudolla, sitten lähettämään ne puhemiehistöön toimitettavaksi, sanamuodon lieventämiseksi, ja kun tov. Shljapnikov kuuluu puhemiehistöön, niin ehkäpä hän löytää sopivamman sanonnan poikkeama-sanan tilalle.

Ja eroilmoituksen johdosta ehdotan hyväksyttäväksi seuraavan päätöslauselman: „Edustajakokous kehottaa kaikkia hajallelasketun „työläisoppositio“-ryhmän jäseniä alistumaan puoluekuriin, velvoittaa heidät jäämään heille uskotuihin toimiin eikä hyväksy tov. Shljapnikovin eroa kuin myöskään muita eroilmoituksia.”

12

HUOMAUTUKSIA RJAZANOVIN EHDOTTAMASTA
KORJAUksesta PUOLUEEN YHTENÄISYYTTÄ
KOSKEVAAN PÄÄTÖSLAUSELMAAN
MAALISKUUN 16 pnä

Niin valitettavaa kuin se onkin, тов. Rjazanovin toivomusta on luullakseni mahdoton toteuttaa. Emme voi riistää puolueelta ja Keskuskomitean jäseniltä oikeutta kääntyä puolueen puoleen, jos perustavaa laatua oleva kysymys aiheuttaa erimielisyyttä. En käsitä, kuinka voisimme niin tehdä! Nykyinen edustajakokous ei voi mitenkään sitoa seuraavan edustajakokouksen vaaleja: entä jos tulee samanlainen kysymys kuin esimerkiksi Brestin rauhan solmiminen? Menettekö takuuseen, ettei sellaisia kysymyksiä voi tulla? Ei voida mennä takuuseen. Mahdollisesti silloin joudutaan valitsemaan ryhmäohjelmien perusteella. (R j a z a n o v: „Yhdestäkö kysymyksestä?”) Tietysti. Mutta teidän päätöslauselmaehdotuksessanne on sanottu: ei mitään vaaleja ryhmäohjelmien perusteella. Arvelen, ettemme pysty sitä kieltämään. Jos yhtenäisyyspäätöslauselmamme ja tietenkin vallankumouksen kehitys liittävätkä meidät lujasti yhteen, niin ryhmäohjelmavaalit eivät toistu. Tässä edustajakokouksessa saamamme kokemus ei unohdu. Mutta jos asiat herättävät perusteellisia erimielisyyksiä, niin voidaanko kieltää niiden antaminen koko puolueen ratkaistavaksi? Ei voida! Se on liiallinen toivomus, jota ei voida toteuttaa ja jonka kehotan hylkäämään ⁶⁰.

13

PUHE POLTTOAINEKYSYMYKSESTÄ
MAALISKUUN 16 pnä

Sallikaa minun käyttää puheenvuoro kannattaakseni polttoainekysymyksen siirtämistä valiokuntaan. Polttoainepula on epäilemättä kaiken taloudellisen rakennustyömmme peruskysymyksiä, ellei tärkein kysymys. Mutta mielessäni herää kysymys: voimmeko alustuksen ja lisäalustuksen perusteella — toisessa, jonka esittää tov. Rykov, selitetään Korkeimman kansantalousneuvoston puhemiehistön kanta ja toisessa esitetään tov. Larinin kanta, arvostellaan tätä politiikkaa — tehdä lopullisen päätöksen näin mutkikkaasta kysymyksestä siirtämättä sitä valiokuntaan, tutkimatta asiakirjoja, jotka selittävät, mikä on tässä pääsyynä: koneiston puutteet, sietämätön menettely, rikokset vai talonpoikaistalouden, talonpojan hevosen heikkous, hevosen, jota ilman halkojen kuljetus on mahdotonta? Kysyn itseltäni, voimmeko tehdä päätöksen ilman valiokuntaa, ja vakuutan, ettemme voi. Sen vuoksi on paljon käytännöllisempää valita kokoonpanoltaan laajempi valiokunta, joka koostuu pääasiallisesti eri paikkakunnilta olevista tovereista, jotka tuntevat polttoaine- ja m.m. halkokysymyksen muutenkin eivätkä vain teoreettisesti, ovat tehneet työtä tällä alalla ja tuntevat tämän asian omakohtaisen käytännöllisen kokemuksen perusteella. Tämä valiokunta kuuntelee alustajien puheet sekä lisäksi kutsuu koko joukon henkilöitä ja tarkastaa asiakirjojen mukaan alustajan ja lisäalustajan lausunnot. Sitten tämä valiokunta esittää Keskuskomitealle selostuksen, jonka perusteella Keskuskomitean tulee tehdä useita mitä tärkeimpiä päätöksiä tällä alalla. Tällainen järjestys johtaa meidät hedelmällisempiin ja hyödyllisempiin tuloksiin kuin edustajakokouksessa käydyt väittelyt, jotka saattavat viedä meiltä koko päivän ja joiden tuloksena kuitenkin päädyimme loppujen lopuksi siihen, että siirrämme kysymyksen valiokuntaan.

14

EHDOTUS POLTTOAINEKYSYMYKSESTÄ
MAALISKUUN 16 pnä

Ehdotan, että Metsäteollisuuden pääkomitea veloitetaan järjestämään heti polttoaine- ja polttopuuasioita hoitavien laitosten työtä käytännöllisesti tuntevien edustajakokouksemme osanottajain neuvottelukokous, jonka tulee määrittellä heti kiireelliset toimenpiteet, eritoten uittojen suhteen.

15

PUHE EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTTÄJÄISTILAISUUDESSA
MAALISKUUN 16 pnä

Toverit, puolueemme edustajakokous, joka kokoontui valankumouksemme tulevaisuuden kannalta poikkeuksellisen tärkeänä ajankohtana, on lopettanut työnsä. Kansalaisodan käyminen monien imperialistisen sodan vuosien jälkeen on siinä määrin raadellut maamme ja aiheuttanut sellaista sekasotkua, että maamme elpyminen kansalaisodan päätyttyä tapahtuu nyt tavattoman vaikeissa oloissa. Siksi ei ole ihmettelemistä, että lahot ja rappeutuneet ainekset, pikkuporvarilliset ja anarkistiset järjestymättömät voimat kohottavat päätään. Tämän ilmiön eräänä perusedellytyksenähän on äärimmilleen, ennen näkemättömästi ja ennen kuulumattomasti kärjistynyt puute ja epätoivo, jonka vallassa ovat nyt kymmenet ja sadat tuhannet ihmiset ja toisinaan ehkä suuremmatkin ihmisjoukot, jotka eivät näe ulospääsyä vaikeasta asemastaan. Mutta tiedämme, toverit, että maamme on kokenut paljon vaikeampiakin aikoja. Emme lainkaan sulje silmiämme näkemästä vaaraa, emme lankea vähääkään optimismiin, vaan sanomme suoraan itsellemme ja tovereillemme, että vaara on suuri, mutta samalla luotamme lujasti ja varmasti proletariaatin etujoukon yhtenäisyyteen. Tiedämme, että paitsi valveutunutta proletariaattia, ei ole muuta voimaa, joka kykenisi liittämään yhteen miljoonat hajallaan olevat pienviljelijät, jotka useinkin kokevat ennen kuulumattomia vaikeuksia, ei ole muuta voimaa, joka kykenisi taloudellisesti ja poliittisesti liittämään heidät yhteen riistäjiä vastaan. Olemme varmoja siitä, että taistelun koulusta, raskaasta vallankumouksen koulusta tämä voima on selvinnyt kyllin karaituneena kestääkseen kaikki raskaat koettelemukset ja uudet vaikeudet.

Toverit, tässä hengessä hyväksytyjen päätösten lisäksi on erittäin tärkeä merkitys talonpoikaistoon suhtautumista koskevalla edustajakokouksemme päätöksellä. Siinä olemme ottaneet mitä tervejärkisimmin huomioon luokkien välisen suhteen emmekä pelkää tunnustaa avoimesti, että tässä meillä on mitä vaikein tehtävä: on järjestettävä oikein proletariaatin suhteet enemmistönä olevaan talonpoikaistoon oloissa, joissa emme voi nyt saada aikaan normaaleja suhteita. Normaali suhteet ovat sellaiset ja vain sellaiset, että suurteollisuus tuotteineen on proletariaatin hallussa ja että proletariaatti ei ainoastaan tyydytä täydellisesti talonpoikaiston tarpeita, vaan myös antamalla sille toimeentulovälineet helpottaa sen asemaa siinä määrin, että ero kapitalistiseen järjestelmään verrattuna on ilmeinen ja kouraan-tuntuva. Tämä ja vain tämä muodostaa normaalin sosialistisen yhteiskunnan perustan. Nyt emme voi sitä tehdä — olemme siinä määrin rappion, puutteen, kurjuuden ja epätoivon puristuksessa. Mutta vapautuaksemme helpommin tuosta kirotusta perinnöstä me reagoimme kauhean raskaan sodan aikana muodostuneisiin suhteisiin määrättyllä tavalla. Emme salaa sitä, että talonpoikaistolla on mitä syvimpiä syitä tyytymättömyyteen. Teemme vieläkin seikkaperäisempää selitystyötä ja sanomme, että teemme kaiken voitavamme tehdäksemme lopun tuosta tilanteesta ja voidaksemme ottaa paremmin huomioon pientalollisen elinehdot.

Meidän on tehtävä kaikki, mikä on tarpeen, helpottaaksemme talonpojan elämää, antaaksemme mahdollisimman paljon pienviljelijälle, luodaksemme edellytykset varmemmalle taloudenpidolle. Meitä ei pelota se, että nämä toimenpiteet synnyttävät kommunismille vihamielisiä pyrkimyksiä, mikä tulee epäilemättä tapahtumaan.

Toverit, juuri siinä hengessä, että otamme tervejärkisesti varteen nämä suhteet ja olemme täysin valmiita tarkistamaan politiikkaa, meidän on jopa muutettava politiikkaamme, sillä olemme historiassa ensimmäisiä, jotka ovat usean vuoden ajan luoneet sosialistisen yhteiskunnan perustuksia, proletaarisen valtion perustuksia. Tässä suhteessa edustajakokouksemme työn tulokset tulevat luullakseni olemaan sitäkin menestyksellisempiä, koska jo heti alussa pääsimme tässä peruskysymyksessä täydelliseen yksimielisyyteen. Kaksi peruskysymystä piti ratkaista yksimielisesti, eikä

meillä ole tullut erimielisyyttä siitä, miten proletariaatin etujoukon on suhtauduttava proletariaatin laajoihin joukkoihin ja miten proletariaatin on suhtauduttava talonpoikaistoon. Tässä olemme olleet yksimielisempiä kuin milloinkaan ennen, vaikka joudummekin ratkomaan kysymyksiä sangen vaikeissa poliittisissa oloissa.

Sallikaa minun nyt siirtyä tarkastelemaan kahta kohtaa, ja pyydän, ettei niistä tehdä muistiinpanoja. Ensinnäkin Bakun ja Groznyin toimilupa-alueista. Tähän kysymykseen kajottiin edustajakokouksessa vain sivumennen. En voinut olla siinä istunnossa läsnä, mutta minulle kerrottiin, että eräät toverit ovat jääneet tyytymättömiksi tai epäluuloisiksi. Minun mielestäni siihen ei pitäisi olla syytä. Keskuskomitea on käsitellyt perusteellisesti kysymyksen toimilupien myöntämisestä Groznyihin ja Bakuun. Useampaan kertaan muodostettiin erityisiä komissioita ja vaadittiin erityisiä selostuksia asianomaisilta hallinnoilta. Erimielisyyksiä oli, toimitettiin muutamia äänestyksiä, viimeisen äänestyksen jälkeen ei ainoakaan Keskuskomitean jäsenryhmä eikä ainoakaan Keskuskomitean jäsen halunnut käyttää kiistatonta oikeuttaan vedota edustajakokoukseen. Uudella Keskuskomitealla on luullakseni sekä muodollisesti että sisällyksellisesti täysi oikeus ratkaista tämä suuri kysymys edustajakokouksen päätöksen nojalla. Myöntämättä toimilupia emme voi odottaa saavamme nykyaikaiselta kapitalismita korkeatasoista teknillistä apua. Sitä saamatta emme voi rakentaa kunnolla suurtuotantomme perustaa sellaisilla aloilla kuin naftatuotannossa, jolla on erikoisen suuri merkitys koko maailmantaloudessa. Emme ole solmineet vielä ainoatakaan toimilupasopimusta, mutta teemme kaikkemme niiden solmimiseksi. Oletteko lukeneet lehdestä Bakun—Tiflisiin naftajohdon valmistumisesta? Kohta saatte lukea samanlaisesta Batumiin johtavasta naftajohdosta. Se tekee mahdolliseksi päästä maailmanmarkkinoille. Kysymys on siitä, että parannetaan taloudellista asemaamme, voimistetaan tasavaltamme varustamista teknillisillä välineillä, saadaan lisää tuotteita, elintarvikkeita ja kulutustarvikkeita työläisillemme. Tässä suhteessa kaikkalainen helpotus merkitsee meille tavattoman paljon. Siksi emme pelkääkään antaa toimiluvanhakijoille osia Groznyista ja Bakusta; annettuamme toimiluvanhakijoille neljänneksen Groznyista ja neljänneksen Bakusta me käytämme tätä toimilupa-

järjestelmää — jos onnistumme sen toteuttamaan — niin, että muilla kolmella neljänneksellä saavutamme edistyneen kapitalismin parhaimman tekniikan tason. Muulla tavoin emme kykene sitä nyt tekemään. Joka tuntee taloutemme tilan, ymmärtää tämän. Mutta kun meillä on tuki, josta on maksettu vaikkapa satojakin miljoonia ruplia kullassa, käytämme kaikki keinot tehdäksemme sen muilla kolmella neljänneksellä.

Toinen kysymys, jonka pyydän jättämään julkaisematta, on erityisesti käsitelty selostamistapaa koskeva puhemiehien päätös. Tiedätte, että tässä edustajakokouksessa jouduimme työskentelemään ilmapiirissä, joka oli usein äärimmäisen hermostuttava ja irrotti edustajakokouksesta niin monia työntekijöitä, ettei sellaista milloinkaan ennen ole tapahtunut. Sen vuoksi pitää rauhallisemmin ja harkitsemmin suunnitella, kuinka paikkakunnilla on selostettava, tässä suhteessa pidettäköön ohjeena tiettyä päätöstä. Eräs toveri on kirjoittanut paikkakunnille matkustavia varten puhemien ohjekirjelmän luonnoksen, jonka sallinette minun lukea (l u k e e)⁶¹. Olen jo maininnut tästä lyhyesti. Muutamat lukemani rivit ovat luullakseni riittäviä, jotta jokainen edustaja harkitsisi kysymystä ja noudattaisi seloituksissaan tarpeellista varovaisuutta liioittelematta tilanteen vaarallisuutta, joutumatta missään tapauksessa itse ja antamatta muiden joutua paniikin valtaan.

Meidän ei sovi eikä meillä ole mitään perusteita antautua paniikin valtaan varsinkaan nyt, kun maailman kapitalismi on alkanut meitä vastaan ennen kuulumattoman hermostuneen, hysterisen kampanjan. Sain eilen tätä kysymystä koskevan kertomuksen, kuten oli sovittu tov. Tshitsherinin kanssa, ja arvelen, että sen kuuleminen on kaikille hyödyllistä. Tämä on kertomus Venäjän sisäistä tilannetta koskevasta valhekampanjasta. Kertomuksen laatinut toveri kirjoittaa, ettei länsieurooppalaisessa lehdistössä ole vielä milloinkaan valehdeltu niin hurjasti ja sepusteltu niin runsaasti mielikuvituksellisia juttuja Neuvosto-Venäjältä kuin kahden viime viikon aikana. Maaliskuun alusta lähtien on koko länsieurooppalainen lehdistö julkaissut joka päivä runsaasti mielikuvituksellisia uutisia Venäjällä puhjeneista kapinoista, vastavallankumouksen voitosta, Leninin ja Trotskin pakenemisesta Krimille, Kremlin yllä liehuvasta valkoisesta lipusta, verivirroista Pietarin ja Moskovan

kaduilla, barrikadeista samoissa kaupungeissa, sankoista työläisjoukoista, jotka laskeutuvat kukkuloilta Moskovaan kukistamaan Neuvostovaltaa, Budjonnyin siirtymisestä kapinallisten puolelle, vastavallankumouksen voitosta monissa Venäjän kaupungeissa, ja tällöin puhutaan milloin yhdestä, milloin toisesta kaupungista, ja yleensä on mainittu miltei suurin osa Venäjän kuvernementtikaupungeista. Tämän kampanjan yleisyys ja suunnitelmallisuus osoittavat, että siinä ilmenee kaikkien johtavien hallitusten jonkinlainen laajapiirteinen suunnitelma. Maaliskuun 2 pnä Foreign Office * ilmoitti „Press Association'in” ** kautta, että se pitää julkaistuja uutisia perättöminä, mutta heti sen jälkeen Foreign Office saattoi omasta puolestaan julkisuu-teen uutisen, että Pietarissa on puhjennut kapina, Kronstad- tin laivasto pommittaa Pietaria ja Moskovan kaduilla käy- dään taisteluja.

Maaliskuun 2 pnä kaikki Englannin lehdet julkaisivat sähköitä Pietarissa ja Moskovassa puhjenneista kapinoista: Lenin ja Trotski ovat paenneet Krimille, 14.000 Moskovan työläistä vaatii perustavaa kokousta, Moskovan asevarasto ja Moskovan Kurskin-asema ovat kapinallisten työläisten käsissä, Vasiljevski Ostrov Pietarissa on täydellisesti kapi- nallisten käsissä.

Mainitsen muutamia esimerkkejä seuraavina päivinä saa- duista radiosanomista ja sähköistä: maaliskuun 3 pnä Klyshko sähköitti Lontoosta, että „Reuter”⁶² on siepannut päättömät huhut Pietarin kapinasta ja levittää niitä ahke- rasti.

Maaliskuun 6 pnä: berliiniläinen kirjeenvaihtaja Mayson sähköitti New Yorkiin, että Amerikasta saapuneilla työläi- sillä on tärkeä osuus Pietarin vallankumouksessa ja Tshitsherin on lähettänyt radioitse kenraali Ganeckille käs- kyn sulkea raja Amerikasta saapuvilta emigranteilta.

Maaliskuun 6 pnä: Zinovjev on paennut Oranienbaumiin. Moskovassa punainen tykistö tulittaa työläiskortteleita. Pietari on eristetty kaikilta puolilta (Wiegandin radio- sanoma).

Maaliskuun 7 pnä: Klyshko sähköitti, että Räävelistä saa- tujen tietojen mukaan Moskovan kaduille on rakennettu

* — Ulkoasiainministeriö (Englannin). *Toim.*

** — Lehdistöyhdistys. *Toim.*

barrikadeja; lehdet julkaisivat Helsingistä saadun tiedon, että bolshevisminvastaiset sotajoukot ovat valloittaneet Tshernigovin.

Maaliskuun 7 pnä: Sekä Pietari että Moskova ovat kapinallisten käsissä. Kapina Odessassa. Semjonov liikehtii 25.000 kasakan johdossa Siperiassa. Pietarin Vallankumouskomitea on saanut valtaansa linnoitukset ja laivaston (englantilaisen Poldhyn radioaseman tiedotus).

Nauen maaliskuun 7 pnä: Pietarin tehdaskorttelit ovat nousseet kapinaan. Volynia on bolshevisminvastaisen kapinan vallassa.

Pariisi maaliskuun 7 pnä: Pietari on Vallankumouskomitean käsissä. „Matin”⁶³ tiedottaa, että Lontooseen saatujen tietojen mukaan Kremlin yllä liehuu valkoinen lippu.

Pariisi maaliskuun 8 pnä: Kapinalliset ovat saaneet haltuunsa Krasnaja Gorkan. Pihkovan kuvernementissa puna-armeijalaisrykmentit ovat nousseet kapinaan. Bolshevikit lähettävät Pietaria vastaan bashkiireja.

Maaliskuun 10 pnä Klyshko sähkötti: sanomalehdet kyselevät, onko Pietari kukistunut vai ei. Helsingistä saatujen tietojen mukaan kolme neljäsosaa Pietarista on kapinallisten käsissä; Trotski tai toisten tietojen mukaan Zinovjev johtaa taistelutoimia Tosnasta tai Pietari-Paavalin linnoituksesta; toisten tietojen mukaan ylipäälliköksi on nimitetty Brusilov; Riiasta saatujen tietojen mukaan Pietari vallattiin 9 pnä, paitsi rautatieasemia; Punainen Armeija on perääntynyt Hatsinaan; Pietarin lakkolaiset ovat esittäneet tunnuksen „Alas Neuvostot ja kommunistit!”. Englannin sotaministeriö on ilmoittanut, ettei vielä tiedetä, ovatko Kronstadtin kapinalliset yhtyneet Pietarin kapinallisiin, mutta sen tietojen mukaan Zinovjev on Pietari-Paavalin linnoituksessa ja johtaa sieltä käsin neuvostojoukkoja.

Näiden päivien valhejuttujen valtavasta paljoudesta valitsen muutamia esimerkkejä: Saratovista on tullut itsenäinen bolshevisminvastainen tasavalta (Nauen maaliskuun 11 pnä). Volganvarren kaupungeissa on ollut julmia kommunistivastaisia pogromeja (sama). Minskin kuvernementissa valkovenäläiset sotilasosastot taistelevat Punaista Armeijaa vastaan (sama).

Pariisi maaliskuun 15 pnä: „Matin” kirjoitti, että Kubanin ja Donin kasakat ovat nousseet suurin joukoin kapinaan.

Nauen tiedotti maaliskuun 14 pnä, että Budjonnyin ratsuväki on yhtynyt kapinallisiin Orelin lähistöllä. Eri aikoina on tiedotettu Pihkovassa, Odessassa ja muissa kaupungeissa muka puhjenneista kapinoista.

Maaliskuun 9 pnä Krasin sähkötti „Times” lehden ⁶⁴ Washingtonin-kirjeenvaihtajan sanoneen, että neuvostojärjestelmän loppu lähenee ja siksi Amerikka viivyttelee ryhtymistä kanssakäyntiin reunamaiden kanssa. Eri aikoina on amerikkalaisista pankkiiripiireistä tullut lausuntoja, että nykyoloissa kaupankäynti Venäjän kanssa olisi uhkapeliä.

„Daily Chronicle” lehden ⁶⁵ New Yorkin kirjeenvaihtaja sanoi jo maaliskuun 4 pnä, että Amerikan liikemiespiirit ja tasavaltalainen puolue katsovat kaupankäynnin Venäjän kanssa nykyisin uhkapeliksi.

Valhekampanjassa pidetään epäilemättä silmällä paitsi Amerikkaa myös Lontoossa olevaa turkkilaista valtuuskuntaa sekä Shleesian kansanäänestystä.

Toverit, kuva on aivan selvä. Maailman sanomalehtisyndikaatti — siellä on lehdistön vapaus, joka merkitsee sitä, että 99% lehdistöstä on satoja miljoonia ruplia käyttöelien rahuuhtinaiden ostamaa, — on aloittanut imperiaalistien yleismaailmallisen rynnistyksen, minkä tarkoituksena on estää ennen kaikkea Englannin kanssa solmittava kauppasopimus, jonka Krasin on pannut alulle, sekä Amerikan kanssa tekeillä oleva kauppasopimus, josta käymme täällä neuvotteluja, kuten mainitsin, ja jonka suhteen on annettu ohjeita edustajakokouksen työn kulussa. Tämä osoittaa, että meitä ympäröivät viholliset panevat toivonsa kapinaan menetettyään interventiomahdollisuutensa. Ja Kronstadtin tapahtumat ovat paljastaneet yhteyden maailman porvaristoon. Sitä paitsi näemme, että he pelkäävät nyt eniten kansainvälisen pääoman käytännölliseltä kannalta kaupankäynnin normalisointia. Mutta tätä he eivät pysty estämään. Meillä täällä Moskovassa on suurpääoman edustajia, jotka eivät enää usko mihinkään näihin huhuihin, ja he ovat selittäneet, että Amerikassa eräs kansalaisryhmä on käyttänyt ennenkuulumatonta agitaatiomenetelmää Neuvosto-Venäjän hyväksi.

Tämä ryhmä kokosi mitä erilaisimmista sanomalehdistä muutamien kuukausien ajalta kaiken sen, mitä niissä oli kirjoitettu Venäjästä, Leninin ja Trotskin paosta, siitä,

kuinka Trotski oli ammuttanut Leninin ja päinvastoin, kokosi kaiken yhteen kirjaseen. Parempaa agitaatiota Neuvostovallan puolesta ei voida kuvitellakaan. Päivästä toiseen koottiin tietoja siitä, kuinka monta kertaa Lenin ja Trotski oli ammuttu ja murhattu, nuo tiedot toistuivat joka kuukausi, ja sitten loppujen lopuksi nuo tiedot koottiin yhdeksi kirjaseksi ja julkaistiin. Amerikan nykyinen porvarilehdistö on täydellisesti menettänyt luottamuksen. Siinä se vihollinen, jota palvelee kaksi miljoonaa tilanherra- ja kapitalistipiireistä lähtöisin olevaa venäläistä emigranttia ulkomailla, siinä se porvariston armeija, joka on meitä vastassa. Ja yritelköötpä järkyttää Neuvostovallan käytännöllisiä saavutuksia ja ehkäistä kauppayhteyksiä. Tiedämme, etteivät he onnistu sitä tekemään. Ja koko tuo kansainvälinen lehdistö, joka käsittää satojatuhansia sanomalehtiä ja joka informoi koko maailmaa, osoittaa tiedotuspalvelullaan vielä kerran, miten monet viholliset meitä piirittävät ja miten paljon heikompia nuo viholliset ovat viime vuoteen verrattuna. Ja meidän pitää se käsittää, toverit! Luulen, että suurin osa läsnä olevista edustajakokouksen osanottajista on käsittänyt sen, mihin puitteisiin meidän on rajoitettava erimielisyytemme. Edustajakokouksessa käydyssä taistelussa oli tietenkin mahdotonta noudattaa noita puitteita. Ei voida vaatia henkilöiltä, jotka ovat juuri käyneet taistelua, että he yhtäkkiä käsittäisivät nuo puitteet. Mutta kun silmäilemme puoluettamme maailman vallankumouksen ahjona ja sitä kampanjaa, jota koko maailman valtiosyndikaatti käy meitä vastaan, niin meillä ei saa olla epäilyksiä. Käykööt he kampanjaansa, olemme luoneet silmäyksen siihen ja tiedämme tarkasti erimielisyyksiemme rajat, ja tiedämme, että liittyen tässä edustajakokouksessa lujasti yhteen me suoriudumme todella erimielisyyksistämme ehdottoman yhtenäisinä ja entistä karaistuneempana puolueena, joka kulkee yhä ratkaisevampiin kansainvälisiin voittoihin! (M y r s k y i s i ä s u o s i o n o s o i t u k s i a.)
